

PROVINCE OF THE WESTERN CAPE

WESTERN CAPE APPROPRIATION BILL

(As introduced)

(MINISTER OF FINANCE AND ECONOMIC OPPORTUNITIES)

[B 2—2022]

PROVINSIE WES-KAAP

WES-KAAPSE BEGROTINGSWETSONTWERP

(Soos ingedien)

(MINISTER VAN FINANSIES EN EKONOMIESE GELEENTHEDE)

[W 2—2022]

IPHONDO LENTSHONA KOLONI

UMTHETHO OSAYILWAYO WOLWABIWOMALI WENTSHONA KOLONI

(Njengoko yzisiwe)

(NGUMPHATHISWA WEZEMALI NAMATHUBA EZOQOQOSHO)

[B 2—2022]

ISBN 978-1-928393-84-9

BILL

To provide for the appropriation of money from the Provincial Revenue Fund for the requirements of the Province of the Western Cape in the 2022/23 financial year; and to provide for matters incidental thereto.

BE IT ENACTED by the Provincial Parliament of the Western Cape, as follows:—

Definitions

1. In this Act, unless the context indicates otherwise, a word or expression to which a meaning has been assigned in section 1 of the Public Finance Management Act, 1999 (Act 1 of 1999), has the meaning assigned to it in that Act, and— 5
 “conditional allocation” means an allocation due to a municipality as contemplated in section 36(2) of the Local Government: Municipal Finance Management Act;
 “current payment” means any payment made by a provincial department and classified as or deemed to be a current payment in accordance with the guidelines and instructions on economic reporting formats issued by the National Treasury in terms of the Public Finance Management Act; 10
 “Division of Revenue Act” means the Division of Revenue Act, 2022;
 “earmarked allocation” means an allocation to a provincial department contemplated in sections 3(b) and 4(1) of this Act; 15
 “framework” means the conditions and other information published by the Provincial Treasury in respect of a conditional allocation in terms of the Division of Revenue Act, or the particulars published by the Provincial Minister in terms of section 36(2) of the Local Government: Municipal Finance Management Act; 20
 “Head of Department” means the Head of the provincial department responsible for finance in the Province;
 “Local Government: Municipal Finance Management Act” means the Local Government: Municipal Finance Management Act, 2003 (Act 56 of 2003);
 “municipal financial year” means a year ending on 30 June; 25
 “national conditional grant” means a conditional allocation to the Province as provided for in the Division of Revenue Act;
 “payment for capital assets” means any payment made by a provincial department and classified as or deemed to be a payment for capital assets in accordance with the guidelines and instructions on economic reporting formats issued by the National Treasury in terms of the Public Finance Management Act;
 “payment for financial assets” means any payment made by a provincial department and classified as or deemed to be a payment for financial assets in accordance with the guidelines and instructions on economic reporting formats issued by the National Treasury in terms of the Public Finance Management Act; 30
 “Province” means the Province of the Western Cape;
 “Provincial Minister” means the member of the Provincial Cabinet responsible for finance in the Province;
 “Provincial Treasury” means the Provincial Treasury of the Western Cape;
 “Public Finance Management Act” means the Public Finance Management Act, 40
 1999 (Act 1 of 1999);

“receiving municipal officer”, in relation to a conditional allocation transferred to a municipality in terms of this Act, means the accounting officer of the municipality;

“this Act” includes the Schedule referred to in section 2(1) and any directive issued in terms of section 4(2) of this Act; 5

“transfer and subsidy” means any payment made by a provincial department and classified as or deemed to be a transfer or subsidy payment in accordance with the guidelines and instructions on economic reporting formats issued by the National Treasury in terms of the Public Finance Management Act;

“transferring provincial officer” means the accounting officer of the provincial department that transfers a conditional allocation to a municipality. 10

Appropriation of money for requirements of Province

2. (1) Appropriations by the Provincial Parliament of money from the Provincial Revenue Fund for the requirements of the Province in the 2022/23 financial year, to votes and main divisions within a vote and for the specific listed purposes, are set out in the Schedule. 15

(2) The spending of appropriations contemplated in subsection (1) is subject to this Act, the Public Finance Management Act and the Financial Management of Parliament and Provincial Legislatures Act, 2009 (Act 10 of 2009).

Amounts listed as specifically and exclusively appropriated 20

3. Amounts listed in the Schedule as specifically and exclusively appropriated and that refer to—

(a) national conditional grants, may be used only for the purpose stipulated in the Division of Revenue Act and in accordance with the framework published in terms of that Act; and 25

(b) earmarked allocations, may be used only for the purpose stipulated in the Schedule and in accordance with the directives issued from time to time in terms of section 4(2) of this Act.

Earmarked allocations

4. (1) Earmarked allocations to provincial departments are described in column 2 of the Schedule. 30

(2) The Provincial Treasury may from time to time issue directives for earmarked allocations.

(3) A directive—

(a) must set out in writing the reporting requirements to be complied with by provincial departments on a function funded or partially funded by each allocation, except where such comprehensive reporting is already required in terms of other legislation; and 35

(b) may further set out measures in respect of an allocation to ensure transparency, accountability and expenditure control. 40

Withholding or stopping of earmarked allocations

5. (1) The Provincial Treasury may withhold or stop the transfer of funds in respect of an earmarked allocation to a provincial department if that department, or any other recipient organ of state for which that department is responsible, is in serious or persistent material breach of the measures contemplated in section 4(3) in respect of the earmarked allocation. 45

(2) The Provincial Treasury must, before withholding an earmarked allocation in terms of subsection (1), give the provincial department concerned—

(a) written notice of its intention to withhold the earmarked allocation; and

(b) an opportunity to submit written representations why the earmarked allocation should not be withheld. 50

(3) The Provincial Treasury may, where it stops an earmarked allocation in terms of this section, after consultation with the provincial department concerned, provide in an adjustments budget that a part of the earmarked allocation that is not spent be reallocated to any other provincial department. 55

(4) The Provincial Treasury must, where it stops an earmarked allocation in terms of this section, publish a notice of the stopping, together with an explanatory memorandum, in the *Provincial Gazette*.

Withholding of conditional allocations

6. (1) A transferring provincial officer may withhold the transfer to a municipality of a conditional allocation or any part of such an allocation for a period not exceeding 30 days if—

- (a) the municipality does not comply with the conditions to which the allocation is subject in terms of the framework concerned; or
- (b) expenditure on previous transfers during the municipal financial year reflects significant underspending for which no satisfactory explanation is given.

(2) A transferring provincial officer must, at least seven days or the shorter period approved by the Provincial Treasury, before withholding an allocation in terms of subsection (1)—

- (a) give the municipality concerned—
 - (i) written notice of his or her intention to withhold the allocation; and
 - (ii) an opportunity to submit written representations, within those seven days or that shorter period, why the allocation should not be withheld; and
- (b) inform the Provincial Treasury and the provincial department responsible for local government of his or her intention to withhold the allocation.

(3) A notice contemplated in subsection (2) must include the reasons for withholding the allocation and the intended duration of the withholding.

(4)(a) The Provincial Treasury may, when a transferring provincial officer withholds an allocation in terms of subsection (1), instruct that officer, or approve a request from that officer, to withhold the allocation for a period longer than 30 days, but not exceeding 120 days, if the withholding—

- (i) facilitates compliance with the conditions to which the allocation is subject; or
- (ii) minimises the risk of underspending.

(b) A transferring provincial officer must, when requesting the withholding of an allocation as contemplated in paragraph (a), provide the Provincial Treasury with proof of compliance with subsection (2) and a copy of all representations received from the municipality concerned.

(c) The transferring provincial officer must again comply with subsection (2) when the Provincial Treasury instructs or approves a request that an allocation be withheld in terms of paragraph (a).

Stopping of conditional allocations

7. (1) Despite section 6, the Provincial Treasury may, in its discretion or at the request of a transferring provincial officer, stop the transfer of a conditional allocation or any part of such an allocation to a municipality—

- (a) on the grounds of serious or persistent material breach of the conditions to which the allocation is subject in terms of the framework concerned; or
- (b) if the Provincial Treasury anticipates that the municipality will substantially underspend on the programme or allocation concerned in the current municipal financial year.

(2) The Provincial Treasury must, before stopping an allocation in terms of this section—

- (a) give the municipality concerned—
 - (i) 21 days' written notice of the intention to stop the allocation; and
 - (ii) an opportunity to submit written representations within those 21 days why the transfer of the allocation or part thereof should not be stopped; and
- (b) consult the provincial minister responsible for the provincial department that transfers the conditional allocation.

(3) The Provincial Treasury must, where it stops an allocation in terms of subsection (1), publish a notice of the stopping, together with an explanatory memorandum, in the *Provincial Gazette*.

(4) The Provincial Minister must report the stopping of the allocation to—

- (a) the Auditor-General; and

- (b) the Provincial Parliament at the tabling of the next appropriation legislation in the Provincial Parliament.

Reallocation after stopping of allocation to municipality

8. The Provincial Treasury may, where it stops an allocation in terms of section 7, after consultation with the transferring provincial officer and subject to the Division of Revenue Act, determine that the allocation or any part thereof be reallocated to one or more municipalities on condition that the allocation must be spent in the current or the next municipal financial year.

5

Transfers made in error

9. (1) The transfer of an allocation made in error to a municipality is regarded as not legally due to that municipality. 10

(2) A transfer contemplated in subsection (1) must be recovered, without delay, by the responsible transferring provincial officer.

(3) Despite subsection (2), the Provincial Treasury may instruct that the recovery contemplated in subsection (2) be effected by set-off against future transfers due to the municipality. 15

Unspent conditional allocations

10. (1) Subject to the Public Finance Management Act, the Local Government: Municipal Finance Management Act and the Division of Revenue Act, any conditional allocation that is not spent by a municipality by the end of a municipal financial year reverts to the Provincial Revenue Fund, unless the receiving municipal officer concerned can prove to the satisfaction of the Provincial Treasury and the transferring provincial officer that the unspent allocation is committed to identifiable projects. 20

(2) The Provincial Treasury may, at the request of a transferring provincial officer or a municipality contemplated in subsection (1), approve that the conditional allocation be retained by the municipality to be spent in the next municipal financial year. 25

(3) Any funds that must revert to the Provincial Revenue Fund in terms of subsection (1) and that have not been approved by the Provincial Treasury to be retained in terms of subsection (2) must be repaid by the municipality to the Provincial Revenue Fund. 30

(4) The Provincial Treasury may, in accordance with subsection (5), set off any funds that must be repaid to the Provincial Revenue Fund in terms of subsections (1) and (3) but that have not been repaid against future conditional allocations to that municipality.

(5) Before the Provincial Treasury sets off any amounts against future conditional allocations to a municipality in terms of subsection (4), the Provincial Treasury must give the transferring provincial officer and receiving municipal officer concerned— 35

(a) written notice of its intention to set off amounts against upcoming payments for conditional allocations; and

(b) an opportunity, within 14 days of receipt of the notice referred to in paragraph (a), to— 40

(i) submit written representations that prove to the satisfaction of the Provincial Treasury that the unspent conditional allocation was either spent in accordance with the framework concerned or is committed to identifiable projects;

(ii) propose alternative means acceptable to the Provincial Treasury by 45 which the unspent conditional allocations will be repaid to the Provincial Revenue Fund; or

(iii) propose an alternative payment arrangement in terms of which the unspent conditional allocations will be repaid to the Provincial Revenue Fund. 50

(6) A notice contemplated in subsection (5) must include the intended amount to be set off against allocations and the reasons for setting off the amounts.

Delegations and assignments

- 11.** (1) The Provincial Minister may delegate any of the powers or assign any of the duties entrusted to the Provincial Treasury in terms of this Act to the Head of Department.
- (2) A delegation or assignment referred to in subsection (1)—
- (a) must be in writing;
 - (b) may be made subject to conditions;
 - (c) may be withdrawn or amended in writing by the Provincial Minister;
 - (d) does not divest the Provincial Treasury of the responsibility regarding the exercise of the delegated power or the performance of the assigned duty;
 - (e) does not prevent the Provincial Treasury from exercising that power or performing that duty; and
 - (f) may permit the further delegation of that power or further assignment of that duty to another employee in the Provincial Treasury or the holder of a specific office or position in the Provincial Treasury, in which case paragraphs (a) to (e) apply, with the necessary changes.
- (3) The Provincial Minister may confirm, vary or revoke any decision taken by the Head of Department as a result of a delegation or assignment in terms of subsection (1), or by another employee of the Provincial Treasury or holder of a specific office or position in the Provincial Treasury as a result of a further delegation or further assignment in terms of subsection (2)(f), subject to any rights that may have become vested as a consequence of the decision.
- (4) A transferring provincial officer may delegate any of the powers or assign any of the duties entrusted to the transferring provincial officer in terms of this Act to an official in the same department.
- (5) A delegation or assignment to an official in terms of subsection (4)—
- (a) must be in consultation with the Provincial Treasury;
 - (b) must be in writing, and a copy thereof must be submitted to the Provincial Treasury;
 - (c) is subject to any limitations and conditions the Provincial Treasury may impose;
 - (d) is subject to any limitations and conditions the transferring provincial officer may impose;
 - (e) may either be to a specific individual or to the holder of a specific post in the same department;
 - (f) may be withdrawn or amended in writing by the transferring provincial officer;
 - (g) does not divest the transferring provincial officer of the responsibility regarding the exercise of the delegated power or the performance of the assigned duty; and
 - (h) does not prevent the transferring provincial officer from exercising that power or performing that duty.
- (6) The transferring provincial officer may confirm, vary or revoke any decision taken by an official as a result of a delegation or assignment in terms of subsection (5), subject to any rights that may have become vested as a consequence of the decision.

Short title

- 12.** This Act is called the Western Cape Appropriation Act, 2022.

SCHEDULE
(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
1	Premier	1 825 280	640 851	1 122 393		21 866	40 170		623 108
2	Provincial Parliament	176 502	91 186	27 158		53 711	4 447		
3	Provincial Treasury	321 610	206 682	58 098		51 476	5 354		35 401
4	Community Safety	776 125	165 211	104 135		497 310	9 469		439 626
5	Education	28 032 601	19 500 308	3 308 321		3 820 779	1 397 699	5 494	3 812 931
6	Health	29 094 331	16 700 121	9 466 986		1 832 255	1 094 969		7 829 482
7	Social Development	2 285 335	994 173	210 800		1 030 536	49 826		201 725
8	Human Settlements	2 414 805	240 236	108 002		2 060 609	5 958		2 116 034
9	Environmental Affairs and Development Planning	568 586	241 071	23 729		299 101	4 685		68 989
10	Transport and Public Works	9 106 398	1 177 477	2 903 569		1 995 266	3 030 076	10	2 643 729
11	Agriculture	969 218	443 638	235 043	135	266 781	23 621		307 386
12	Economic Development and Tourism	514 798	133 289	52 487		326 183	2 839		253 794
13	Cultural Affairs and Sport	937 913	234 250	184 664		483 784	35 215		490 530
14	Local Government	309 301	208 354	73 918		20 884	6 096	49	25 416
		77 332 803	40 976 847	17 879 303	135	12 760 541	5 710 424	5 553	18 848 151

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
1	Department of the Premier <i>Aim: To enable and lead a capable Western Cape Government by inculcating a culture of innovation and collaboration for improved services for the people of the Western Cape.</i>	R'000 1 825 280	R'000 640 851	R'000 1 122 393	R'000	R'000 21 866	R'000 40 170	R'000	R'000 623 108
1	1 Executive Governance and Integration (Administration) <i>To provide executive governance support services.</i>	103 000		82 112	18 978	309	1 601		
	Transfers and subsidies								
	<i>Departmental agencies and accounts</i>								
	<i>Communication: Licences (radio and television)</i>					9			
	<i>Non-profit institutions</i>								
	<i>Gifts and donations: Various projects per request</i>					300			
2	2 Provincial Strategic Management <i>To lead and coordinate provincial strategic management through policy and strategy support, leveraging data and evidence and institutionalising strategic programmes across the WCG.</i>	86 288		47 944	37 792	502	50		
	Of which								
	<i>Earmarked allocation: Innovative initiatives - To drive citizen-centric service delivery and endorse innovative methodologies aimed at solving strategic and complex problems.</i>								13 345
	<i>Earmarked allocation: Commissioner for Children</i>								10 413
	Transfers and subsidies								
	<i>Departmental agencies and accounts</i>								
	<i>Communication: Licences (radio and television)</i>					2			
	<i>Non-profit institutions</i>								
	<i>Cape Higher Education Consortium: Strengthen contribution of higher education to the provincial economy.</i>					500			
3	3 People Management <i>To render a transversal people management service, consisting of organisational development, training and empowerment, and people practices.</i>	209 920		179 095	29 464	21	1 340		
	Of which								
	<i>Earmarked allocation: Innovative initiatives - To drive citizen-centric service delivery and endorse innovative methodologies aimed at solving strategic and complex problems.</i>								6 950
	Transfers and subsidies								
	<i>Departmental agencies and accounts</i>								
	<i>Communication: Licences (radio and television)</i>					21			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	4 Centre for e-Innovation <i>To enable service excellence to the people of the Western Cape through information and communication technology.</i>	R'000 1 245 157	R'000 206 030	R'000 981 223	R'000	R'000 21 025	R'000 36 879	R'000	R'000
	<i>Of which</i> <i>Earmarked allocation: Broadband project</i> <i>Earmarked allocation: Broadband municipalities</i> <i>Earmarked allocation: Manage Cyber Security Services and Infrastructure Refresh</i>								476 000 31 000 55 400
	Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i> <i>Non-profit institutions</i> <i>Library Business Corners: Establishing and maintenance of e-centres</i>					25	21 000	250	
	5 Corporate Assurance <i>To render enterprise risk management, internal audit, provincial forensic, legal and corporate communication services.</i>	126 751	74 580	51 913		8	250		
	<i>Of which</i> <i>Earmarked allocation: Legal, governance and investigative support to municipalities</i> <i>Earmarked allocation: Strategic communication and COVID-19 vaccination campaign</i>								2 500 25 000
	Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences</i>					8	50		
6	Legal Services <i>To render a comprehensive legal support service to the Western Cape Government</i>	54 164	51 090	3 023		1			2 500
	<i>Of which</i> <i>Earmarked allocation: Legal, governance and investigative support to municipalities</i>								
	<i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i>					1			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
2	Provincial Parliament <i>Aim: The administration of WCPP commits to serve, support and strengthen the WCPP by: Being professional and innovative in our processes and work fostering ethical and good governance; Empowering our Members and staff to function optimally; Facilitating the constitutional mandate of law making, public participation and oversight in the interest of the people of the Western Cape; and Promoting WCPP both locally, nationally and internationality.</i>	R'000 176 502	R'000 91 186	R'000 27 158	R'000	R'000 53 711	R'000 4 447	R'000	R'000
1	Governance (leadership) and administration <i>To provide overall strategic leadership and direction for the WCP.</i>	78 910	56 199	18 278		86	4 347		
	<i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i>					22			
	<i>Households</i> <i>Gifts and donations: Management incentive rewards</i>					64			
2	Parliamentary Support services <i>To provide effective procedural and related support to the House and committees and to facilitate public participation.</i>	23 830	19 958	3 746		26	100		
	<i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Households</i> <i>Gifts and donations: Management incentive rewards</i>					26			
3	Public engagement <i>To ensure effective public engagement and to facilitate public involvement in legislative and other processes.</i>	14 222	12 678	1 526		18			
	<i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Households</i> <i>Gifts and donations: Management incentive rewards</i>					18			
4	Members support <i>To provide enabling facilities and benefits to Members and political parties.</i>	59 540	2 351	3 608		53 581			
	<i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Foreign governments and international organisations</i> <i>Subscription fees: Commonwealth Parliamentary Association</i>					338			
	<i>Non-profit institutions</i> <i>Political parties: Secretarial and constituency allowances</i>					51 776			
	<i>Households</i> <i>Social benefits to employees: Retirement benefits for Members</i>					1 467			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
3	Provincial Treasury <i>Aim: Promotion of cohesion and citizen centricity.</i> <i>Building capacity in the public sector by being adaptive, innovative and supportive.</i> <i>Integrated management and partnerships that enable the delivery of quality services in a sustainable manner.</i>	R'000 321 610	R'000 206 682	R'000 58 098	R'000 51 476	R'000 5 354	R'000 35 401		
	1 Administration <i>To give strategic direction and to provide quality financial and other support services to the Minister and the Head of Department.</i> <i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i> <i>Households</i> <i>Bursaries payable to non-employees</i>	59 260	39 724	11 674	2 508	5 354			
	2 Sustainable Resource Management <i>To ensure the efficient and effective management of provincial and municipal financial resources.</i> <i>Of which</i> Earmarked allocation: <i>Western Cape Financial Management Capability Grant</i> <i>Infrastructure Development Improvement Programme Shift</i> <i>Municipal Interventions</i> Transfers and subsidies <i>Provinces and municipalities</i> <i>Municipalities: To support municipalities to improve their financial management capabilities</i> <i>Municipalities: To assist municipalities to perform their functions effectively, including the coordination and integrated functions and support related to improve on overall financial governance and financial sustainability within municipalities when there is a municipal intervention</i> <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Western Cape Gambling and Racing Board</i>	144 237	81 170	14 915	2 500 48 152 18 759 2 393 27 000	18 759 2 735 5 409			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
4	Community Safety <i>Aim: In pursuit of community safety, the Department will promote professional policing through effective oversight as legislated; capacitate safety partnerships with communities and other stakeholders (whole-of-society); and promote safety in all public buildings and spaces.</i>	R'000 776 125	R'000 165 211	R'000 104 135	R'000	R'000 497 310	R'000 9 469	R'000	R'000 439 626
	1 Administration <i>To provide strategic direction and support, administrative, financial, and executive services to the Department and related entities. The objective of the Programme is to efficiently support the Offices of the Ministry, Head of Department, Western Cape Police Ombudsman (WCPO) and the Western Cape Liquor Authority (WCLA) in their functions of providing strategic leadership and ensuring effective governance inclusive of financial management.</i>	105 188		46 621	11 467	45 688	1 412		
	<i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Western Cape Liquor Authority: Support of Liquor Board to regulate the liquor industry</i>	83 941		51 165	23 570	7 670	1 536		
	2 Provincial Secretariat for Police Service <i>To exercise oversight over the conduct, effectiveness and efficacy of law enforcement agencies in the Province.</i>								3 821
	<i>Of which</i> <i>National conditional grant: Social Sector Expanded Public Works Programme (EPWP) Incentive Grant for Provinces</i> <i>Earmarked allocation: Professionalise neighbourhood watches</i>								5 710
	Transfers and subsidies <i>Provinces and municipalities</i> <i>Safety Initiative Implementation - Whole of Society Approach (WoSA)</i>					6 000			
	<i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Expanded Public Works Programme - Unemployment Insurance Fund</i>					170			
	<i>Non-profit institutions</i> <i>Safety Programmes: Neighbourhood Watch projects</i>					1 000			
	<i>Households</i> <i>Community policing forums Project Funding</i>					500			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	<p>3 Provincial Policing Functions <i>To give effect to the constitutional mandate allocated to provinces as it relates to the promotion of good relations between communities and the police through its whole-of-society approach and to ensure that all service delivery complaints about policing in the Province is dealt with independently and effectively.</i></p> <p><i>Of which</i></p> <p><i>Earmarked allocation: Resource funding for the establishment and support of a K9 unit</i></p> <p><i>Earmarked allocation: Law Enforcement Advancement Plan (LEAP)</i></p> <p><i>Earmarked allocation: EPWP Job Creation</i></p> <p><i>Earmarked allocation: Chrysalis Academy Expansion</i></p> <p><i>Earmarked allocation: Resource funding for the establishment of a Law Enforcement Reaction Unit</i></p> <p>Transfers and subsidies</p> <p><i>Provinces and municipalities</i></p> <p><i>Law Enforcement Service</i></p> <p><i>Law Enforcement Advancement Plan (LEAP)</i></p> <p><i>Resource funding for the establishment of a Law Enforcement Reaction Unit at municipalities</i></p> <p><i>Resource funding for the establishment and support of a K9 unit at municipalities</i></p> <p><i>Households</i></p> <p><i>Project Chrysalis Fund Western Cape</i></p> <p><i>Gifts and Donations</i></p> <p>4 Security Risk Management <i>To institute a whole-of-government approach towards building more resilient institutions.</i></p>	R'000 477 383	R'000 8 230	R'000 24 806	R'000 443 952	R'000 395	R'000 5 840	R'000 400 000	R'000 10 480
		109 613	59 195	44 292	2 852 400 000 6 958 8 840 25 271 31 6 126	6 958 8 840 25 271 31 6 126	7 688 6 087		

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
5	Education Aim: The mission of the Department is to ensure that every child has quality learning opportunities in a functional and enabling environment to acquire knowledge, competencies, skills and values to succeed in a changing world.	R'000 28 032 601	R'000 19 500 308	R'000 3 308 321	R'000	R'000 3 820 779	R'000 1 397 699	R'000 5 494	R'000 3 812 931
	1 Administration To provide overall management of the education system in accordance with the National Education Policy Act, 1996 (Act 27 of 1996), the Public Finance Management Act, 1999 (Act 1 of 1999), and other policies. Of which Earmarked allocation: After-school education incentive (Mass participation; opportunity and access; development and growth (MOD): graduate tutors). Transfers and subsidies Departmental agencies and accounts Communication: Licences (radio and television) Non-profit institutions Funds provided to public ordinary schools for internet connectivity subsidy, computer equipment to schools, safer schools, High School Improvement Programme, LITNUM Awards and library services. Households Social benefits to employees: Leave gratuity	1 462 216	1 045 672	306 508	58 963	45 579	5 494		4 000
	2 Public Ordinary School Education To provide public ordinary education from Grades 1 to 12, in accordance with the South African Schools Act, 1996 (Act 84 of 1996), and Education White Paper 6 on Special Needs Education Building an Inclusive Education and Training System (July 2001) (White Paper 6). E-learning is also included. Of which National conditional grant: National School Nutrition Programme. National conditional grant: Maths, Science and Technology. National conditional grant: Social Sector Expanded Public Works Programme (EPWP) Incentive Grant for Provinces. Earmarked allocation: After-school education incentive (MOD: Procurement, refurbishment and maintenance of equipment). Earmarked allocation: After-school: MOD Centre Feeding Scheme. This allocation is to make provision for feeding of learners at MOD centres at identified schools.	19 708 633	16 728 183	1 343 782	1 630 533	6 135			451 289 37 184 4 929 23 016 62 268

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> Communication: Licences (radio and television) <i>Non-profit institutions</i> Section 21 norms and standards Section 21 school fees Non-section 21 maintenance and municipal fees Non-section 21 school fees Compensation for fee exemption To assist public schools to perform their institutional operations Mobile kitchen equipment; volunteer and food handlers' stipend; fruit and vegetable pilot programme Collaboration schools Learner transport Administrative support for small schools Private transport Boarding subsidy Church boarding subsidy Arts and music centres Technical subjects Top-up focus schools <i>Households</i> Social benefits to employees: Leave gratuity Other social benefits: Pre-set bursaries for non-employees	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
3	Independent School Subsidies <i>To support independent schools in accordance with the South African Schools Act, 1996 (Act 84 of 1996)</i> Of which Transfers and subsidies <i>Non-profit institutions</i> Governing bodies of registered independent schools.	144 989				144 989			
4	Public Special School Education <i>To provide compulsory public education in special schools in accordance with the South African Schools Act and White Paper 6 on Inclusive Education. Including eLearning and Inclusive education.</i> Of which National conditional grant: Learners with Profound Intellectual Disabilities. Transfers and subsidies <i>Non-profit institutions</i> Governing bodies of public special schools <i>Households</i> Social benefits to employees: Leave gratuity	1 475 793	1 181 468	64 339	223 466	6 520			33 451
						220 143			
						3 323			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	5 Early Childhood Development <i>To provide early childhood development (ECD) at the Grade R and pre-Grade R levels in accordance with White Paper 5 on Early Childhood Education: Meeting the Challenge of Early Childhood Development in South Africa (May 2001). E-learning is also included.</i>	R'000 1 068 940	R'000 110 485	R'000 38 104	R'000 919 654	R'000 697	R'000	R'000	
	<i>Of which</i>								7 393
	<i>National conditional grant: Social Sector Expanded Public Works Programme (EPWP) Incentive Grant for Provinces.</i>								82 536
	<i>National conditional grant: Early Childhood Development Grant.</i>								
	Transfers and subsidies								
	<i>Non-profit institutions</i>					917 297			
	<i>Governing bodies of public schools and community ECD centres and bursaries to students.</i>								
	<i>Households</i>					2 357			
	<i>Social benefits to employees: Leave gratuity.</i>								
	6 Infrastructure Development <i>To provide and maintain infrastructure facilities for schools and non-schools.</i>	2 553 194	35 757	1 029 059	150 000	1 338 378			
	<i>Of which</i>								1 236 077
	<i>National conditional grant: Education Infrastructure Grant (EIG).</i>								1 941
	<i>National conditional grant: Expanded Public Works Programme (EPWP) Integrated Grant for Provinces.</i>								13 330
	<i>National conditional grant: Early Childhood Development Grant.</i>								
	<i>Earmarked allocation: Infrastructure</i>								2 539 864
	<i>Of which</i>								
	<i>Education Infrastructure Grant</i>								1 236 077
	<i>Earmarked allocation: Education incentive (MOD: Infrastructure). For the construction of MOD infrastructure in the form of sport halls, sport fields, upgrading or maintenance of swimming pools, hardstands, artificial grass, fencing, clubhouses and parking facilities.</i>								53 878
	Transfers and subsidies								
	<i>Non-profit institutions</i>								
	<i>School Governing Body (SGB) projects - School and School Hall Programme.</i>					150 000			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	<p>7 Examination and Education-related Services <i>To provide education institutions as a whole with examination and education-related services.</i></p> <p><i>Of which</i></p> <p><i>National conditional grant: HIV and AIDS (Life Skills Education).</i></p> <p><i>Earmarked allocation: Presidential Youth Employment Initiative. For the employment of Education Assistants and General School Assistants.</i></p> <p><i>Transfers and subsidies</i></p> <p><i>Departmental agencies and accounts</i></p> <p><i>Sector Education and Training Authority (SETA).</i></p> <p><i>Non-profit institutions</i></p> <p><i>Funds provided for the employment of Education Assistants and General School Assistants</i></p> <p><i>Households</i></p> <p><i>Social benefits to employees: Leave gratuity</i></p>	R'000 1 618 836	R'000 398 743	R'000 526 529	R'000	R'000 693 174	R'000 390	R'000	R'000 17 822 533 908

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	Transfers and subsidies	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	Provinces and municipalities					685 086			
	City of Cape Town: Primary health care services					108 494			
	Non-profit institutions					31 132			
	Community-based services: Home-based care, mental health, chronic care and Tuberculosis adherence support					51 802			
	Booth Memorial: Intermediate care facility - adult					11 773			
	Aquarius Healthcare: Intermediate care facility - adult					2 566			
	St Joseph: Intermediate care facility - child					2 509			
	Community Health Clinics: Vaccines and Tuberculosis treatment, et cetera.					204 177			
	District Management: E-vision and ICT development project					3 938			
	HIV and Aids: Community outreach -, Lay counselling -, Palliative care and step down services, et cetera					1 978			
	Nutrition: Nutrition Programme					500			
	Hearing screening rehabilitation workers and mentoring in speech-, language- and audiology services for children (Philani, et cetera)					10 220			
	Home-delivery of chronic medication					194 913			
	Wellness strategy to focus on healthy lifestyle choices to prevent and control chronic diseases of lifestyle, ensure safe and healthy pregnancies and child-rearing, and reduce harmful personal behaviours					15 000			
	Community Outreach Services component					21 921			
	Lentegeur Field hospital expansion of palliative care access in response to COVID-19 pandemic					603			
	Households								
	Social benefits to employees								
	Other transfers to households: Claims against the state.								
3	Emergency Medical Services	1 299 323	777 215	405 994		915	115 199		
	To render pre-hospital emergency medical services, including interhospital transfers, and planned patient transport, including clinical governance and coordination of emergency medicine within the provincial Health Department.								
	Of which								
	Transfers and subsidies								
	Provinces and municipalities								
	Provincial departments: Vehicle licences					18			
	Households								
	Social benefits to employees					897			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	4 Provincial Hospital Services <i>Delivery of hospital services that are accessible, appropriate and effective and provide general specialist services, including a specialised rehabilitation service, dental service, psychiatric service as well as providing a platform for training health professionals and conducting research.</i>	R'000 4 461 350	R'000 3 149 483	R'000 1 248 633	R'000 21 454	R'000 41 780	R'000	R'000	
	<i>Of which</i> <i>National conditional grant: Human Resources and Training</i>								306 944
	<i>Of which</i> <i>Statutory Human Resources component</i> <i>Training Component</i>								114 267
	<i>National conditional grant: National Health Insurance</i>								192 677
	<i>Of which</i> <i>Mental Health Services Component</i>								1 996
	<i>Transfers and subsidies</i> <i>Non-profit institutions</i> <i>For funding residential care (Open Circle and Hurdy Gurdy) for people with autism or intellectual disabilities and with challenging behaviour</i>					3 850			
	<i>Households</i> <i>Social benefits to employees</i>					17 604			
	5 Central Hospital Services <i>To provide tertiary and quaternary health services and to create a platform for the training of health workers and research.</i>	7 773 200	5 191 684	2 482 532	37 426	61 558			
	<i>Of which</i> <i>National conditional grant: Human Resources and Training</i>								346 625
	<i>Of which</i> <i>Statutory Human Resources component</i> <i>Training Component</i>								117 217
	<i>National conditional grant: National Tertiary Services</i>								229 408
	<i>Transfers and subsidies</i> <i>Non-profit institutions</i> <i>Maitland Cottage: Paediatric orthopaedic hospital</i>					14 754			3 392 922
	<i>Households</i> <i>Social benefits to employees</i>					22 672			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
7	Social Development <i>Aim: To ensure the provision of a comprehensive network of social development services that enable and empower the poor, the vulnerable and those with special needs.</i>	R'000 2 285 335	R'000 994 173	R'000 210 800	R'000	R'000 1 030 536	R'000 49 826	R'000	R'000 201 725
1	Administration <i>This programme captures the strategic management and support services at all levels of the Department i.e. provincial, regional, district and facility or institutional level.</i>	238 085	180 974	40 553		3 389	13 169		
	<i>Of which</i>								
	Transfers and subsidies								
	<i>Departmental agencies and accounts</i>								
	<i>Health and Welfare Sector Education and Training Authority</i>					2 911			
	<i>Communication: Licences (radio and television)</i>					15			
	<i>Households</i>								
	<i>Bursaries (Non-employees)</i>					463			
2	Social Welfare Services <i>Provide integrated developmental social welfare services to the poor and vulnerable in partnership with stakeholders and civil society organisations.</i>	1 040 140	529 437	85 655		396 829	28 219		
	<i>Of which</i>								
	<i>Earmarked allocations: Social Worker Employment Grant</i>								16 514
	<i>Earmarked allocations: Persons with disabilities</i>								57 020
	<i>Earmarked allocations: Sanitary Dignity Project</i>								10 911
	<i>Earmarked allocation: Social Worker Addition</i>								21 915
	Transfers and subsidies								
	<i>Departmental agencies and accounts</i>								
	<i>Communication: Licences (radio and television)</i>					4			
	<i>Non-profit institutions</i>								
	<i>Services to older persons</i>					236 362			
	<i>Services to persons with disabilities</i>					154 500			
	<i>Households</i>								
	<i>Social benefits to employees</i>					5 963			
3	Children and Families <i>Provide comprehensive child and family care and support services to communities in partnership with stakeholders and civil society organisations.</i>	448 346	18 573	1 135		428 119	519		
	<i>Of which</i>								
	<i>Earmarked allocation: Increased support for families due to impact of COVID-19</i>								3 750
	<i>Earmarked allocations: HIV Prevention Programmes (Social and Behaviour Change Programmes)</i>								6 150
	<i>Earmarked allocations: Homeless Shelters</i>								3 000
	Transfers and subsidies								
	<i>Non-profit institutions</i>								
	<i>Care and services to families</i>					99 473			
	<i>Child care and protection</i>					191 740			
	<i>Early childhood development and partial care</i>					15 384			
	<i>Child and youth care centres</i>					111 658			
	<i>Households</i>								
	<i>Placement of children</i>					9 864			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	4 Restorative Services <i>Provide integrated developmental social crime prevention and anti-substance abuse services to the most vulnerable in partnership with stakeholders and civil society organisations.</i>	468 779	246 228	82 272		132 360	7 919		
	<i>Of which</i>								
	<i>Earmarked allocations: Violence Against Women</i>								18 723
	<i>Earmarked allocations: Insourcing of operations at Child and Youth Care Centres</i>								14 728
	<i>Earmarked allocation: Increased support for families due to impact of GBV</i>								3 750
	<i>Transfers and subsidies</i>								
	<i>Departmental agencies and accounts</i>					22			
	<i>Communication: Licences (radio and television)</i>								
	<i>Non-profit institutions</i>					55 677			
	<i>Substance abuse, prevention and rehabilitation</i>								
	<i>Crime prevention and support</i>					13 002			
	<i>Victim empowerment</i>					62 866			
	<i>Households</i>						793		
	<i>Social benefits to employees</i>								
	5 Development and Research <i>Provide sustainable development programmes, which facilitate empowerment of communities, based on empirical research and demographic information.</i>	89 985	18 961	1 185		69 839			
	<i>Of which</i>								
	<i>National conditional grant: Social Sector Expanded Public Works Programme Incentive Grant</i>								4 978
	<i>Earmarked allocations: Food Relief Function shift</i>								15 286
	<i>Earmarked allocations: Social distress (Food relief/nutrition)</i>								25 000
	<i>Transfers and subsidies</i>								
	<i>Non-profit institutions</i>					55 668			
	<i>Poverty alleviation and sustainable livelihoods</i>								
	<i>Youth development</i>					14 171			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
8	Human Settlements <i>Aim: To provide settlements that offer good basic and socio-economic services.</i> <i>To offer a range of rental and ownership options that respond to the varied needs and incomes of households.</i> <i>To consistently improve settlements through joint citizen and government effort, supported by private sector contributions.</i>	R'000 2 414 805	R'000 240 236	R'000 108 002	R'000	R'000 2 060 609	R'000 5 958	R'000	R'000 2 116 034
	1 Administration <i>To provide overall management in the Department in accordance with all applicable Acts and policies.</i> <i>Of which</i> <i>Transfers and subsidies</i> <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>South African Broadcasting Corporation</i>	124 491		98 758	19 762	13	5 958		
	2 Housing Needs, Research and Planning <i>To facilitate and undertake housing delivery needs, research and planning.</i>	25 379		24 897	482	13			
	3 Housing Development <i>To provide housing opportunities, including access to basic services, to beneficiaries in accordance with the National Housing Code, 2009.</i> <i>Of which</i> <i>National conditional grant: Human Settlements Development</i> <i>National conditional grant: Informal Settlements Upgrading Partnership for Provinces</i> <i>National conditional grant: Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces</i> <i>Transfers and subsidies</i> <i>Provinces and municipalities:</i> <i>Accreditation assistance</i> <i>Settlement assistance</i> <i>Households</i> <i>Human settlements development</i> <i>Informal Settlements Upgrading Partnership For Provinces</i>	2 213 920		91 287	75 366	2 047 267			1 628 418 484 638 2 978
	4 Housing Asset Management <i>To provide for the strategic, effective and efficient management, devolution and transfer of housing assets.</i> <i>Of which</i> <i>Transfers and subsidies</i> <i>Provinces and municipalities:</i> <i>Title Deed Restoration Grant</i> <i>Municipal rates and taxes</i>	51 015		25 294	12 392	13 329			11 129 2 200

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
9	Environmental Affairs and Development Planning <i>Aim: To promote a resilient, sustainable, quality and inclusive living environment in support of human well-being.</i> 1 Administration <i>To provide overall management of the Department and centralised support services.</i> <i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i>	R'000 568 586	R'000 241 071	R'000 23 729	R'000	R'000 299 101	R'000 4 685	R'000	R'000 68 989
	2 Environmental Policy, Planning and Coordination <i>To ensure the integration of environmental objectives in national, provincial and local government planning, including provincial growth and development strategies, local economic development plans and integrated development plans. The programme includes cross-cutting functions, such as research, departmental strategy, information management and climate change management.</i>	70 064	59 826	6 295		8	3 935		
	3 Compliance and Enforcement <i>To ensure that environmental compliance monitoring systems are established and implemented, enforce legislation and environmental authorisation, build compliance monitoring and enforcement capacity through the establishment and training of environmental management inspectorates, act on complaints and notifications of environmental infringements, act to monitor these complaints and enforce environmental compliance where required.</i> <i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i>	20 942	20 092	750		8	100		
	4 Environmental Quality Management <i>To implement legislation, policies, norms, standards and guidelines for environmental impact management, air quality management, and the management of waste and pollution at provincial and local spheres of government.</i> <i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i>	30 580	25 871	4 553		1	155		
		85 250	75 690	9 093		2	465		

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
10	Transport and Public Works <i>Aim: To tirelessly pursue the delivery of infrastructure and services that are inclusive, safe and technologically relevant, seeking to heal, skill, integrate, connect, link and empower every citizen in the Western Cape, driven by passion, ethics and a steadfast commitment to the environment and our people as our cornerstone.</i>	R'000 9 106 398	R'000 1 177 477	R'000 2 903 569	R'000	R'000 1 995 266	R'000 3 030 076	R'000 10	R'000 2 643 729
	1 Administration <i>To provide overall management support to the Department.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked allocation: The development of a basic system to monitor and report the impact of local content on tenders</i> <i>Transfers and subsidies</i> <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i> <i>Households</i> <i>Bursaries to non-employees</i>	252 697	156 650	79 568		12 211	4 268		2 500
	2 Public Works Infrastructure <i>To provide balanced provincial government building infrastructure that promotes integration, accessibility, sustainability, equity, environmental sensitivity, economic growth and social empowerment.</i> <i>Of which</i> <i>National conditional grant: Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces</i> <i>Earmarked allocation: Maintenance - Urgent maintenance at Child and Youth Care Centres (Vote 7).</i> <i>Earmarked allocation: Construction - Infrastructure (Capital) at Child and Youth Care Centres (for Vote 7).</i> <i>Earmarked allocation: Occupational Health and Safety including fire compliance.</i> <i>Earmarked allocation: Provision for planning projects allocated from the Project Preparation Facility for precinct planning, enablement and mixed use development initiatives.</i> <i>Earmarked allocation: Provision for enablement: planning, environmental and heritage legislative requirements allocated from the Project Preparation Facility.</i> <i>Transfers and subsidies</i> <i>Provinces and municipalities</i> <i>Municipal bank accounts: Municipal rates and taxes</i> <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i> <i>Households</i> <i>Leave gratuity</i>	2 194 091	286 979	1 098 424		650 160	158 518	10	13 373 27 995 60 659 16 000 12 080 16 000

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	3 Transport Infrastructure <i>To deliver and maintain transport infrastructure that is sustainable, integrated and environmentally sensitive, that supports and facilitates social empowerment and economic growth and promotes accessibility and the safe, affordable movement of people, goods and services.</i>	R'000 3 953 120	R'000 298 098	R'000 793 361	R'000 40 074	R'000 2 821 587	R'000	R'000	
	<i>Of which</i> <i>National conditional grant: Provincial Roads Maintenance</i> <i>Earmarked allocation: Realignment of roads infrastructure projects over the medium term</i>								960 309 337 000
	Transfers and subsidies <i>Provinces and municipalities</i> <i>Municipal bank accounts: Financial assistance to municipalities for maintenance and construction of transport infrastructure.</i> <i>Provinces: Vehicle licence fees payable to municipalities</i> <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i> <i>Households</i> <i>Social benefits to employees: Leave gratuity</i>					31 650 7 000 245 1 179			
	4 Transport Operations <i>To plan, regulate and facilitate the provision of integrated land transport services through coordination and cooperation with national planning authorities, municipalities, community-based and non-governmental organisations and the private sector in order to enhance and facilitate the mobility of all communities.</i>	1 700 634	28 261	375 012	1 292 682	4 679			70 000
	<i>Of which</i> <i>Earmarked allocation: Blue Dot Taxi pilot incentive programme</i>								
	Transfers and subsidies <i>Provinces and municipalities</i> <i>Municipal bank accounts: George Integrated Public Transport Network - Operations</i> <i>Municipal bank accounts: Provision for persons with special needs</i> <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i> <i>Public corporations and private enterprises</i> <i>National conditional grant: Public Transport Operations, Golden Arrow Bus Services (Pty) Ltd</i>				154 868 10 000 1				1 127 813

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	<p>5 Transport Regulation <i>To regulate the transport environment through the registration and licensing of vehicles, associations, operators and drivers; to promote safety through traffic law enforcement services, facilitate road safety education, communication, awareness and the operation of weighbridges; and to provide training to traffic police and other law enforcement officials.</i></p> <p><i>Of which</i></p> <p>Transfers and subsidies</p> <p><i>Provinces and municipalities</i></p> <p><i>Provinces: Vehicle licence fees payable to municipalities</i></p> <p><i>Departmental agencies and accounts</i></p> <p><i>Communication: Licences (radio and television)</i></p> <p><i>Households</i></p> <p><i>Social benefits to employees:</i></p> <p><i>Leave gratuity</i></p> <p><i>Donations and gifts (cash)</i></p> <p>6 Community-based Programmes <i>To manage the implementation of programmes and strategies that lead to the development and empowerment of communities and contractors, including the provincial management and coordination of the Expanded Public Works Programme.</i></p> <p><i>Of which</i></p> <p>Transfers and subsidies</p> <p><i>Departmental agencies and accounts</i></p> <p><i>Communication: Licences (radio and television)</i></p>	R'000 937 952	R'000 366 746	R'000 531 306	R'000 138	R'000 39 762	R'000	R'000	
		67 904	40 743	25 898	1	1 262			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
11	Agriculture <i>Aim: To unlock the full potential of agriculture to enhance the economic, ecological and social wealth of all the people of the Western Cape through:</i> <i>Encouraging sound stakeholder engagements.</i> <i>Promoting the production of affordable, nutritious, safe and accessible food, fibre and agricultural products.</i> <i>Ensuring sustainable management of natural resources.</i> <i>Executing cutting-edge and relevant research and technology development.</i> <i>Developing, retaining and attracting skills and human capital.</i> <i>Providing a competent and professional extension support service.</i> <i>Enhancing market access for the entire agricultural sector.</i> <i>Contributing towards alleviation of poverty and hunger.</i> <i>Ensuring transparent and effective governance.</i>	R'000 969 218	R'000 443 638	R'000 235 043	R'000 135	R'000 266 781	R'000 23 621	R'000	R'000 307 386
	1 Administration <i>To manage and formulate policy directives and priorities and to ensure there is appropriate support service to all other programmes with regard to finance, personnel, information, communication and procurement.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked allocation: Security, Casidra and Veterinary Laboratory</i> <i>Transfers and subsidies</i> <i>Provinces and municipalities</i> <i>Municipalities: Motor vehicle licence fees payable to municipalities</i> <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i> <i>Non-profit institutions</i> <i>Gifts and donations for various beneficiary projects</i> <i>Households</i> <i>Social benefits to employees: Leave gratuity</i> <i>Social benefits to employees: Post Retirement Benefits</i> <i>Bursaries (Non-employees)</i> <i>Gifts and donations for various beneficiary projects</i>	140 926	85 726	45 697	135	5 673	3 695		5 000

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	Transfers and subsidies <i>Provinces and municipalities</i> Municipalities: Licence fees payable to municipalities <i>Households</i> Social benefits to employees: Leave gratuity Bursaries (Non-employees)	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
5	Research and Technology Development Services <i>To provide expert, problem-focussed and client-centric agricultural research, technology development and transfer impacting on development.</i> <i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Provinces and municipalities</i> Municipalities: Rates and taxes	139 654	103 136	32 756		29	3 733		
6	Agricultural Economic Services <i>To provide timely and relevant agricultural economic services to ensure equitable participation in the economy.</i> <i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> Western Cape Investment and Trade Promotion Agency (Wesgro) Communication: Licences (radio and television) <i>Higher Education Institutions</i> Gifts and donations for various beneficiary projects <i>Public corporations and private enterprises</i> Public Corporation: Casidra SOC Ltd <i>Non-profit institutions</i> Wine Industry Ethical Trade Association (WIETA) and Sustainable Initiative of South Africa (SIZA) Wines of South Africa (WoSA) GreenCape (Agridesk operations) South African Table Grape Industry	41 045	19 529	6 310		14 325	881		

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	<p>7 Agricultural Education and Training <i>To provide and facilitate structured and vocational agricultural education and training to establish a knowledgeable, prosperous and competitive sector.</i></p> <p><i>Of which</i></p> <p><i>National conditional grant: Comprehensive Agricultural Support Programme</i></p> <p>Transfers and subsidies</p> <p><i>Provinces and municipalities</i></p> <p><i>Municipalities: Licence fees payable to municipalities</i></p> <p><i>Departmental agencies and accounts</i></p> <p><i>Communication: Licences (radio and television)</i></p> <p>8 Rural Development <i>To coordinate the development programmes by stakeholders in rural areas.</i></p> <p><i>Of which</i></p> <p>Transfers and subsidies</p> <p><i>Households</i></p> <p><i>Farm worker competition</i></p>	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
		57 666	37 527	10 772		12	9 355		7 955
		19 421	11 642	6 559		900	320		
						5			
						7			
						900			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
12	Economic Development and Tourism <i>Aim: To provide qualitative leadership to the Western Cape's economy through the Department's understanding of the economy, its ability to identify economic opportunities and potential, and its contribution to government's economic priorities. The Department will enhance the productive and competitive capability of the provincial economy.</i>	R'000 514 798	R'000 133 289	R'000 52 487	R'000	R'000 326 183	R'000 2 839	R'000	R'000 253 794
1	Administration <i>To provide strong, innovative leadership, and to deliver clean, efficient, cost-effective, transparent and responsive corporate services to the Department.</i>	59 252		42 196	14 212	5	2 839		
	<i>Of which</i>					5			
	Transfers and subsidies								
	<i>Departmental agencies and accounts</i>								
	<i>Communication: Licences (radio and television)</i>					5			
2	Integrated Economic Development Services <i>To promote and support an enabling business environment for the creation of opportunities for growth and jobs.</i>	56 187		20 666	14 950	20 571			
	<i>Of which</i>								
	Transfers and subsidies								
	<i>Transfers to Municipalities</i>								
	<i>Langeberg Municipality: SMME Booster Programme 2022 - To support the SMME Development initiatives of the organisation, as part of the Emerging Themes and Job Creation Stimulus.</i>					2 221			
	<i>Public corporations and private enterprises</i>								
	<i>Township Retail Programme - The intervention aims to convert existing retail shop(s) or vacant land (typically spaza shops or hardware stores) within townships into independently owned established retail outlets.</i>					1 750			
	<i>SMME Booster Programme 2022 - To support the SMME Development initiatives of the organisation, as part of the Emerging Themes and Job Creation Stimulus.</i>					16 600			
3	Trade and Sector Development <i>To stimulate economic growth in targeted sectors through industry development, trade and investment promotion.</i>	72 221		9 758	350	62 113			
	<i>Of which</i>								
	Transfers and subsidies								
	<i>Departmental agencies and accounts</i>								
	<i>Trade & Investment Promotion: The Western Cape Tourism, Trade and Investment Promotion Agency (Wesgro): To provide funding for export growth: trade and investment promotion initiatives.</i>					32 246			32 246
	<i>The Western Cape Tourism, Trade and Investment Promotion Agency (Wesgro): To provide funding towards promoting and upscaling trade and investment promotion initiatives to propel economic growth and job creation in the Western Cape.</i>					29 867			29 867

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated														
			Compensation of employees	Goods and services	Other																		
	<p>4 Business Regulation and Governance <i>To ensure an equitable, socially responsible business environment in the Western Cape - through general interventions within the trade environment and through specific interventions mandated by the Constitution, national and provincial legislation and policies.</i></p> <p>5 Economic Planning <i>To provide support to the provincial leadership and enable economic growth through the generation and coordination of economic research and planning, and through the active support of key economic thematic drivers and enablers that will stimulate economic growth across the economy and within sections of the economy.</i></p> <p>Of which</p> <p>Earmarked allocation:</p> <p><i>Green Economy: To improve energy resilience in municipalities across the Western Cape through facilitating, supporting and positioning for the implementation of energy infrastructure development that supports economic growth, municipal financial sustainability, and a low carbon pathway.</i></p> <p>Transfers to Municipalities</p> <p><i>Bitou Municipality: Western Cape Municipal Energy Resilience</i></p> <p><i>Witzenberg Municipality: Western Cape Municipal Energy Resilience</i></p> <p><i>Stellenbosch Municipality: Western Cape Municipal Energy Resilience</i></p> <p><i>Cape Agulhas Municipality: Western Cape Municipal Energy Resilience</i></p> <p>Transfers and subsidies</p> <p><i>Departmental agencies and accounts</i></p> <p><i>Saldanha Bay IDZ Licensing Company (SBIDZ LiCo): The development and establishment of the Saldanha Bay Industrial Development Zone.</i></p> <p><i>Atlantis Special Economic Zone: To provide operation support to the entity.</i></p> <p><i>Non-profit institutions</i></p> <p><i>Western Cape Economic Development Partnership (WCEDP): Support to the WCEDP to coordinate economic development collaboration in the Province.</i></p>	R'000 10 243	R'000 8 343	R'000 1 900	R'000 31 670	R'000 13 942	R'000 100 921	R'000 600	R'000 1 762	R'000 1 690	R'000 2 500	R'000 41 977	R'000 39 182	R'000 13 210	R'000 5 448	R'000 600	R'000 1 762	R'000 1 690	R'000 2 500	R'000 41 977	R'000 39 182	R'000 13 210	R'000 5 448

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	6 Tourism, Arts and Entertainment <i>To facilitate the implementation of an integrated tourism strategy that will lead to sustained and increased growth and job creation in the tourism industry.</i>	R'000 74 125	R'000 7 670	R'000 882	R'000	R'000 65 573	R'000	R'000	R'000
	<i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>The Western Cape Tourism, Investment and Trade Promotion Agency (Wesgro): To increase investment initiatives - Destination Marketing</i> <i>The Western Cape Tourism, Investment and Trade Promotion Agency (Wesgro): To promote and upscale destination marketing initiatives</i> <i>The Western Cape Tourism, Investment and Trade Promotion Agency (Wesgro): Funds to be used for aggressive marketing and investment communications campaigns to attract tourists and investors.</i>					21 605			21 605
	7 Skills Development and Innovation <i>To facilitate the provisioning of human capital and innovation skills to deliver on the economic human resource development need of the Western Cape.</i>	96 237	12 986	6 251		77 000			7 175
	<i>Of which</i> Earmarked Funding Transfers and subsidies <i>Households</i> <i>Other transfer to households:</i> <i>To provide for payments towards upscaling skills development initiatives in the Province, specifically within the Business Process Outsourcing (BPO) and technology sectors.</i> <i>Other transfer to households:</i> <i>To provide for stipend payments for Artisanal Candidates (AC) who have been placed at host companies during the experiential work placement period.</i> <i>Other transfer to households:</i> <i>Stipend payments</i>					50 000			32 949
						18 000			
						9 000			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
13	Cultural Affairs and Sport <i>Aim: We encourage excellence and inclusiveness in sport and culture through the effective, efficient and sustainable use of our resources, and through creative partnerships. In moving to excellence and making the Western Cape the sports and culture centre of South Africa, we will create the conditions for access and mass participation, talent identification and skills development.</i>	R'000 937 913	R'000 234 250	R'000 184 664	R'000 483 784	R'000 35 215	R'000 490 530		
	1 Administration <i>To provide overall financial and strategic management and administrative support for the Department of Cultural Affairs and Sport.</i> <i>Of which</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts:</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i>	69 128	53 805	11 939	30	3 354			
	2 Cultural Affairs <i>To provide arts and culture, museum, heritage and language-related services to the inhabitants of the Western Cape.</i> <i>Of which</i> <i>National conditional grant: Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces.</i> <i>Earmarked allocation: Job creation (full time equivalent) EPWP.</i> <i>Earmarked allocation: From PPF - Cango Caves PPP: The feasibility study for the future management of the Cango Caves with the aim of increasing revenue generation to ensure future sustainability.</i> <i>Earmarked allocation: From PPF - Cango Caves PPP: A project preparation costing study needs to be done to determine the amount of funding required for the short, medium and long term maintenance of the Cango Caves and surrounding infrastructure.</i> <i>Earmarked allocation: From PPF - Cultural Facility: Feasibility study for a potential PPP for Melkbos Oppiesee and Schoemanspoort to transform these facilities to a level which will allow private use in addition to our current public usage model.</i> Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts:</i> <i>Western Cape Cultural Commission</i> <i>Western Cape Language Committee</i> <i>Artscape</i> <i>Heritage Western Cape</i> <i>South African Revenue Service: Excise duty</i> <i>Communication: Licences (radio and television)</i>	130 431	69 418	20 437	37 698	2 878			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	<p>4 Sport and Recreation <i>To provide sport and recreation activities for the inhabitants of the Western Cape.</i></p> <p>Of which</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>National conditional grant: Mass Participation and Sport Development</i> <i>National conditional grant: Social Sector Extended Public Works Incentive Grant for Provinces</i> <i>Earmarked allocation: Review of skills, youth and employment programmes</i> <i>Earmarked allocation: Year Beyond</i> <i>Earmarked allocation: Job creation (full-time equivalent) EPWP</i> <i>Earmarked allocation: MOD centres including maintenance, utilities and security</i> <i>Earmarked allocation: Hosting of the Netball World Cup 2023</i> <i>Earmarked allocation: Holiday Programme</i> <i>Earmarked allocation: Major events</i> <p>Transfers and subsidies</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Provinces and municipalities</i> <i>Municipalities: Sports facilities</i> <i>Non-profit institutions</i> <i>Youth development: Wellbeing</i> <i>Sports federations and bodies: Financial support</i> 	R'000 292 467	R'000 35 386	R'000 86 897	R'000 164 933	R'000 5 251	R'000	R'000	R'000 91 221 4 333 2 000 15 000 5 240 9 432 5 000 15 000 5 000 2 049 56 426 106 458

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
14	Local Government <i>Aim: To monitor, coordinate and support municipalities to be effective in fulfilling their developmental mandate and facilitate service delivery and disaster resilience through engagement with government spheres and social partners.</i>	R'000 309 301	R'000 208 354	R'000 73 918	R'000 20 884	R'000 6 096	R'000 49	R'000 25 416	
	1 Administration <i>To provide overall management in the Department in accordance with all applicable Acts and policies.</i>	54 008		37 447	11 201	6	5 305	49	
	Transfers and subsidies <i>Departmental agencies and accounts</i> <i>South African Broadcasting Corporation Limited</i>					6			
	2 Local Governance <i>To promote viable and sustainable developmental local governance, integrated and sustainable planning, and community participation in development processes.</i>	169 128		126 622	27 923	13 942	641		
	<i>Of which</i> <i>Earmarked allocation: Municipal Interventions</i> <i>Earmarked allocation: Legal, governance and investigative support flowing from the 2021 municipal elections - DLG municipal capacity building and support</i>								3 625 5 000
	<i>Earmarked allocation: Sustainable Infrastructure Development and Finance Facility (SIDAFF) project management support</i>								3 000
	Transfers and subsidies <i>Provinces and municipalities</i> <i>Earmarked allocation: Municipal Interventions</i>					5 409			5 409
	<i>Municipal Support Grant (strengthening of governance)</i>					4 427			
	<i>Thusong Service Centre Grant (Sustainability operational support grant)</i>					1 046			
	<i>Community Development Workers: Operational Support Grant</i>					3 060			
	3 Development and Planning <i>To promote and facilitate effective disaster management practices, ensure well-maintained municipal infrastructure, and promote integrated planning.</i>	85 096		43 327	34 683	6 936	150		
	<i>Of which</i> <i>Earmarked allocation: Upgrading and replacement of the Disaster Management Centre Audio Visual Infrastructure</i>								5 313
	<i>Earmarked allocation: Fire Strategy and strengthening the capacity in Fire and Rescue Services</i>								2 000
	Transfers and subsidies <i>Provinces and municipalities</i> <i>Municipal electricity planning</i> <i>Municipal water resilience</i> <i>Municipal fire service capacity</i> <i>Municipal Disaster Management assistance</i>					1 600 2 000 2 466 118			
	<i>Departmental agencies and accounts</i> <i>National Sea Rescue Institute</i>					376			
	<i>Non-profit institutions</i> <i>Lifesaving Western Province (WP)</i>					376			

Vote	Description of votes and main divisions	Totals	Current payments			Transfers and subsidies to	Payments for capital assets	Payments for financial assets	Amounts specifically and exclusively appropriated
			Compensation of employees	Goods and services	Other				
	<p>4 Traditional and Khoi-San Institutional Management <i>To manage the institutions of traditional and Khoi-San leadership in line with legislation.</i></p> <p><i>Of which</i></p> <p><i>Earmarked allocation: Implementation of the Traditional and Khoi-San Leadership Act, 2019 (Act 3 of 2019), for research, policy and legislation development and support services to traditional and Khoi-San councils</i></p>	R'000 1 069	R'000 958	R'000 111	R'000	R'000	R'000	R'000	1 069

MEMORANDUM ON THE OBJECTS OF THE WESTERN CAPE APPROPRIATION BILL

1. BACKGROUND

- 1.1 The Bill provides for the appropriation of money from the Provincial Revenue Fund for the requirements of the Province in the 2022/23 financial year.
- 1.2 If the Bill is not enacted before the start of the financial year, in terms of section 29 of the Public Finance Management Act, 1999 (Act 1 of 1999) (the PFMA), read with section 3 of the Western Cape Direct Charges Act, 2000 (Act 6 of 2000), only 45% of the amount appropriated in the previous budget may be withdrawn from the Provincial Revenue Fund as a direct charge against the Fund during the first four months of the financial year and 10% per month in the following months, and the total amount withdrawn may in aggregate not exceed the total amount that was appropriated in the previous budget.

2. CONTENTS OF THE BILL

- 2.1 **Clause 1** incorporates the definitions used in the PFMA into the Bill and adds a number of definitions.
- 2.2 **Clause 2** provides for the appropriation of money by the Provincial Parliament from the Provincial Revenue Fund for the requirements of the Province in the 2022/23 financial year, to votes and main divisions within a vote, and for the specific listed purposes set out in the Schedule.
- 2.3 **Clause 3** determines that the amounts listed in the Schedule as specifically and exclusively appropriated and that refer to national conditional grants may be used only for the purpose stipulated in the Division of Revenue Act, 2022, and in accordance with the framework published in terms of that Act. It also determines that earmarked allocations may be used only for the purpose stipulated in the Schedule and in accordance with the directives issued from time to time by the Provincial Treasury.
- 2.4 **Clause 4** provides for earmarked allocations to provincial departments and empowers the Provincial Treasury to issue directives in this regard.
- 2.5 **Clause 5** empowers the Provincial Treasury to withhold or stop the transfer of funds in respect of an earmarked allocation to a provincial department if that department, or the recipient organ of state for which that department is responsible, is in serious or persistent material breach of the measures in the directives in respect of the earmarked allocation.
- 2.6 **Clause 6** empowers a transferring provincial officer to withhold the transfer to a municipality of a conditional allocation or any part of such an allocation for a period not exceeding 30 days if the municipality does not comply with conditions to which the allocation is subject in terms of the framework concerned or if expenditure on previous transfers during the financial year reflects significant underspending for which no satisfactory explanation is given.
- 2.7 **Clause 7** stipulates that the Provincial Treasury may, in its discretion or at the request of a transferring provincial officer, stop the transfer of a conditional allocation or any part of such an allocation to a municipality on the grounds of a serious or persistent material breach of conditions to which the allocation is subject in terms of the framework concerned, or if the Provincial Treasury anticipates that the municipality will substantially underspend on the programme or allocation concerned in the current municipal financial year.

- 2.8 **Clause 8** determines that the Provincial Treasury may, where it stops an allocation, after consultation with the transferring provincial officer, determine that the allocation or any part thereof be reallocated to one or more municipalities on condition that the allocation must be spent in the current municipal financial year or the next municipal financial year.
- 2.9 **Clause 9** provides that the transfer of an allocation made in error to a municipality is regarded as not legally due to that municipality.
- 2.10 **Clause 10** states that, subject to the PFMA, the Local Government: Municipal Finance Management Act, 2003 (Act 56 of 2003), and the Division of Revenue Act, 2022, any conditional allocation that is not spent by the municipality by the end of a municipal financial year reverts to the Provincial Revenue Fund, unless the relevant receiving municipal officer can prove to the satisfaction of the Provincial Treasury and the transferring provincial officer that the unspent allocation is committed to identifiable projects.
- 2.11 **Clause 11** empowers the Provincial Minister responsible for finance to delegate any of the powers or assign any of the duties entrusted to the Provincial Treasury in terms of the Bill to the Head of Department. Such a delegation or assignment may permit the further delegation or assignment to another employee in the Provincial Treasury or the holder of a specific office or position in the Provincial Treasury. In addition, clause 11 empowers a transferring provincial officer to delegate any of the powers or assign any of the duties entrusted to the transferring provincial officer in terms of the Bill once enacted to an official in the same department.
- 2.12 **Clause 12** contains the short title.

3. CONSULTATION

The following role players were consulted:

Department of the Premier: Legal Services
 Department of the Premier
 Western Cape Provincial Parliament
 Provincial Treasury
 Department of Community Safety
 Western Cape Education Department
 Department of Health
 Department of Social Development
 Department of Human Settlements
 Department of Environmental Affairs and Development Planning
 Department of Transport and Public Works
 Department of Agriculture
 Department of Economic Development and Tourism
 Department of Cultural Affairs and Sport
 Department of Local Government
 Auditor-General.

4. FINANCIAL IMPLICATIONS

R77 332 803 000 will be made available to the various votes listed in the Schedule to the Bill from funding set aside in the 2022/23 financial year.

5. LEGISLATIVE COMPETENCE

The Provincial Minister responsible for finance is satisfied that the provisions of the Bill fall within the legislative competence of the Province.

WETSONTWERP

Om voorsiening te maak vir die bewilling van geld uit die Provinciale Inkomstefonds vir die behoeftes van die Provincie Wes-Kaap in die 2022/23-finansiële jaar; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Provinciale Parlement van die Wes-Kaap, soos volg:—

Woordomskrywing

1. In hierdie Wet, tensy dit uit die samehang anders blyk, het 'n woord of uitdrukking waaraan 'n betekenis geheg is in artikel 1 van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999), die betekenis daarvan geheg in daardie Wet, en beteken—
 - “**betaling vir finansiële bates**” enige betaling wat deur 'n provinsiale departement gemaak word en geklassifiseer word as of geag word 'n betaling vir finansiële bates te wees ooreenkomsdig die riglyne en instruksies oor ekonomiese verslagdoeningsformate uitgereik deur die Nasionale Tesourie ingevolge die Wet op Openbare Finansiële Bestuur;
 - “**betaling vir kapitaalbates**” enige betaling wat deur 'n provinsiale departement gemaak word en geklassifiseer word as of geag word 'n betaling vir kapitaalbates te wees ooreenkomsdig die riglyne en instruksies oor ekonomiese verslagdoeningsformate uitgereik deur die Nasionale Tesourie ingevolge die Wet op Openbare Finansiële Bestuur;
 - “**Departementshoof**” die Hoof van die provinsiale departement verantwoordelik vir finansies in die Provincie;
 - “**Division of Revenue Act**” die “Division of Revenue Act, 2022”;
 - “**geoormerkte toekenning**” 'n toekenning aan 'n provinsiale departement beoog in artikels 3(b) en 4(1) van hierdie Wet;
 - “**hierdie Wet**” ook die Bylae waarna in artikel 2(1) verwys word en enige voorskrif uitgereik ingevolge artikel 4(2) van hierdie Wet;
 - “**lopende betaling**” enige betaling wat deur 'n provinsiale departement gemaak word en geklassifiseer word as of geag word 'n lopende betaling te wees ooreenkomsdig die riglyne en instruksies oor ekonomiese verslagdoeningsformate uitgereik deur die Nasionale Tesourie ingevolge die Wet op Openbare Finansiële Bestuur;
 - “**munisipale finansiële jaar**” 'n jaar wat op 30 Junie eindig;
 - “**munisipale ontvangsbeampte**”, met betrekking tot 'n voorwaardelike toekenning oorgedra aan 'n munisipaliteit ingevolge hierdie Wet, die rekenpligtige beampte van die munisipaliteit;
 - “**nasionale voorwaardelike toekenning**” 'n voorwaardelike toekenning aan die Provincie soos bepaal in die Division of Revenue Act;
 - “**oordraende provinsiale beampte**” die rekenpligtige beampte van die provinsiale departement wat 'n voorwaardelike toekenning aan 'n munisipaliteit oordra;
 - “**oordrag en subsidie**” enige betaling wat deur 'n provinsiale departement gemaak word en geklassifiseer word as of geag word 'n oordrag- of subsidiebetaling te wees ooreenkomsdig die riglyne en instruksies oor ekonomiese

5

10

15

20

25

30

35

40

verslagdoeningsformate uitgereik deur die Nasionale Tesourie ingevolge die Wet op Openbare Finansiële Bestuur;
“Provinsiale Minister” die lid van die Provinsiale Kabinet verantwoordelik vir finansies in die Provincie;
“Provinsiale Tesourie” die Provinsiale Tesourie van die Wes-Kaap; 5
“Provinsie” die Provinsie Wes-Kaap;
“raamwerk” die voorwaardes en ander inligting gepubliseer deur die Provinsiale Tesourie ten opsigte van ’n voorwaardelike toekenning ingevolge die Division of Revenue Act, of die besonderhede gepubliseer deur die Provinsiale Minister ingevolge artikel 36(2) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur; 10
“voorwaardelike toekenning” ’n toekenning wat ’n munisipaliteit toekom soos beoog in artikel 36(2) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur;
“Wet op Openbare Finansiële Bestuur” die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999); 15
“Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur, 2003 (Wet 56 van 2003).

Bewilliging van geld vir behoeftes van Provincie

2. (1) Bewilligings deur die Provinsiale Parlement van geld uit die Provinsiale Inkomstefonds vir die behoeftes van die Provincie in die 2022/23- finansiële jaar, vir begrotingsposte en hoofindelings binne ’n begrotingspos en vir die spesifieke gelyste doeleinades, word in die Bylae uiteengesit. 20

(2) Die besteding van bewilligings beoog in subartikel (1) is onderhewig aan hierdie Wet, die Wet op Openbare Finansiële Bestuur en die “Financial Management of Parliament and Provincial Legislatures Act, 2009” (Wet 10 van 2009). 25

Bedrae gelys as spesiek en uitsluitlik bewillig

3. Bedrae in die Bylae gelys as spesiek en uitsluitlik bewillig en wat verwys na—
 (a) nasionale voorwaardelike toekennings, mag slegs vir die doel bepaal in die Division of Revenue Act en ooreenkomsdig die raamwerk gepubliseer ingevolge daardie Wet gebruik word; en 30
 (b) geoormerkte toekennings, mag slegs vir die doel bepaal in die Bylae en ooreenkomsdig die voorskrifte van tyd tot tyd uitgereik ingevolge artikel 4(2) van hierdie Wet gebruik word.

Geoormerkte toekennings 35

4. (1) Geoormerkte toekennings aan provinsiale departemente word in kolom 2 van die Bylae beskryf.

(2) Die Provinsiale Tesourie kan van tyd tot tyd voorskrifte oor geoormerkte toekennings uitreik.

(3) ’n Voorskrif—
 (a) moet die verslagdoeningsvereistes waaraan provinsiale departemente moet voldoen van ’n funksie wat deur elke toekenning befonds of gedeeltelik befonds word, skriftelik uiteensit, behalwe waar sodanige omvattende verslagdoening reeds ingevolge ander wetgewing vereis word; en
 (b) kan verder maatreëls ten opsigte van ’n toekenning uiteensit om deursigtigheid, verantwoordbaarheid en uitgawebeheer te verseker. 45

Weerhouding of staking van geoormerkte toekennings

5. (1) Die Provinsiale Tesourie kan die oordrag van fondse ten opsigte van ’n geoormerkte toekenning aan ’n provinsiale departement weerhou of staak weens die ernstige of volgehoue wesenlike oortreding, deur daardie departement of enige ander ontvangende staatsorgaan waarvoor daardie departement verantwoordelik is, van die maatreëls beoog in artikel 4(3) ten opsigte van die geoormerkte toekenning. 50

- (2) Die Provinciale Tesourie moet, voordat 'n geoormerkte toekenning ingevolge subartikel (1) weerhou word, aan die betrokke provinsiale departement—
- (a) skriftelik kennis gee van sy voorneme om die geoormerkte toekenning te weerhou; en
 - (b) 'n geleentheid gee om skriftelike vertoë in te dien waarom die geoormerkte toekenning nie weerhou behoort te word nie.
- (3) Die Provinciale Tesourie kan, waar hy 'n geoormerkte toekenning ingevolge hierdie artikel staak, ná oorlegpleging met die betrokke provinsiale departement, in 'n aansuiweringsbegroting bepaal dat 'n gedeelte van die geoormerkte toekenning wat nie bestee is nie, hertoegewys word aan enige ander provinsiale departement.
- (4) Die Provinciale Tesourie moet, waar hy 'n geoormerkte toekenning ingevolge hierdie artikel staak, 'n kennisgewing van die staking, tesame met 'n verduidelikende memorandum, in die *Provinciale Koerant* publiseer.

Weerhouding van voorwaardelike toekennings

- 6.** (1) 'n Oordraende provinsiale beampte kan die oordrag aan 'n munisipaliteit van 'n voorwaardelike toekenning of enige gedeelte van so 'n toekenning vir 'n tydperk van hoogstens 30 dae weerhou indien—
- (a) die munisipaliteit nie voldoen aan die voorwaardes waaraan die toekenning ingevolge die tersaaklike raamwerk onderhewig is nie; of
 - (b) uitgawes op vorige oordragte gedurende die munisipale finansiële jaar beduidende onderbesteding toon waarvoor geen bevredigende verduideliking gegee is nie.
- (2) 'n Oordraende provinsiale beampte moet, minstens sewe dae of die korter tydperk wat die Provinciale Tesourie goedkeur, voor die weerhouding van 'n toekenning ingevolge subartikel (1)—
- (a) die betrokke munisipaliteit—
 - (i) skriftelik kennis gee van sy of haar voorneme om die toekenning te weerhou; en
 - (ii) 'n geleentheid gee om, binne daardie sewe dae of daardie korter tydperk, skriftelike vertoë in te dien waarom die toekenning nie weerhou behoort te word nie; en
 - (b) die Provinciale Tesourie en die provinsiale departement verantwoordelik vir plaaslike regering in kennis stel van sy of haar voorneme om die toekenning te weerhou.
- (3) 'n Kennisgewing beoog in subartikel (2) moet die redes vir die weerhouding van die toekenning en die voorgenome duur van die weerhouding insluit.
- (4) (a) Die Provinciale Tesourie kan, wanneer 'n oordraende provinsiale beampte 'n toekenning ingevolge subartikel (1) weerhou, daardie beampte opdrag gee of 'n versoek van daardie beampte toestaan om die toekenning te weerhou vir 'n tydperk van langer as 30 dae, maar hoogstens 120 dae, indien die weerhouding—
- (i) voldoening aan die voorwaardes waaraan die toekenning onderhewig is, vergemaklik; of
 - (ii) die risiko van onderbesteding verminder.
- (b) 'n Oordraende provinsiale beampte moet, wanneer die weerhouding van 'n toekenning soos beoog in paragraaf (a) aangevra word, die Provinciale Tesourie voorsien van bewys van voldoening aan subartikel (2) en 'n afskrif van alle vertoë ontvang van die betrokke munisipaliteit.
- (c) Die oordraende provinsiale beampte moet weer aan subartikel (2) voldoen wanneer die Provinciale Tesourie ingevolge paragraaf (a) opdrag gee of 'n versoek toestaan dat 'n toekenning weerhou word.

Staking van voorwaardelike toekennings

- 7.** (1) Ondanks artikel 6 kan die Provinciale Tesourie, na goeddunke of op versoek van 'n oordraende provinsiale beampte, die oordrag aan 'n munisipaliteit van 'n voorwaardelike toekenning of enige gedeelte van so 'n toekenning staak—
- (a) op grond van die ernstige of volgehoute weselike oortreding van die voorwaardes waaraan die toekenning onderhewig is ingevolge die betrokke raamwerk; of

- (b) indien die Provinciale Tesourie verwag dat die munisipaliteit in die lopende munisipale finansiële jaar aansienlik sal onderbestee op die betrokke program of toekenning.
- (2) Die Provinciale Tesourie moet voordat 'n toekenning ingevolge hierdie artikel gestaak word—
- (a) aan die betrokke munisipaliteit—
 - (i) 21 dae skriftelike kennis gee van die voorneme om die toekenning te staak; en
 - (ii) 'n geleentheid gee om binne daardie 21 dae skriftelike vertoe in te dien waarom die oordrag van die toekenning of 'n gedeelte daarvan nie gestaak behoort te word nie; en
 - (b) die provinsiale minister verantwoordelik vir die provinsiale departement wat die voorwaardelike toekenning oordra, raadpleeg.
- (3) Die Provinciale Tesourie moet, waar hy 'n toekenning ingevolge subartikel (1) staak, 'n kennisgewing van die staking, tesame met 'n verduidelikende memorandum, in die *Provinciale Koerant* publiseer.
- (4) Die Provinciale Minister moet van die staking van die toekenning verslag doen aan—
- (a) die Ouditeur-generaal; en
 - (b) die Provinciale Parlement by die tertafellegging van die volgende begrotingswetgewing in die Provinciale Parlement.

Hertoekenning ná staking van toekenning aan munisipaliteit

8. Die Provinciale Tesourie kan, waar hy 'n toekenning ingevolge artikel 7 staak, ná oorlegpleging met die oordraende provinsiale beampte en onderhewig aan die Division of Revenue Act, bepaal dat die toekenning of enige gedeelte daarvan aan een of meer munisipaliteite hertoegewys word op voorwaarde dat die toekenning in die lopende of die volgende munisipale finansiële jaar bestee moet word.

Oordragte verkeerdelik oorbetaal

- 9.** (1) Die oordrag van 'n toekenning wat verkeerdelik aan 'n munisipaliteit oorbetaal is, word geag as nie regmatig aan daardie munisipaliteit verskuldig nie.
- (2) 'n Oordrag beoog in subartikel (1) moet sonder versuim deur die verantwoordelike oordraende provinsiale beampte verhaal word.
- (3) Ondanks subartikel (2) kan die Provinciale Tesourie opdrag gee dat die verhaling beoog in subartikel (2) teweeggebring word deur verrekening teen toekomstige oordragte wat die munisipaliteit toekom.

Onbestede voorwaardelike toekennings

10. (1) Onderhewig aan die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur en die Division of Revenue Act val enige voorwaardelike toekenning wat nie teen die einde van 'n munisipale finansiële jaar deur 'n munisipaliteit bestee is nie, terug op die Provinciale Inkomstefonds, tensy die betrokke munisipale ontvangsbeampte tot die bevrediging van die Provinciale Tesourie en die oordraende provinsiale beampte kan bewys dat die onbestede toekenning vir identifiseerbare projekte bestem is.

(2) Die Provinciale Tesourie kan, op versoek van 'n oordraende provinsiale beampte of 'n munisipaliteit beoog in subartikel (1), goedkeuring verleen dat die voorwaardelike toekenning deur die munisipaliteit behou word vir besteding in die volgende munisipale finansiële jaar.

(3) Enige fondse wat ingevolge subartikel (1) op die Provinciale Inkomstefonds moet terugval en wat nie ingevolge subartikel (2) deur die Provinciale Tesourie goedgekeur is om behou te word nie, moet deur die munisipaliteit aan die Provinciale Inkomstefonds terugbetaal word.

(4) Die Provinciale Tesourie kan enige fondse wat ingevolge subartikels (1) en (3) aan die Provinciale Inkomstefonds terugbetaal moet word, maar wat nog nie terugbetaal is nie, ooreenkomsdig subartikel (5) verreken teen toekomstige voorwaardelike toekenning aan daardie munisipaliteit.

5

10

15

20

25

30

35

40

45

50

55

- (5) Voordat die Provinciale Tesourie enige bedrae teen toekomstige voorwaardelike toekennings aan 'n munisipaliteit ingevolge subartikel (4) verreken, moet die Provinciale Tesourie die oordraende provinsiale beamppte en betrokke munisipale ontvangsbeamppte—
- (a) skriftelik kennis gee van sy voorneme om bedrae teen toekomstige betalings vir voorwaardelike toekennings te verreken; en
 - (b) 'n geleenthed gee om, binne 14 dae vanaf ontvangs van die kennisgewing bedoel in paragraaf (a)—
 - (i) skriftelike vertoë in te dien wat tot die bevrediging van die Provinciale Tesourie bewys dat die onbestede voorwaardelike toekenning óf ooreenkomsdig die tersaaklike raamwerk bestee is óf vir identifiseerbare projekte bestem is;
 - (ii) ander middele voor te stel wat aanvaarbaar is vir die Provinciale Tesourie waardeur die onbestede voorwaardelike toekennings aan die Provinciale Inkomstefonds terugbetaal sal word; of
 - (iii) 'n alternatiewe betalingsreëling voor te stel ingevolge waarvan die onbestede voorwaardelike toekennings aan die Provinciale Inkomstefonds terugbetaal sal word.
- (6) 'n Kennisgewing beoog in subartikel (5) moet die voorgenome bedrag wat teen toekennings verreken staan te word, en die redes vir die verrekening van die bedrae insluit.

Delegasies en opdragte

- 11.** (1) Die Provinciale Minister kan enige van die bevoegdhede of enige van die pligte wat ingevolge hierdie Wet aan die Provinciale Tesourie toevertrou is, aan die Departementshoof deleer of opdra.
- (2) 'n Delegasie of opdrag bedoel in subartikel (1)—
- (a) moet op skrif wees;
 - (b) kan onderhewig aan voorwaardes gemaak word;
 - (c) kan skriftelik deur die Provinciale Minister ingetrek of gewysig word;
 - (d) onthef nie die Provinciale Tesourie van die verantwoordelikheid ten opsigte van die uitoefting van die gedelegeerde bevoegdheid of die verrigting van die opgedraagde plig nie;
 - (e) verhinder nie die Provinciale Tesourie om daardie bevoegdheid uit te oefen of daardie plig te verrig nie; en
 - (f) kan die verdere delegering van daardie bevoegdheid of verdere opdrag van daardie plig aan 'n ander werknemer in die Provinciale Tesourie of die houer van 'n spesifieke amp of posisie in die Provinciale Tesourie toelaat, in welke geval paragrawe (a) tot (e) van toepassing is, met die nodige veranderings.
- (3) Die Provinciale Minister kan enige besluit geneem deur die Departementshoof as gevolg van 'n delegasie of opdrag ingevolge subartikel (1) of deur 'n ander werknemer van die Provinciale Tesourie of houer van 'n spesifieke amp of posisie in die Provinciale Tesourie as gevolg van 'n verdere delegasie of 'n verdere opdrag ingevolge subartikel (2)(f), bevestig, verander of herroep, onderhewig aan enige regte wat moontlik as gevolg van die besluit gevvestig geraak het.
- (4) 'n Oordraende provinsiale beamppte kan enige van die bevoegdhede of enige van die pligte wat ingevolge hierdie Wet aan die oordraende provinsiale beamppte toevertrou is, aan 'n amptenaar in dieselfde departement deleer of opdra.
- (5) 'n Delegasie of opdrag aan 'n beamppte ingevolge subartikel (4)—
- (a) moet in oorleg met die Provinciale Tesourie gedoen word;
 - (b) moet op skrif wees, en 'n afskrif daarvan moet aan die Provinciale Tesourie voorgelê word;
 - (c) is onderhewig aan enige beperkings en voorwaardes wat die Provinciale Tesourie kan ople;
 - (d) is onderhewig aan enige beperkings en voorwaardes wat die oordraende provinsiale beamppte kan ople;
 - (e) kan óf aan 'n spesifieke individu óf aan die houer van 'n spesifieke pos in dieselfde departement wees;
 - (f) kan deur die oordraende provinsiale beamppte skriftelik ingetrek of gewysig word;

- (g) onthef nie die oordraende provinsiale beampte van die verantwoordelikheid ten opsigte van die uitoefening van die gedelegeerde bevoegdheid of die verrigting van die opgedraagde plig nie; en
- (h) verhinder nie die oordraende provinsiale beampte om daardie bevoegdheid uit te oefen of daardie plig te verrig nie.

(6) Die oordraende provinsiale beampte kan enige besluit wat deur 'n amptenaar as gevolg van 'n delegasie of opdrag ingevolge subartikel (5) geneem is, bevestig, verander of herroep, onderhewig aan enige regte wat moontlik as gevolg van die besluit gevestig geraak het.

5

Kort titel

10

12. Hierdie Wet heet die Wes-Kaapse Begrotingswet, 2022.

BYLAE
 (As 'n las teen die Proviniale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknemers	Goedere en dienste	Ander				
1	Premier	R'000 1 825 280	R'000 640 851	R'000 1 122 393	R'000 21 866	R'000 40 170			R'000 623 108
2	Proviniale Parlement	176 502	91 186	27 158	53 711	4 447			
3	Proviniale Tesourie	321 610	206 682	58 098	51 476	5 354			35 401
4	Gemeenskapsveiligheid	776 125	165 211	104 135	497 310	9 469			439 626
5	Onderwys	28 032 601	19 500 308	3 308 321	3 820 779	1 397 699	5 494		3 812 931
6	Gesondheid	29 094 331	16 700 121	9 466 986	1 832 255	1 094 969			7 829 482
7	Maatskaplike Ontwikkeling	2 285 335	994 173	210 800	1 030 536	49 826			201 725
8	Menslike Nedersettings	2 414 805	240 236	108 002	2 060 609	5 958			2 116 034
9	Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning	568 586	241 071	23 729	299 101	4 685			68 989
10	Vervoer en Openbare Werke	9 106 398	1 177 477	2 903 569	1 995 266	3 030 076	10		2 643 729
11	Landbou	969 218	443 638	235 043	135	266 781	23 621		307 386
12	Ekonomiese Ontwikkeling en Toerisme	514 798	133 289	52 487		326 183	2 839		253 794
13	Kultursake en Sport	937 913	234 250	184 664		483 784	35 215		490 530
14	Plaaslike Regering	309 301	208 354	73 918		20 884	6 096	49	25 416
		77 332 803	40 976 847	17 879 303	135	12 760 541	5 710 424	5 553	18 848 151

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
1	Departement van die Premier <i>Doel:</i> Om 'n bekwame Wes-Kaapse Regering moontlik te maak en te bestuur deur 'n kultuur van innovasie en samewerking aan te wakker om beter dienste aan die mense van die Wes-Kaap te lewer.	R'000 1 825 280	R'000 640 851	R'000 1 122 393	R'000	R'000 21 866	R'000 40 170	R'000	R'000 623 108
1	1 Uitvoerende Regeringsbestuur en Integrasie (Administrasie) <i>Om uitvoerende regeringsondersteuningsdienste te verleen.</i> Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekeninge Kommunikasie: Licensies (radio en televisie) Organisasies sonder winsoogmerk Geskenke en donasies: Verskeie projekte volgens versoek	103 000	82 112	18 978	309	1 601	9	300	13 345
2	2 Provinciale Strategiese Bestuur <i>Om provinsiale strategiese bestuur te lei en te koördineer deur middel van beleid- en strategiesteun, die gebruik van data en bewyse en die institusionalisering van strategiese programme regoor die Wes-Kaapse Regering.</i> Waarvan Geormerkte toekenning: Innovierende initiatiewe - Om burgersetreerde dienslewering te dryf en innovierende metodologieë te onderskryf wat daarop gemik is om strategiese en komplekse probleme op te los. Geormerkte toekenning: Kinderkommissaris Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekeninge Kommunikasie: Licensies (radio en televisie) Organisasies sonder winsoogmerk Kaapse Konsortium vir Hoër Onderwys: Versterk bydrae van hoër onderwys tot die provinsiale ekonomie.	86 288	47 944	37 792	502	50	2	500	10 413
3	3 Mensebestuur <i>Om 'n dwarsleggende mensebestuursdiens te verleen, bestaande uit organisatoriese ontwikkeling, opleiding en bemagtiging, en mensepraktyke.</i> Waarvan Geormerkte toekenning: Innovierende initiatiewe - Om burgersetreerde dienslewering te dryf en innovierende metodologieë te onderskryf wat daarop gemik is om strategiese en komplekse probleme op te los. Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekeninge Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)	209 920	179 095	29 464	21	1 340	21	500	6 950

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknekemers	Goedere en dienste	Ander				
	4 Sentrum vir E-innovering <i>Om diensuitnemendheid deur middel van inligtingsskommunikasieteknologie vir die mense van die Wes-Kaap moontlik te maak.</i> Waarvan Geoormerkte toekenning: Breëbandprojek Geoormerkte toekenning: Breëband vir munisipaliteite. Geoormerkte toekenning: Bestuur kuberbeveiligingsdienste en infrastruktuur-opskerping. Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekening Kommunikasie: Licensies (radio en televisie) Organisasies sonder winsoogmerk Besigheidshoekies by biblioteke: Vestiging en onderhou van e-sentrums.	R'000 1 245 157	R'000 206 030	R'000 981 223	R'000	R'000 21 025	R'000 36 879	R'000	R'000 476 000 31 000 55 400
	5 Korporatiewe Sekerheid <i>Om ondernemingsrisiko-bestuurs-, interne-audit-, provinsiale forensiese, regs- en korporatiewekommunikasiedienste te verleen.</i> Waarvan Geoormerkte toekenning: Regs-, bestuurs- en ondersoeksteun aan munisipaliteite. Geoormerkte toekenning: Strategiese kommunikasie en COVID-19 inventingsveldtog Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekening Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)	126 751	74 580	51 913		25 21 000	8 250		2 500 25 000
	6 Regsdienste <i>Om omvattende regsdienste aan die Wes-Kaapse Regering te lewer.</i> Waarvan Geoormerkte toekenning: Regs-, bestuur- en ondersoek ondersteuning Waarvan Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekenings Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)	54 164	51 090	3 023		1	1 50		2 500

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknemers	Goedere en dienste	Ander				
2	Provinciale Parlement <i>Doele: Die administrasie van die WKPP is daartoe verbind om die WKPP te dien, te ondersteun en te versterk deur: Professioneel en innoverend ons prosesse en werkzaamhede te wees en etiese en goeie bestuurstoesigpraktyke aan te kweek; Ons Lede en personeel te bemagtig om optimaal te funksioneer; Die grondwetlike mandaat van wetgewing, openbare deelname en toesig te faciliteer in belang van die mense van die Wes-Kaap; en Die WKPP plaaslik, nasionaal en internasionaal te bevorder.</i> 1 Bestuurspraktyk (leierskap) en administrasie <i>Om algehele strategiese leiding en rigting aan die WKPP te gee.</i> <i>Waarvan</i> Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening</i> <i>Kommunikasie: Lisensies (radio en televisie)</i> <i>Huishoudings</i> <i>Geskenke en donasies: Bestuuraansporingsbelonings</i> 2 Parlementêre steudienste <i>Om doeltreffende prosedurele en verwante ondersteuning aan die Huis en komitees te verskaf en om openbare deelname te faciliteer.</i> <i>Waarvan</i> Oordragte en subsidies <i>Huishoudings</i> <i>Geskenke en donasies: Bestuuraansporingsbelonings</i> 3 Openbare skakeling <i>Om toe te sien dat doeltreffende openbare skakeling plaasvind en om openbare betrokkenheid by wetgewing en ander prosesse te faciliteer.</i> <i>Waarvan</i> Oordragte en subsidies <i>Huishoudings</i> <i>Geskenke en donasies: Bestuuraansporingsbelonings</i> 4 Ledesteen <i>Om aan Lede en politieke partye bemagtigingsfasiliteite en voordele te verskaf.</i> <i>Waarvan</i> Oordragte en subsidies <i>Buitelandse regerings en internasionale organisasies</i> <i>Ledegeld: Parlementêre Vereniging van die Statebond</i> <i>Organisasies sonder winsoogmerk</i> <i>Politieke partye: Sekretariële en kiesafdelingstoelaes</i> <i>Huishoudings</i> <i>Werknemersbystandsvoordele: Aftreevoordele vir lede</i>	R'000 176 502	R'000 91 186	R'000 27 158	R'000	R'000 53 711	R'000 4 447	R'000	R'000
		78 910	56 199	18 278		86	4 347		
		23 830	19 958	3 746		26	100		
		14 222	12 678	1 526		26	18		
		59 540	2 351	3 608		53 581			
						18			
						338			
						51 776			
						1 467			

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
3	Provinsiale Tesourie <i>Doel: Bevordering van samehorigheid en inwonergesentreerdheid.</i> <i>Om kapasiteit in die openbare sektor op te bou deur aanpasbaar, innoverend en ondersteunend te wees.</i> <i>Geïntegreerde bestuur en vennootskappe wat die levering van kwaliteitsdienste op 'n volhoubare manier moontlik maak.</i>	R'000 321 610	R'000 206 682	R'000 58 098	R'000	R'000 51 476	R'000 5 354	R'000	R'000 35 401
1	Administrasie <i>Om strategiese rigtinggewing en gehalte finansiële en ander steundiens aan die Minister en Hoof van die Departement te voorsien.</i> <i>Waarvan</i> <i>Oordragte en subsidies</i> <i>Departementele agentskappe en rekeninge</i> <i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i> <i>Huishoudings</i> <i>Beurse betaalbaar aan niewerknelmers</i>	59 260	39 724	11 674		2 508	5 354		
2	Volhoubare Hulpbronbestuur <i>Om die doeltreffende en doelmatige bestuur van provinsiale en munisipale finansiële hulpbronne te verseker.</i> <i>Waarvan</i> <i>Geoormerkte toekenning:</i> <i>Wes-Kaap Finansiële Bestuur Ondersteuningstoewysing</i> <i>Verskuiwing van Verbetering van Infrastruktuurontwikkelings-program</i> <i>Munisipale Intervensies</i> <i>Oordragte en subsidies</i> <i>Provinsies en munisipaliteit</i> <i>Munisipaliteit: Om munisipaliteit te ondersteun om hul finansiële bestuursvermoëns te verbeter.</i> <i>Munisipaliteit: Om munisipaliteit te help om hul funksies effekief te verrig, insluitend die koördinering en geïntegreerde funksies en ondersteuning wat verband hou met die verbetering van algehele finansiële bestuur en finansiële volhoubaarheid binne munisipaliteit wanneer daar 'n munisipale intervensie is.</i> <i>Departementele agentskappe en rekeninge</i> <i>Wes-Kaapse Raad op Dobbelaary en Wedrenne</i>	144 237	81 170	14 915		2 500 48 152			18 759 2 735 5 409
3	Batebestuur <i>Om beleidsrigtinggewing te verleen, en om die bestuur van provinsiale finansiële stelsels, roerende bates en voorsieningskettingbestuur binne die provinsiale en munisipale sfeer te faciliteer en toe te pas.</i> <i>Waarvan</i> <i>Geoormerkte toekenning:</i> <i>Verskuiwing van Verbetering van Infrastruktuurontwikkelingsprogram</i> <i>Hervorming van voorsieningskettingbestuur - uitvoering insluitend verkrygingsdatasentrum</i> <i>Voorsieningskettingbestuurhervorming - om waarde vir geld aan te moedig</i> <i>Batebestuur</i>	76 374	48 039	28 335		27 000			2 500 3 000 1 500 1 498
4	Finansiële Staatsbestuur <i>Om rekenpligtigheid en finansiële staatsbestuur binne departemente, entiteite en munisipaliteit te bevorder.</i> <i>Waarvan</i> <i>Oordragte en subsidies</i> <i>Huishoudings</i> <i>Werknelmersbystandsvoordele:</i> <i>Verlofgratifikasie:</i>	41 739	37 749	3 174		816			

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
4	Gemeenskapsveiligheid <i>Doel: In die strewe na gemeenskapsveiligheid sal die Departement professionele polisiëring bevorder deur effektiewe oorsig soos deur wetgewing bepaal, veiligheidsverenootskappe met gemeenskappe en ander belanghebbendes (hele samelewing) te kapasiteer; en veiligheid in alle openbare geboue en ruimtes te bevorder.</i>	R'000 776 125	R'000 165 211	R'000 104 135	R'000	R'000 497 310	R'000 9 469	R'000	R'000 439 626
	1 Administrasie <i>Om aan die Departement en verwante entiteite strategiese rigting en ondersteunings-, administratiewe, finansiële en uitvoerende dienste te lewer. Die doel van die Program is om doeltreffende steun aan die ministeriële kantore, Departementshoof, Wes-Kaapse Polisie-ombudsman en Wes-Kaapse Drankowerheid te bied wat betrek aan die funksies van strategiese leierskap en effektiewe bestuur insluitende finansiële bestuur.</i> Waarvan Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekening Wes-Kaapse Drankowerheid: Ondersteuning aan Drankraad om die drankbedryf te reguleer	105 188	46 621	11 467		45 688	1 412		
	2 Provinciale Sekretariaat vir Polisiediens <i>Om toesig te hou oor die gedrag, effektiwiteit en doeltreffendheid van wetstoepassingsagentskappe in die Provincie.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Maatskaplike Sektor: Uitgebreide Openbarewerkoprogram (UOWP) Aansporingstoekenning aan provinsies Geormerkte toekenning: Skepping van veiliger gemeenskappe: Professionalisering van buurtwagte Oordragte en subsidies Provinsies en munisipaliteite Veiligheidsinisiatief Implementering - Samelewing as geheel-benadering (WoSA) Departementele agentskappe en rekening Uitgebreide Openbarewerkoprogram (UOWP) - Werkloosheidversekeringsfonds Organisasies sonder winsoogmerk Veiligheidsprogramme - Buurtwag Huishoudings Gemeenskapspolisiëringforums Projekbefondsing	83 941	51 165	23 570	7 670	1 536		3 821 5 710	

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaal-bates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
	3 Provinciale Polisiërfunksies <i>Om te help met die implementering van die grondwetlike mandaat wat aan provinsies gegee is, ingevolge hul rol in die bevordering van goeie verhoudinge tussen gemeenskappe en die polisie deur sy gemeenskapsinklusiewe benadering en om te verseker dat alle diensleweringeklagtes oor polisiëring in die Provinsie onafhanklik en effektiel aangespreek word.</i> Waarvan Geoormerkte toekenning: <i>Hulpbronfinansiering vir die vestiging en ondersteuning van 'n K9-eenheid</i> Geoormerkte toekenning: <i>Vorderingsplan vir wetstoepassing</i> Geoormerkte toekenning: <i>Uitgebreide Openbarewerkeprogram (UOWP): Werkskepping</i> Geoormerkte toekenning: <i>Uitbreiding van Chrysalis Akademie</i> Geoormerkte toekenning: <i>Hulpbronfinansiering te verskaf vir die vestiging van 'n Wetstoepassingsreaksie-eenheid</i> Oordragte en subsidies Provincies en munisipaliteite Wetstoepassingsdiens Vorderingsplan vir wetstoepassing Hulpbronfinansiering te verskaf vir die vestiging van 'n Wetstoepassingsreaksie-eenheid Hulpbronfinansiering vir die vestiging en ondersteuning van 'n K9-eenheid Huishoudings Projek Chrysalis-fonds: Wes-Kaap Geskenke en donasies	R'000 477 383	R'000 8 230	R'000 24 806	R'000	R'000 443 952	R'000 395	R'000	R'000
	4 Sekuriteitsrisikobestuur <i>Om 'n 'regering as 'n geheel' benadering in werking te stel tot die bou van meer veerkrachtige instellings.</i>	109 613	59 195	44 292		2 852 400 000 6 958 8 840 25 271 31 6 126			

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaal-bates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
5	Onderwys <i>Doeleind: Die missie van die Departement is om te verseker dat elke kind kwalitatiewe leergeleenthede het in 'n funksionele en instaatstellende omgewing om kennis, bekwaamhede, vaardighede en waardes te verwerf om in 'n veranderende wêreld te slaag</i>	R'000 28 032 601	R'000 19 500 308	R'000 3 308 321	R'000	R'000 3 820 779	R'000 1 397 699	R'000 5 494	R'000 3 812 931
1	Administrasie <i>Om oorhoofse bestuur aan die onderwysstelsel te voorsien ooreenkomsdig die Wet op Nasionale Onderwysbeleid, 1996 (Wet 27 van 1996), die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999), en ander beleid.</i> Waarvan Geoormerkte toekenning: Naskoolse onderrigaansporing (Massa deelname; geleenthede en toegang; ontwikkeling en groei (MOD); Nagraadse studieleiers) Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekening Kommunikasie: Licensies (radio en televisie) Organisasies sonder winsoogmerk Fondse voorsien aan gewone openbare skole vir subsidie ten opsigte van internetkonnektiwiteit, rekenaartoerusting aan skole, Veilige Skole, Hoërskool-verbeteringsprogram, LITNUM-toekennings en biblioteekdienste Huishoudings Werknemersbystandsvoordele: Verlofgratifikasie	1 462 216	1 045 672	306 508	58 963	45 579	5 494		4 000
2	Gewone Openbare Skoolonderrig <i>Om gewone openbare onderrig vanaf Graad 1 tot 12 ooreenkomsdig die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996), en Onderwys Witskrif 6 op Spesiale Onderwys: Die vestiging van 'n Inklusiewe Onderwys- en Opleidingsstelsel (Julie 2001) (Witskrif 6). E-onderwys word ook ingesluit.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Nasionale Skoolvoedingsprogram Nasionale voorwaardelike toekenning: Wiskunde, Wetenskap en Tegnologie Nasionale voorwaardelike toekenning: Maatskaplike Sektor Uitgebreide Openbarewerkoprogram (UOWP) Aansporingstoekennings vir Provincies Geoormerkte toekenning: Onderrigaansporing (MGO: Verkryging, opknapping en instandhouding van toerusting) Geoormerkte toekenning: Voedingskema vir MGO-sentrum. Hierdie toekenning maak voorsiening vir die voeding van leerders by MGO-sentrum by geïdentifiseerde skole Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekening Kommunikasie: Licensies (radio en televisie) Organisasies sonder winsoogmerk Artikel 21-norme en standarde Artikel 21-skoolgelde Nie-artikel 21-instandhouding en munisipale dienste	19 708 633	16 728 183	1 343 782	1 630 533	6 135			451 289 37 184 4 929 23 016 62 268

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalkostes	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknemers	Goedere en dienste	Ander				
	Oordragte en subsidies Organisasies sonder winsoogmerk Beheerliggame van openbare skole en VKO-sentrums en beurse aan studente <i>Huishoudings</i> Werknemersbystandsvoordele: Verlofgratifikasie	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
6	Infrastruktuurontwikkeling Om infrastruktuurfasiliteite vir skole en nie-skole te voorsien en onderhou. <i>Waaran</i> Nasionale voorwaardelike toekenning: Toekenning vir Onderwysinfrastruktuur Nasionale voorwaardelike toekenning: Uitgebreide Openbarewerkeprogram (UOWP) Geïntegreerde Toekenning vir Provincies Nasionale voorwaardelike toekenning: Vroeëkinderontwikkelingstoelae. Geoormerkte toekenning: Infrastruktuur <i>Waaran</i> Toekenning vir Onderwysinfrastruktuur Geoormerkte toekenning: Onderigaansporing (MGO: Infrastruktuur). Vir die konstruksie van MGO-infrastruktuur in die vorm van sportsale, sportvelde, opgradering of instandhouding van swembaddens, groot, geplaveide staanplekke, kunsmatige gras, heining, klubhuise en parkeergeriewe.	2 553 194	35 757	1 029 059	2 357 150 000	917 297 1 338 378		1 236 077 1 941 13 330 2 539 864 1 236 077 53 878	
7	Eksamens en Ondewysverwante Dienste Om onderwysinrigtings as 'n geheel van eksamen en onderwysverwante dienste te voorsien. <i>Waaran</i> Nasionale voorwaardelike toekenning: MIV en Vigs (Lewensvaardigheidsopleiding) Geoormerkte toekenning: Presidensiële Jeug-indiensnemingsinisiatief. Vir die indiensneming van onderwysassistentes en algemene skoolassistentes.	1 618 836	398 743	526 529	693 174	150 000	390	17 822 533 908	
	Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekening Sektorale Onderwys- en Opleidingsowerheid (SETA) Organisasies sonder winsoogmerk Fondse voorsien vir die indiensneming van Onderwysassistentes en algemene Skoolassistentes <i>Huishoudings</i> Werknemersbystandsvoordele: Verlofgratifikasie					11 295 681 775 104			

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
6	Gesondheid <i>Doele: Ons onderneem om gelyke toegang tot gesondheidsdienste van gehalte in vennootskap met die toepaslike rolspelers binne 'n gebalanseerde en goedbestuurde gesondheidstelsel aan die mense van die Wes-Kaap en verder te lewer.</i> 1 Administrasie <i>Om die strategiese bestuur en algehele administrasie van die Departement te behartig.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Nasionale Tertiäre Dienste Geoormerkte prioriteitstoekennings: Geweldvoorkoming Oordragte en subsidies Departementelege agentskappe en rekening Kommunikasie: Licensies (radio en televisie) Huishoudings Werknemerbystandsvoordele Ander oordragte na huishoudings: Eise teen die staat	R'000 29 094 331	R'000 16 700 121	R'000 9 466 986	R'000 1 832 255	R'000 1 094 969	R'000 R'000	R'000 7 829 482	
	2 Distriksgesondheidsdienste <i>Om faciliteitsgebaseerde distriksgesondheidsdienste (by klinieke, gemeenskapsgesondheidsentrusms en distrikshospitale) en gemeenskapsgebaiseerde distriksgesondheidsdienste (GGD) aan die inwoners van die Wes-Kaap te lewer.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Nasionale Gesondheidsversekering Waarvan Nasionale Gesondheidsversekering: Gesondheidspersoneel kontraktering Geestesgesondheidsdienste komponent Nasionale voorwaardelike toekenning: Distriksgesondheidsprogramme-toelaag Waarvan Distriksgesondheid-komponent Omvattende MIV, VIGS-komponent Nasionale voorwaardelike toekenning: Opleidingstoelaag vir Menslike Hulpbronne Waarvan Statutêre Menslike Hulpbronne komponent Opleiding-komponent Geoormerkte prioriteitstoekennings: Provinisialisering van die Stad Kaapstad se PPHC-dienste Oordragte en subsidies Provincies en munisipaliteite Stad Kaapstad: Primêre gesondheidsorgdienste Organisasies sonder winsoogmerk Gemeenskapsgebaseerde dienste: Tuisgebaseerde sorg, geestesgesondheid, chroniese sorg en tuberkulose-nakomingsondersteuning Booth Memorial: Intermediêre sorgfasilititeit - volwassenes Aquarius-gesondheidsorg: Intermediêre sorgfasilititeit - volwassenes St Joseph: Intermediêre sorgfasilititeit - kinders	1 419 217 11 982 435	440 550 6 520 440	649 551 3 996 669	302 474 619 11 697 290 158 1 346 612	26 642 118 714	8 135 10 000 41 609 18 205 23 404 2 268 294 415 431 1 852 863 245 873 125 479 120 394 18 094 685 086 108 494 31 132 51 802 11 773		

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknekmers	Goedere en dienste	Ander				
	Gemeenskapsgesondheidsklinieke: Entstowwe en tuberkulose-behandeling Distrikbestuur: E-visie en IKT-ontwikkelingsprojek MIV en Vigs: Gemeenskapsuitreik-, Lekeberading-, Palliatiewe sorg- en oorgangsdienste, ensvoorts Voeding: Voedingsprogram Gehoorkeuringsrehabilitasiewerkers en mentorskap in spraak, taal- en audiologiese dienste vir kinders (Philani, ensvoorts) Tuisaflewing van chroniese medikasie Welstandstrategie om te fokus op gesonde leefstylkeuses om chroniese leefstylsiektes te voorkom en te beheer, veilige en gesonde swangerskappe en grootmaak van kinders, en vermindering van skadelike persoonlike gedrag. Gemeenskapsuitreikdienste-komponent Lentegeur-veldhospitaal uitbreiding van toegang tot palliatiewe sorg in reaksie op COVID-19-pandemie <i>Huishoudings</i> Werknemerbystandsvoordele Ander oordragte na huishoudings: Eise teen die staat 3 Mediese Nooddienste Om mediese nooddienste voor hospitalisasie te lewer, insluitende oorplasings tussen hospitale en beplande pasiëntvervoer; sowel as kliniese bestuur en koördinasie van nooddienste binne die provinsiale Gesondheidsdepartement. Waarvan Oordragte en subsidies Provincies en munisipaliteite Provinciale departemente: Voertuiglisensies <i>Huishoudings</i> Werknemerbystandsvoordele 4 Provinciale Hospitaaldienste Om 'n hospitaaldiens te lewer wat toeganklik, geskik en doeltreffend is en algemene spesialisdiens verskaf, insluitend 'n gespesialiseerde rehabilitasiediens, tandheelkundiediens en psigiatriese diens asook om 'n platform vir die opleiding van professionele gesondheidswerkers te skep en navorsing uit te voer. Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Opleidingsstoelaag vir Menslike Hulpbronne Waarvan Statutêre Menslike Hulpbronne komponent Opleiding-komponent Nasionale voorwaardelike toekenning: Nasionale Gesondheidsversekering Waarvan Geestes gesondheidsdienste komponent Oordragte en subsidies Organisasies sonder winsoogmerk Vir die befondsing van tuisversorging (Open Circle en Hurdy Gurdy) vir persone met autisme of intellektuele gestremdheid en met uitdagende gedrag <i>Huishoudings</i> Werknemerbystandsvoordele	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	2 566 2 509 204 177 3 938 1 978 500 10 220 194 913 15 000 21 921 603 915 115 199 18 897 21 454 41 780 306 944 114 267 192 677 1 996 1 996 3 850 17 604	1 299 323	777 215	405 994					
	4 461 350	3 149 483	1 248 633						

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
	5 Sentrale Gesondheidsdienste <i>Om tersi�re en kwaternêre gesondheidsdienste te voorsien en 'n platform vir die opleiding van gesondheidswerkers en navorsing daar te stel.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Opleidingsstoelaag vir Menslike Hulpbronne Waaran Statutêre Menslike Hulpbronne komponent Opleiding-komponent Nasionale voorwaardelike toekenning: Nasionale Tersi�re Dienste Oordragte en subsidies Organisasies sonder winsoogmerk Maitland Cottage: Pediatriese ortopediese hospitaal Huishoudings Werknemerbystandsvoordele	R'000 7 773 200	R'000 5 191 684	R'000 2 482 532	R'000	R'000 37 426	R'000 61 558	R'000	R'000
	6 Gesondheidswetenskappe en Opleiding <i>Om opleiding en ontwikkelingsgeleenthede aan werklike en potensiële werknemers van die Departement te skep.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Maatskaplike Sektor Uitgebreide Openbarewerkeprogram (UOWP) Aansporingstoelaag vir Provincies Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekeninge Gesondheid- en Welsynsektor Onderwys- en Opleidingsowerheid (SETA) Organisasies sonder winsoogmerk Uitgebreide Openbarewerkeprogram (UOWP) Huishoudings Werknemerbystandsvoordele Ander oordragte na huishoudings: Beurse	397 932	190 609	81 426		14 754 22 672 122 500	3 397		346 625 117 217 229 408 3 392 922 10 291
	7 Gesondheidsorg-steudienste <i>Om steudienste te lewer wat die Departement in staat stel om sy doelwitte te bereik.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Uitgebreide Openbarewerkeprogram (UOWP) Geintegreerde Toekenning vir Provincies Oordragte en subsidies Huishoudings Werknemerbystandsvoordele	584 281	369 597	189 778		6 894 64 672 621 50 313 874	24 032		2 106
	8 Gesondheidsfasiliteitebestuur <i>Om nuwe gesondheidsfasiliteite te verskaf en bestaande fasiliteite op te knap, op te gradeer en in stand te hou, insluitende gesondheidstegnologie.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Gesondheidsfasilit�it-herlewingsstoelaag Geoormerkte prioriteitstoekennings: Tygerberg-hospitaal (instandhouding en kapitaal) Waarvan Tygerberg Geskeduleerde Instandhouding	1 176 593	60 543	412 403		874	703 647		1 176 593 796 590 182 942 82 892

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknekmers	Goedere en dienste	Ander				
7	Maatskaplike ontwikkeling <i>Doeleind:</i> Om die voorsering van 'n omvattende netwerk van maatskaplike ontwikkelingsdienste te verseker wat die armes, kwasbares en diegene met spesiale behoeftes geleenthede gee en hulle bemagtig.	R'000 2 285 335	R'000 994 173	R'000 210 800	R'000 R'000	R'000 1 030 536	R'000 49 826	R'000	R'000 201 725
	1 Administrasie <i>Die program omvat die strategiese bestuur en steudienste op alle vlakke van die Departement, d.i. provinsiale-, streeks-, distrikts-, en fasilititeit- en inrigtingvlak.</i>	238 085		180 974	40 553	3 389	13 169		
	<i>Waarvan</i>								
	Oordragte en subsidies								
	<i>Departementele agentskappe en rekening</i>								
	<i>Gesondheid en Welsynsektor Onderwys- en Opleidingsowerheid</i>						2 911		
	<i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i>						15		
	<i>Huishoudings</i>						463		
	<i>Beurse (Niewwerknekmers)</i>								
2	Maatskaplike Welsynsdienste <i>Voorsien geïntegreerde ontwikkelingsmaatskaplike welsynsdienste aan die armes en kwasbares in samewerking met belanghebbendes en burgerlike gemeenskapsorganisasies.</i>	1 040 140	529 437	85 655		396 829	28 219		
	<i>Waarvan</i>								
	<i>Geoormerkte toekenning: Maatskaplike Werker Indiensnemingtoekenning</i>								16 514
	<i>Geoormerkte toekenning: Persone met gestremdhede</i>								57 020
	<i>Geoormerkte toekenning: Sanitaire waardigheidsprojek</i>								10 911
	<i>Geoormerkte toekenning: Aanvulling vir Maatskaplike werkers</i>								21 915
	Oordragte en subsidies								
	<i>Departementele agentskappe en rekening</i>								
	<i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i>						4		
	<i>Organisasies sonder winsoogmerk</i>								
	<i>Dienste aan bejaardes</i>						236 362		
	<i>Dienste aan persone met gestremdhede</i>						154 500		
	<i>Huishoudings</i>								
	<i>Werknekmersbystandsvoordele</i>						5 963		
3	Kinders en Families <i>Om omvattende kinder-, familiesorg- en ondersteuningsdienste aan gemeenskappe in vennootskap met belanghebbendes en organisasies in die burgerlike samelewing te verskaf.</i>	448 346	18 573	1 135		428 119	519		
	<i>Waarvan</i>								
	<i>Geoormerkte toekenning: Groter ondersteuning vir gesinne as gevolg van die impak van COVID-19</i>								3 750
	<i>Geoormerkte toekenning: Voorkomingsprogramme vir MIV</i>								6 150
	<i>Geoormerkte toekenning: Haweloos Skuling</i>								3 000
	Oordragte en subsidies								
	<i>Organisasies sonder winsoogmerk</i>								
	<i>Versorging en dienste aan families</i>						99 473		
	<i>Kinderversorging- en beskerming</i>						191 740		
	<i>Vroeë kinderontwikkeling en gedeeltelike sorg</i>						15 384		
	<i>Kinder-en-jeugversorgingsentrum</i>						111 658		

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
	<i>Huishoudings</i> <i>Plasing van kinders</i> 4 Herstellende Dienste <i>Om geïntegreerde ontwikkelende maatskaplike misdaadvoorkomingsdienste en teen-dwelmmisbruikdienste aan die mees kwesbarens in die gemeenskap te voorsien in samewerking met belanghebbendes en burgerlike organisasies.</i> <i>Waaran</i> <i>Geoormerkte toekenning: Geweld Teen Vrouens</i> <i>Geoormerkte toekenning: Voorsiening van bedrywighede by kindersentrum</i> <i>Geoormerkte toekenning: Groter ondersteuning vir gesinne as gevolg van die impak van geslagsgebaseerde geweld</i> Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekeninge</i> <i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i> <i>Organisasies sonder winsoogmerk</i> <i>Dwelmmisbruik, voorkoming en rehabilitasie</i> <i>Misdaadvoorkoming en ondersteuning</i> <i>Slagofferbemagtiging</i> <i>Huishoudings</i> <i>Werknemersbystandsvoordele</i> 5 Ontwikkeling en Navorsing <i>Om volhoubare ontwikkelingsprogramme te voorsien wat bemagtiging van gemeenskappe fasilitateer, gebaseer op empiriese navorsing en demografiese inligting.</i> <i>Waaran</i> <i>Nasionale voorwaardelike toekennings: Sosiale sektor</i> <i>Uitgebreide Openbare werkeprogram - aansporingstelaag</i> <i>Geoormerkte toekenning: Verskuiwing van Voedselhoudlenigingsfunksie</i> <i>Geoormerkte toekenning: Sosiale nood (voedselverligting / voeding)</i> Oordragte en subsidies <i>Organisasies sonder winsoogmerk</i> <i>Verligting van armoede en maak van 'n volhoubare bestaan</i> <i>Ontwikkeling van Jeug</i>	R'000 R'000 468 779 89 985	R'000 R'000 246 228 18 961	R'000 R'000 82 272 1 185	R'000 9 864 132 360 22 55 677 13 002 62 866 793 69 839 55 668 14 171	R'000 7 919	R'000 18 723 14 728 3 750 22 4 978 15 286 25 000 14 171	R'000 R'000 R'000 R'000	

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknekmers	Goedere en dienste	Ander				
8	Menslike Nedersettings <i>Doeleind: Om nedersettings te vestig wat goede basiese en sosio-economiese dienste bied.</i> <i>Om 'n reeks verhurings- en eienaarskaps- opsigte aan te bied in reaksie op die verskillende behoeftes en die inkomste van huishoudings.</i> <i>Om nedersettings deurlopend te verbeter deur 'n gesamentlike poging van landsburgers en die staat, ondersteun deur bydraes van die privaat sektor.</i>	R'000 2 414 805	R'000 240 236	R'000 108 002	R'000	R'000 2 060 609	R'000 5 958	R'000	R'000 2 116 034
	1 Administrasie <i>Om algehele bestuur aan die Departement te lewer in ooreenstemming met alle toepaslike wette en beleid.</i> <i>Waarvan</i> <i>Oordragte en subsidies</i> <i>Suid-Afrikaanse Uitsaaikorporasie (SAUK)</i>	124 491		98 758	19 762		13	5 958	
	2 Behuisingsbehoeftes, Navorsing en Beplanning <i>Om behuisingsafleweringsbehoeftes, navorsing en beplanning te onderneem en te faciliteer.</i>	25 379		24 897	482		13		
	3 Behuisingsontwikkeling <i>Om toelaes en behuisingsgeleenhede, waaronder toegang tot basiese dienste, aan begunstigdes te voorsien, ooreenkomsdig die Nasionale Behuisingskode, 2009</i>	2 213 920		91 287	75 366		2 047 267		
	<i>Waarvan</i> <i>Nasionale voorwaardelike toekenning: Toekenning vir Ontwikkeling van Menslike Nedersettings</i> <i>Nasionale voorwaardelike toekenning: Vennootskappe vir die opgradering van informele nedersettings vir provinsies</i> <i>Nasionale voorwaardelike toekenning: Uitgebreide Openbarewerkoprogram (UOWP) Geïntegreerde Toekenning vir Provincies</i>								1 628 418
	<i>Oordragte en subsidies</i> <i>Provincies en munisipaliteit:</i> <i>Akkreditasiebystand</i> <i>Nedersettingsbystandfonds</i>						17 818		484 638
	<i>Huishoudings</i> <i>Ontwikkeling van menslike nedersettings</i> <i>Informele nedersettings wat vennootskap vir provinsies opgradeer</i>						1 500		2 978
	4 Behuisingsbatesbestuur <i>Om strategies, effektiewe en doeltreffende bestuur, afwenteling en oordrag van behuisingsbates te voorsien.</i>	51 015		25 294	12 392		13 329		
	<i>Waarvan</i> <i>Oordragte en subsidies</i> <i>Provincies en munisipaliteit:</i> <i>Toekenning vir Herstel van Eiendomsregte</i> <i>Munisipale belasting en ander tariewe</i>						2 200		

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
9	Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning <i>Doeleind:</i> Ter bevordering van 'n sterk volhoubare, gehalte en omvattende lewensomgewing ter ondersteuning van menslike welstand.	R'000 568 586	R'000 241 071	R'000 23 729	R'000	R'000 299 101	R'000 4 685	R'000	R'000 68 989
	1 Administrasie <i>Om die algehele bestuur van die Departement te behartig en 'n sentrale steundiens te lewer.</i> Waaran Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening</i> <i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i>	70 064	59 826	6 295		8	3 935		
	2 Omgewingsbeleid, Beplanning en Koördinering <i>Om die integrasie van omgewingsdoelwitte by nasionale, provinsiale en plaaslike regeringsbeplanning te verseker, insluitende provinsiale groei en ontwikkelingstrategieë, plaaslike ekonomiese ontwikkelingsplanne en geïntegreerde ontwikkeling. Die program sluit oorkoepelende funksies in soos navorsing, departementele strategie, inligtingsbestuur en klimaatsveranderingsbestuur.</i>	20 942	20 092	750		8	100		
	3 Nakoming en Toepassing <i>Om te verseker dat omgewingsnakomingsmoniteringstelsels daargestel en geïmplementeer word om wetgewing en omgewingsmagtigings toe te pas, nakomingsmonitering en toepassingskapasiteit te bou deur die instelling en opleiding van omgewingsbestuursinspektorate, om te reageer op klages en kennismakings van omgewingsoortredings en om op te tree om hierdie klages te monitor en waar nodig die nakoming van omgewingsvereistes af te dwing.</i> Waaran Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening</i> <i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i>	30 580	25 871	4 553		1	155		
	4 Omgewingsgehaltebestuur <i>Om wette, beleid, norme, standarde en riglyne te ontwikkel vir omgewingsimpakbestuur, luggehalte-bestuur en om die bestuur van afval en besoedeling in provinsiale en plaaslike regeringsfere te ontwikkel.</i> Waaran Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening</i> <i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i>	85 250	75 690	9 093		2	465		
	5 Biodiversiteitsbestuur <i>Om die billike verdeling en volhoubare gebruik van natuurlike hulpbronne te bevorder, om by te dra tot ekonomiese ontwikkeling deur bestuur van biodiversiteit tesame met die komponente, prosesse, habitatte, en funksies daarvan.</i> Waaran <i>Nasionale voorwaardelike toekenning: Uitgebreide Openbarewerkoprogram Geïntegreerde Toekenning aan Provincies</i> <i>Geoormerkte toekenning: Wes-Kaapse Natuurbewaringsraad (CapeNature) - Rampvoorkomingsmaatreëls - beheer van wegholveldbrande, vloede en ander risiko's</i>	305 482	11 213	1 179		293 090			4 468 10 848

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknekmers	Goedere en dienste	Ander				
	<p>Geoormerkte toekenning: Wes-Kaapse Natuurbewaringsraad (CapeNature) - Infrastruktuuropgraderings en geskeduleerde instandhouding</p> <p>Oordragte en subsidies <i>Departementele agenteskappe en rekeningre</i> <i>Wes-Kaapse Natuurbewaringsraad (CapeNature)</i> Organisasies sonder winsoogmerk <i>Biosfeerreservate - vir bedryfsuitgawes</i></p> <p>6 Omgewingsbemagtigingsdienste <i>Om programme vir interaksie met belanghebbendes te implementeer en te versterk en om gemeenskappe te bemagtig om in samewerking met die regering, omgewing- en sosio-ekonomiese programme te implementeer.</i></p> <p>7 Ontwikkelingsbeplanning <i>Om nasionale en provinsiale ruimtelike beplanning en grondbestuurswetgewing, beleide, norme en standarde op provinsiale regeringsvlak te implementeer en die munisipale sfeer van die regering te ondersteun en by te staan in die implementering daarvan. Die program maak ook voorsiening vir 'n streeksbeplannings- en besturdsdiens en 'n ontwikkelingsfasiliteringsdiens om provinsiale en munisipale koördinering en logika te verseker ingevolge ontwikkelingsbeplanning deur die interregerings- en intersektorale koördinering van planne, programme en projekte en die voorsiening van projek-spesifieke fasiliteringsdienste en die voorsiening van 'n ontwikkelingsbeplanningsintelligen sie-besturdsdiens.</i></p> <p>Waarvan Geoormerkte toekenning: Streeksgebaseerde sosio-ekonomiese projekte</p> <p>Oordragte en subsidies <i>Provincies en munisipaliteite</i> <i>Streeksgebaseerde sosio-ekonomiese projekte - munisipaliteite</i></p>	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000 41 477
		825		825		292 090 1 000	6 000 30		12 196
		55 443	48 379	1 034		6 000			

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
10	Vervoer en Openbare Werke <i>Doele: Om onvermoed die levering van infrastruktuur en dienste na te streef wat omvattend, veilig en tegnologies relevant is, daarna streef om elke burger in die Wes-Kaap te genees, te bekwaam, te integrer, te verbind en te bemagtig, gedryf deur passie, etiek en 'n standvastige verbintenis tot die omgewing en ons mense as ons hoeksteen.</i> 1 Administrasie <i>Om algehele bestuursondersteuning aan die Departement te verleen.</i> <i>Waarvan</i> <i>Geormerkte toekenning: Die ontwikkeling van 'n basiese sisteem om die impak van plaaslike inhoud te moniteer en daarop te rapporteer.</i> <i>Oordragte en subsidies</i> <i>Departementelege agentskappe en rekening</i> <i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i> <i>Huishoudings</i> <i>Beurse (Niewerknelmers)</i> 2 Openbarewerke-infrastruktur <i>Om gebalanseerde provinsiale regeringsgebou-infrastruktur te voorsien wat integrasie, toeganklikheid, volhoubaarheid, billikheid, omgewingsensitiwiteit, ekonomiese groei en maatskaplike bemagtiging bevorder.</i> <i>Waarvan</i> <i>Nasionale voorwaardelike toekenning: Uitgebreide Openbarewerkeprogram (UOWP) geïntegreerde toekenning vir provinsies</i> <i>Geormerkte toekenning: Onderhoud - Dringende Onderhoud by Kinder- en Jeugsorgsentrus (Begrotingspos 7).</i> <i>Geormerkte toekenning: Konstruksie- Infrastruktur (Kapitaal) by Kinder- en Jeugsorgsentrus (vir Begrotingspos 7).</i> <i>Geormerkte toekenning: Beroeps gesondheid en -veiligheid insluitende nakoming ten opsigte van brande.</i> <i>Geormerkte toekenning: Voorsiening vir beplanningsprojekte wat vanuit die Projekvoorbereidingsfasilitet geallokeer word vir buurtbeplanning, instaatstelling en gemengde gebruiksonwikkelingsinisiatiwe.</i> <i>Geormerkte toekenning: Voorsiening vir instaatstelling: beplanning, omgewings- en erfeniswetgewende vereistes toegeken vanaf die Projekvoorbereidingsfasilitet.</i> <i>Oordragte en subsidies</i> <i>Provinsies en munisipaliteite</i> <i>Munisipale bankrekeninge: Munisipale belasting en</i> <i>Departementelege agentskappe en rekening</i> <i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i> <i>Huishoudings</i> <i>Verlofgratifikasie</i>	R'000 9 106 398	R'000 1 177 477	R'000 2 903 569	R'000	R'000 1 995 266	R'000 3 030 076	R'000 10	R'000 2 643 729
	252 697	156 650	79 568		12 211	4 268			2 500
	2 194 091	286 979	1 098 424		650 160	158 518	10		
					12 208				
					3				
									13 373
									27 995
									60 659
									16 000
									12 080
									16 000
						647 441			
						3			
							2 716		

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknemers	Goedere en dienste	Ander				
	3 Vervoerinfrastruktuur <i>Om vervoerinfrastruktuur te lewer en in stand te hou wat volhoubaar, geïntegreerd en omgewingsensitief is, wat maatskaplike bemagtiging en ekonomiese groei ondersteun en fasiliteer, toeganklikheid bevorder en die veilige, bekostigbare vervoer van mense, goedere en dienste moontlik maak.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Provinciale Instandhouding van Paaie Geormerkte toekenning: Herinlynbring van pad infrastruktuur projekte oor die medium termyn. Oordragte en subsidies Provincies en munisipaliteit Munisipale bankrekeninge: Finansiële bystand aan munisipaliteit vir instandhouding en konstruksie van vervoerinfrastruktuur Provincies: Voertuiglisensies betaalbaar aan Departementele agentskappe en rekeninge Kommunikasie: Licensies (radio en televisie) Huishoudings Werknemersbystandsvoordele: Verlofgratifikasie	R'000 3 953 120	R'000 298 098	R'000 793 361	R'000 40 074	R'000 31 650	R'000 2 821 587	R'000 960 309	R'000 337 000
	4 Vervoerondernemings <i>Om die voorsiening van geïntegreerde landvervoerdienste te beplan, te reguleer en te fasiliteer deur koördinering en samewerking met nasionale beplanningsowerhede, munisipaliteit, gemeenskapsgebaseerde organisasies, nie-regeringsorganisasies en die privaat sektor om die mobiliteit van alle gemeenskappe te verbeter en te fasiliteer.</i> Waarvan Geormerkte toekenning: Blue Dot Taxi- Oordragte en subsidies Provincies en munisipaliteit Munisipale bankrekeninge: Bedryf van die George Geïntegreerde Openbarevervoernetwerk Munisipale bankrekeninge: Voorsiening vir persone met spesiale behoeftes Departementele agentskappe en rekeninge Kommunikasie: Licensies (radio en televisie) Openbare korporasies en private ondernemings Nasionale voorwaardelike toekenning: Openbare Vervoer Bedryfsonderneming, Golden Arrow Busdienste Edms (Bpk)	1 700 634	28 261	375 012	1 292 682	4 679			70 000 1 127 813

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknemers	Goedere en dienste	Ander				
	<p>5 Vervoerregulering <i>Om die vervoerwese te reguleer deur die registrasie en lisensiëring van voertuie, verenigings, operateurs en bestuurders; om veiligheid te bevorder deur middel van verkeerswetstoepassing, om padveiligheidsonderlig, kommunikasie, bewusmaking en die bedryf van weegbrûe te faciliteer en om opleiding aan verkeerspolisie en ander wetstoepassingsbeampies te verskaf.</i></p> <p>Waaranvan</p> <p>Oordragte en subsidies</p> <p>Provincies en munisipaliteite</p> <p>Provincies: Voertuiglisensies betaalbaar aan munisipaliteite</p> <p>Departementele agentskappe en rekeninge</p> <p>Kommunikasie: Lisensies (radio en televisie)</p> <p>Huishoudings</p> <p>Weknemersbystandvoordele: Verlofgratifikasie</p> <p>Donasies en geskenke (kontant)</p> <p>6 Gemeenskapsgebaseerde Programme <i>Om die implementering van programme en strategieë wat lei tot die ontwikkeling en bemagtiging van gemeenskappe en kontrakteurs te bestuur, met inbegrip van die provinsiale bestuur en koördinering van die Uitgebreide Openbarewerkeprogram (UOWP).</i></p> <p>Waaranvan</p> <p>Oordragte en subsidies</p> <p>Departementele agentskappe en rekeninge</p> <p>Kommunikasie: Lisensies (radio en televisie)</p>	R'000 937 952	R'000 366 746	R'000 531 306	R'000	R'000 138	R'000 39 762	R'000	R'000
		67 904	40 743	25 898		1	1 262		

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknemers	Goedere en dienste	Ander				
11	Landbou <i>Doele:</i> Om die volle potensiaal van landbou te ontsluit om die ekonomiese, ekologiese en sosiale welstand van alle mense in die Wes-Kaap te versterk deur: <i>Anmoediging van gesonde betrokkenheid van aandeelhouers.</i> <i>Bevordering van die produsering van bekostigbare, voedsame, veilige en toeganklike voedsel, vesel en landbouprodukte.</i> <i>Versekerung van die volhoubare bestuur van natuurlike hulpbronne.</i> <i>Uitvoering van indringende en relevante navorsing en tegnologie-ontwikkeling.</i> <i>Ontwikkeling, behoud en werwing van kundigheid en menslike kapitaal.</i> <i>Lewering van 'n bevoegde en professionele landbouvoortiging-steundiens.</i> <i>Vergroting van mark-toeganklikheid vir die landbousektor in geheel.</i> <i>Bydrae tot die verligting van armoede en hongersnood.</i> <i>Versekerung van deursigtige en doeltreffende regeringsbestuur.</i>	R'000 969 218	R'000 443 638	R'000 235 043	R'000 135	R'000 266 781	R'000 23 621	R'000	R'000 307 386
	1 Administrasie <i>Om beleidsvoorskrifte en prioriteite te bestuur en formuleer en te verseker dat daar toepaslike ondersteuningsdienste aan alle ander programme in verband met finansiëls, personeel, inligting, kommunikasie en aankope verleen word.</i> <i>Waarvan</i> <i>Geoormerkte toekekening: Sekuriteit, Casidra en Veeartsenylaboratorium</i> <i>Oordragte en subsidies</i> <i>Provincies en munisipaliteite</i> <i>Munisipaliteite: Motorvoertuiglisensies betaalbaar aan munisipaliteite</i> <i>Departementele agentskap en rekeningre</i> <i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i> <i>Organisasies sonder winsoogmerk</i> <i>Geskenke en donasies vir verskeie begunstigde projekte</i> <i>Huishoudings</i> <i>Werknemersbystandsvoordele:</i> <i>Verlofgratifikasie</i> <i>Werknemersbystandsvoordele:</i> <i>Pos Aftreevoordele</i> <i>Beurse vir niewerkneomers</i> <i>Geskenke en donasies vir verskeie begunstigde projekte</i>	140 926	85 726	45 697	135	5 673	3 695		5 000

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werkneemers	Goedere en dienste	Ander				
	2 Volhoubare Hulpbrongebruik en Bestuur <i>Om landbou ondersteuningsdienste aan boere te voorsien om die volhoubare ontwikkeling en bestuur van landbouhulpbronne te verseker.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Grondversorgingsprogram - Armoedeverligting en infrastruktuurontwikkeling Nasionale voorwaardelike toekenning: Uitgebreide Openbare werkeprogram Geïntegreerde Toekenning vir Provincies Geoormerkte toekenning: Ekologiese Infrakstruktur Geoormerkte Toekenning: Rivierbesermingswerke (Keurbomenrivier, Jan du Toitsrivier, Bo Hexrivier) Geoormerkte toekenning: Provinciale Rampverligtingstoelaag (Verskaffing en verspreiding van lewende hawe voer) Oordragte en subsidies Openbare koöperasies en private besighede Openbare Koöperasie: Casidra MSB Bpk Organisasies sonder winsoogmerk Groen Ekonomie: Laer-Olivantsrivier-waterverbruikersvereniging (LORWVV)	R'000 176 424	R'000 34 057	R'000 87 167	R'000 54 800	R'000 400	R'000	R'000	R'000 5 532 2 174 37 000 18 500 48 100
	3 Landbouprodusent Ondersteuning en Ontwikkeling <i>Om produsente te ondersteun deur middel van landbou-ontwikkelingsprogramme. Om transformasie van die landbousektor moontlik te maak en te ondersteun om daadwerklik by te dra tot ekonomiese groei, insluiting, gelykheid en die skepping van ordentlike werk. Om voedselproduksie te verhoog deur produsente-ondersteuning en ontwikkelingsinisiatiewe.</i> Waarvan Nasionale voorwaardelike toekenning: Omvattende landboubystandsprogram Nasionale voorwaardelike toekenning: Ilima/Letsema projek Geoormerkte toekenning: Sekuriteit, Casidra en Veeartsenylaboratorium Oordragte en subsidies Departementele agentskap en rekening Landbounavorsingsraad (LNR) Openbare koöperasies en private besighede Openbare koöperasie: Casidra MSB Bpk Organisasies sonder winsoogmerk Sagtevrugteprodusentetrust	296 735	72 038	31 372	190 980	2 345			114 132 58 993 5 000
	4 Veeartsendienste <i>Om veeartsendienste aan kliënte te lever ten einde gesonde diere, volhoubare en winsgewende dierreproduksie, veilige handel in diere en produkte van dierlike oorsprong en die welstand van diere en die publiek te verseker.</i> Waarvan Geoormerkte toekenning: Sekuriteit, Casidra en Veeartsenylaboratorium Oordragte en subsidies Provinsies en munisipaliteite Munisipaliteite: Voertuiglisensies betaalbaar aan munisipaliteite	97 347	79 983	14 410	62	2 892			5 000
						2			

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaal-bates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknekmers	Goedere en dienste	Ander				
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	<i>Huishoudings</i> Werknekmersbystandsvoordele: Verlofgratifikasie Beurse vir niewerknekmers					10			
5	Navorsing en Tegnologie Ontwikkelingsdienste <i>Om kundige, probleemgerigte en kliëntgerigte landbou-navorsing, tegnologie-ontwikkeling en -oordrag te bied wat 'n uitwerking op ontwikkeling het.</i>	139 654	103 136	32 756		29	3 733		
	<i>Waarvan</i> Oordragte en subsidies Provinse en munisipaliteite Munisipaliteite: Eiendomsbelasting					29			
6	Landbou- Ekonomiese Dienste <i>Om tydige en toepaslike landbou- ekonomiese dienste te verskaf om billike deelname in die ekonomie te verseker.</i>	41 045	19 529	6 310		14 325	881		
	<i>Waarvan</i> Oordragte en subsidies Departementele agentskappe en rekening Wes-Kaapse Beleggings- en Handelsbevorderingsagentskap (Wesgro)					2 000			
	Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)					3			
	Hoér onderwys en opvoedingsinrigtings Geskenke en donasies vir verskeie begunstigde projekte					190			
	Openbare koöperasies en private besighede Openbare koöperasies: Casidra MSB Bpk					5 168			
	Organisasies sonder winsoogmerk Wynbedryf Etiese Handelsvereniging (WYEHV) en Volhoubare Inisiatief van Suid Afrika (VISA)					2 684			
	Wines of South Africa (WoSA) GreenCape (Landbouafdeling)					1 600			
	Suid-Afrikaanse Tafeldruifindustrie					680			
7	Landbou-onderrig en -opleiding <i>Om gestructureerde en beroepsgerigte landbou-onderwys en -opleiding te bied en te faciliteer om 'n kundige, welvarende en mededingende sektor te vestig.</i>	57 666	37 527	10 772		12	9 355		
	<i>Waarvan</i> Nasionale voorwaardelike toekenning: Omvattende Landbou Ondersteuningsprogram								7 955
	Oordragte en subsidies Provinse en munisipaliteite Munisipaliteite: Voertuiglisensies betaalbaar aan munisipaliteite					5			
	Departementele agentskap en rekening Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)					7			
8	Landelike Ontwikkeling <i>Om die ontwikkelingsprogramme van belanghebbendes in die landelike gebiede te koördineer.</i>	19 421	11 642	6 559		900	320		
	<i>Waarvan</i> Oordragte en subsidies Huishoudings Plaaswerkerkompetisie					900			

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
12	Ekonomiese Ontwikkeling en Toerisme <i>Doel: Om kwalitatiewe leierskap aan die Wes-Kaapse ekonomie te verskaf deur die Departement se begrip van die ekonomie, se vermoë om ekonomiese geleenthede en potensiaal te identifiseer, en se bydrae tot die regering se ekonomiese prioriteite.</i> <i>Die Departement sal die produktiwiteit en mededdingsvermoë van die provinsiale ekonomie verbeter.</i>	R'000 514 798	R'000 133 289	R'000 52 487	R'000	R'000 326 183	R'000 2 839	R'000	R'000 253 794
1	1 Administrasie <i>Om sterk vermuvwende leierskap te voorsien en om skoon, doelmatige, kostedoeltreffende, deursigtige en responsiewe korporatiewe dienste aan die Departement te lewer.</i> Waarvan Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening</i> <i>Kommunikasie: Licensies (radio en televisie)</i>	59 252	42 196	14 212		5	2 839		
2	2 Geïntegreerde Ekonomiese Ontwikkelingsdienste <i>Om 'n bemagtigende besigheidsomgewing te bevorder en te steun wat geleenthede skep vir groei en werksgeleenthede.</i> Waarvan Oordragte en subsidies <i>Oordragte na Munisipaliteite</i> <i>Langeberg Munisipaliteit: SMME Booster Program 2022 - Om die KMMO-ontwikkelingsinisiatiwe van die organisasie te ondersteun, as deel van die Opkomende Temas en Werkskepping Stimulus.</i> <i>Openbare korporasies en privaat ondernemings</i> <i>Dorp-kleinhandelprogram - Die ingryping het ten doel om bestaande kleinhandelwinkel(s) of leë grond (tipies spaza-winkels of hardwarewinkels) binne informele nedersettings te omskep in onafhanklike gevestigde kleinhandelaarspunte.</i> <i>SMME Booster Program 2022 - Om die KMMO-ontwikkelingsinisiatiwe van die organisasie te ondersteun, as deel van die Opkomende Temas en Werkskepping Stimulus.</i>	56 187	20 666	14 950		20 571			
3	3 Handel- en Sektorontwikkeling <i>Om ekonomiese groei in getekende sektore te stimuleer deur bedryfsontwikkeling, handel en beleggingsbevordering.</i> Waarvan Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening</i> <i>Handel- en Beleggingsbevorderings: Die Wes-Kaapse Toerisme-, Handel- en Investeringsbevorderingsagentskap (Wesgro): Om fondse te voorsien vir die groei van uitvoere: Handel- en Beleggingsbevorderingsinisiatiwe.</i>	72 221	9 758	350		62 113			32 246

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknemers	Goedere en dienste	Ander				
	Organisasies sonder winsoogmerk Wes-Kaapse Ekonomiese Ontwikkelingsvennootskap: Koördinering van ekonomiese ontwikkelingsamewerking in die Provincie	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	13 210		R'000
6 Toerisme, Kuns en Vermaaklikheid	<i>Om die implementering van 'n geïntegreerde toerisme strategie te fasiliteer wat sal leid tot volgehoue en toenemende groei en werksskepping in die toerismebedryf.</i>	74 125	7 670	882		65 573			
	Waarvan Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening</i> Wes-Kaapse Agentskap vir Toerisme, Handel en Beleggingsbevordering (Wesgro): Om beleggingsinisiatiewe te verhoog - Bestemmingsbemarking Wes-Kaapse Agentskap vir Toerisme, Handel en Beleggingsbevordering (Wesgro): Om bemarkingsinisiatiewe vir bestemmings te bevorder en te verbeter. Wes-Kaapse Agentskap vir Toerisme, Handel en Beleggingsbevordering (Wesgro): Fondse wat gebruik word vir agressiewe bemarkings- en beleggings kommunikasie veldtog om toeriste en beleggers te lok.					21 605		21 605	36 793
7 Vaardigheidsontwikkeling en Innovasie	<i>Om die voorsiening van menslike kapitaal en ondernemingsvaardighede te fasiliteer ten einde in die Wes-Kaap se behoeftte aan die ontwikkeling van menslike hulpbronne te voorsien.</i>	96 237	12 986	6 251		77 000			7 175
	Waarvan Geormerkte befondsing Oordragte en subsidies Huishoudings Ander oordragte aan huishoudings: Om voorsiening te maak vir betalings vir die opskaal van inisiatiewe vir die ontwikkeling van vaardigheidsontwikkeling in die Provincie, spesifiek binne die sektore vir sakeprosesuitkontraktering en tegnologie. Ander oordragte aan huishoudings: Om voorsiening te maak vir betaling van stipendiums vir Ambagsman Kandidate (AK) wat gedurende die ervaringsperiode by gasheerondernemings geplaas word. Ander oordragte aan huishoudings: Betaling van stipendiums					50 000			32 949
						18 000			
						9 000			

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknelmers	Goedere en dienste	Ander				
13	Kultuursake en Sport <i>Doel: Ons moedig uitnemendheid en inklusiwiteit in sport en kultuur aan deur middel van die effektiewe, doeltreffende en volhoubare gebruik van ons hulpbronne, en deur kreatiewe vennootskappe met ander. In ons strewe na uitnemendheid en om die Wes-Kaap die sport- en kultuursentrum van Suid-Afrika te maak, sal ons die voorwaardes vir toegang en massadeelname, talentidentifisering en vaardighedsontwikkeling skep.</i>	R'000 937 913	R'000 234 250	R'000 184 664	R'000	R'000 483 784	R'000 35 215	R'000	R'000 490 530
1	Administrasie <i>Om die oorhoofse finansiële en strategiese bestuur en administratiewe steun van die Departement van Kultuursake en Sport te behartig.</i> Waarvan Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening:</i> <i>Kommunikasie: Lisensies (radio en televisie)</i>	69 128	53 805	11 939		30	3 354		
2	Kultuursake <i>Om kuns- en kultuur-, museum-, erfenis- en taalverwante dienste aan die inwoners van die Wes-Kaap te voorsien.</i> Waarvan <i>Nasionale voorwaardelike toekenning: Uitgebreide Openbarewerkeprogram (UOWP) geïntegreerde toekenning vir provinsies</i> <i>Geoormerkte toekenning: Werkskepping (voltydse ekwivalent) UOWP</i> <i>Geoormerkte toekenning: Van PPF - Kangogrotte PPP: Die uitvoerbaarheidstudie vir die toekomstige bestuur van die Kangogrotte met die doel om inkomste te genereer om toekomstige volhoubaarheid te verseker.</i> <i>Geoormerkte toekenning: Van PPF - Kangogrotte PPP: 'n Projekvoorbereidingskostestudie moet gedoen word om die bedrag van befondsing wat benodig word vir die kort-, medium- en langtermyn-instandhouding van die Kangogrotte en omliggende infrastruktuur te bepaal.</i> <i>Geoormerkte toekenning: Van PPF - Kultuurfasilitet: Lewensvatbaarheidstudie vir 'n potensiële PPP vir Melkbos Oppiesee en Schoemanspoort om hierdie fasiliteite te transformeer na 'n vlak wat private gebruik bykomend tot ons huidige publieke gebruiksmodel sal toelaat.</i> Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening:</i> <i>Wes-Kaapse Kultuurkommissie</i> <i>Wes-Kaapse Taalkomitee</i> <i>Kunstekaap</i> <i>Erfenis Wes-Kaap</i> <i>Suid-Afrikaanse Inkomstediens:</i> <i>Aksynsbelasting</i> <i>Kommunikasie: Lisensies (radio en televisie)</i> <i>Organisasies sonder winsoogmerk</i> <i>Kultuurtoerisme</i> <i>Kuns- en kultuurorganisasies</i> <i>Provinsie-ondersteunde museums</i> <i>Plaaslike museums</i>	130 431	69 418	20 437	37 698	2 878		3 099 2 096 1 000 500 1 500	

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknekmers	Goedere en dienste	Ander				
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
3	Bibliek- en Argiefdienste <i>Om omvattende bibliek- en argiefdienste in die Wes-Kaap te voorsien.</i>	445 887	75 641	65 391		281 123	23 732		
	Waarvan								190 102
	Nasionale voorwaardelike toekenning: Gemeenskapsbibliekdienste								89 172
	Munisipale vervangingsbefondsing Breébandbibliekonneksie en bibliotekdienste se aanvulling vir breéband								8 459
	Geoormerkte toekenning: Ondernemingsinhoudbestuur (OLB)								25 900
	Geoormerkte toekenning: Van FTSF - Virtuele & Digitale Dienste in Wes-Kaapse Proviniale Argiediens								16 476
	Oordragte en subsidies								
	Provinisies en munisipaliteit						183 222		
	Munisipaliteit: Ter bevordering van openbare biblioteke								
	Munisipaliteit: Finansiële bystand aan bibliotekdienste in die kwesbaarste B3-kategorie munisipaliteit						85 600		
	Oordragte na Stad Kaapstadse biblioteke vir infrastruktuur en instandhouding						5 492		
	Om die Stad Kaapstad in staat te stel om tydskrifte en koerante aan openbare biblioteke te versaf						5 338		
	Organisasies sonder winsoogmerk								
	Suid-Afrikaanse Bibliotek vir Blinde						1 200		
	Gemeenskapskas						251		
	Huishoudings								
	Werknekmersbystandsvoordele						20		
4	Sport en Ontspanning <i>Om sport- en ontspanningsaktiwiteite aan die inwoners van die Wes-Kaap te voorsien.</i>	292 467	35 386	86 897		164 933	5 251		
	Waarvan								91 221
	Nasionale voorwaardelike toekenning: Massadeelname en Sportontwikkeling								4 333
	Nasionale voorwaardelike toekenning: Uitgebreide Openbarewerkoprogram (UOWP) Geïntegreerde Toekenning vir Provinisies								2 000
	Geoormerkte toekenning: Hersiening van vaardigheids-, jeug- en indiensnemingsprogramme								15 000
	Geoormerkte toekenning: Jaar Verder								5 240
	Geoormerkte toekenning: Werkskepping (voltydse ekwivalent) UOWP								9 432
	Geoormerkte toekenning: MGO-sentrum, insluitend instandhouding, openbare dienste en sekuriteit								5 000
	Geoormerkte toekenning: Die aanbied van die Netbalwêrdbeker 2023								15 000
	Geoormerkte toekenning: Vakansieprogram								5 000
	Geoormerkte toekenning: Groot gebeurtenisse								
	Oordragte en subsidies						2 049		
	Provinisies en munisipaliteit								
	Munisipaliteit: Sportgeriewe								
	Organisasies sonder winsoogmerk								
	Jeugontwikkeling: Welstand						56 426		
	Sportfederasies en -liggame: Finansiële bystand						106 458		

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknemers	Goedere en dienste	Ander				
14	Plaaslike Regering Doele: Om munisipaliteite te moniteer, koördineer en ondersteun ten einde doeltreffend te wees in hul mandaat om te ontwikkel, en om dienslewering en buigbaarheid met die hantering van rampe te faciliteer deur verbintenisse met regeringsfere en maatskaplike vennote.	R'000 309 301	R'000 208 354	R'000 73 918	R'000 20 884	R'000 R'000	6 096	R'000 49	R'000 25 416
	1 Administrasie <i>Om algehele bestuur in die Departement te lewer ooreenkomsdig alle toepaslike wette en beleid.</i> Oordragte en subsidies <i>Departementele agentskappe en rekening Suid-Afrikaanse Uitsaaikorporasie Beperk</i>	54 008		37 447	11 201	6	5 305	49	
	2 Plaaslike Regeringsbestuur <i>Om lewensvatbare en volhoubare ontwikkelende plaaslike regeringbestuur, geïntegreerde en volhoubare beplanning en gemeenskapsdeelname in ontwikkelingsprosesse te bevorder.</i> Waarvan <i>Geoormerkte toekenning: Munisipale Intervensies</i> <i>Geoormerkte toekenning: Regs-, bestuurs- en ondersoekondersteuning voortspruitend uit die 2021 munisipale verkieatings – Departement van Plaaslike Regering (DPR) munisipale kapasiteitsbou en ondersteuning</i> <i>Geoormerkte toekenning: Volhoubare infrastruktuurontwikkeling en -finansieringsfasilitet (SIDAFF) projekbestuurondersteuning</i>	169 128		126 622	27 923	13 942	641		3 625 5 000 3 000
	Oordragte en subsidies <i>Provincies en munisipaliteite</i> <i>Geoormerkte toekenning: Munisipale Intervensies</i> <i>Munisipale ondersteuningstoelae (versterking van staatbestuur)</i> <i>Thusong-dienssentrumtoekenning (Volhoubare bedryfsteuntoekenning)</i> <i>Gemeenskapsontwikkelingswerkers: Bedryfsteuntoekenning</i>					5 409 4 427 1 046 3 060		5 409	
	3 Ontwikkeling en Beplanning <i>Om effektiewe rampbestuurspraktyke te bevorder en te faciliteer, toe te sien dat munisipale infrastruktuur goed in stand gehou word, en geïntegreerde beplanning te bevorder.</i> Waarvan <i>Geoormerkte toekenning: Opgradering en vervanging van die Rampbestuursentrum Oudiovisuele infrastruktur</i> <i>Geoormerkte toekenning: Brandstrategie en versterking van die kapasiteit in Brand- en Reddingsdienste</i>	85 096		43 327	34 683	6 936	150		5 313 2 000
	Oordragte en subsidies <i>Provincies en munisipaliteite</i> <i>Munisipale elektrisiteitbeplanning</i> <i>Munisipale water veerkrigtheid</i> <i>Munisipale brandweerdien kapasiteit</i> <i>Munisipale Rampbestuurhulp</i> <i>Departementele agentskappe en rekening Nasionale Seereddingsinstituut</i> <i>Organisasies sonder winsoogmerk</i> <i>Lewensredding Westelike Provinse (WP)</i>					1 600 2 000 2 466 118 376 376			

Begrotingspos	Beskrywing van begrotingspos en hoofindelings	Totale	Lopende betalings			Oordragte en subsidies aan	Betalings vir kapitaalbates	Betalings vir finansiële bates	Bedrae spesifiek en uitsluitlik bewillig
			Vergoeding van werknekmers	Goedere en dienste	Ander				
	<p>4 Tradisionele en Khoi-San Institusionele Bestuur <i>Om die instellings vir tradisionele en Khoi-San leierskap ooreenkomsdig wetgewing te bestuur.</i></p> <p>Waarvan</p> <p>Geoormerkte toekenning: Implementering van die Wet op Tradisionele en Khoi-San-Leierskap, 2019 (Wet 3 van 2019), vir navorsing, beleid en wetgewing ontwikkeling en ondersteuningsdienste aan tradisionele en Khoi-San rade</p>	R'000 1 069	R'000 958	R'000 111	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000 1 069

MEMORANDUM OOR DIE OOGMERKE VAN DIE WES-KAAPSE BEGROTINGSWETSONTWERP

1. AGTERGROND

- 1.1 Die Wetsontwerp maak voorsiening vir die bewilliging van geld uit die Provinciale Inkomstefonds vir die behoeftes van die Provincie in die 2022/23-finansiële jaar.
- 1.2 Indien die Wetsontwerp nie voor die aanvang van die finansiële jaar verorden word nie, mag, ingevolge artikel 29 van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999) (die WOFB), saamgelees met artikel 3 van die Wes-Kaapse Wet op Regstreekse Laste, 2000 (Wet 6 van 2000), slegs 45% van die bedrag wat in die vorige begroting bewillig is, gedurende die eerste vier maande van die finansiële jaar uit die Provinciale Inkomstefonds as 'n regstreekse las teen die Fonds onttrek word en 10% per maand in die daaropvolgende maande, en mag die totale bedrag wat onttrek word, in geheel nie die totale bedrag wat in die vorige begroting bewillig is, oorskry nie.

2. INHOUD VAN WETSONTWERP

- 2.1 **Klousule 1** inkorporeer die definisies wat in die WOFB gebruik word, in die Wetsontwerp in en voeg 'n aantal definisies by.
- 2.2 **Klousule 2** maak voorsiening vir die bewilliging van geld deur die Provinciale Parlement uit die Provinciale Inkomstefonds vir die vereistes van die Provincie in die 2022/23-finansiële jaar, aan begrotingsposte en hoofindelings binne 'n begrotingspos, en vir die spesifieke aangeduide doeleindes uitengesit in die Bylae.
- 2.3 **Klousule 3** bepaal dat die bedrae wat in die Bylae aangedui is as spesifiek en uitsluitlik bewillig en wat verwys na nasionale voorwaardelike toekennings, slegs vir die doel bepaal in die "Division of Revenue Act, 2022", en ooreenkomsdig die raamwerk gepubliseer ingevolge daardie Wet gebruik mag word. Dit bepaal ook dat geoormerkte toekennings slegs gebruik mag word vir die doel bepaal in die Bylae en ooreenkomsdig die voorskrifte wat van tyd tot tyd deur die Provinciale Tesourie uitgereik word.
- 2.4 **Klousule 4** maak voorsiening vir geoormerkte toekennings aan provinsiale departemente en bemagtig die Provinciale Tesourie om voorskrifte in hierdie verband uit te reik.
- 2.5 **Klousule 5** bemagtig die Provinciale Tesourie om die oordrag van fondse ten opsigte van 'n geoormerkte toekenning aan 'n provinsiale departement te weerhou of te staak weens daardie departement, of die ontvangende staatsorgaan waarvoor daardie departement verantwoordelik is, se ernstige of volgehoud wesenlike oortreding van die maatreëls in die voorskrifte ten opsigte van die geoormerkte toekenning.
- 2.6 **Klousule 6** bemagtig 'n oordraende provinsiale beampete om die oordrag aan 'n munisipaliteit van 'n voorwaardelike toekenning of enige gedeelte van so 'n toekenning vir 'n tydperk van hoogstens 30 dae te weerhou indien die munisipaliteit nie aan die voorwaardes voldoen waaraan die toekenning ingevolge die tersaaklike raamwerk onderhewig is nie of indien uitgawes op vorige oordragte gedurende die finansiële jaar beduidende onderbesteding toon waarvoor geen bevredigende verduideliking gegee is nie.
- 2.7 **Klousule 7** bepaal dat die Provinciale Tesourie, na goeddunke of op versoek van 'n oordraende provinsiale beampete, die oordrag van 'n voorwaardelike toekenning of enige gedeelte van so 'n toekenning aan 'n munisipaliteit kan staak op grond van 'n ernstige of volgehoud wesenlike oortreding van voorwaardes waaraan die toekenning ingevolge die betrokke raamwerk onderhewig is, of indien die Provinciale Tesourie verwag dat die muni-

sipaliteit in die lopende munisipale finansiële jaar aansienlik op die betrokke program of toekenning sal onderbestee.

- 2.8 **Klousule 8** bepaal dat die Provinciale Tesourie, waar hy 'n toekenning staak, ná oorleg met die oordraende provinsiale beampte, kan bepaal dat die toekenning of enige gedeelte daarvan hertoegewys word aan een of meer munisipaliteite op voorwaarde dat die toekenning in die lopende munisipale finansiële jaar of die volgende munisipale finansiële jaar bestee moet word.
- 2.9 **Klousule 9** bepaal dat die foutiewe oordrag van 'n toekenning aan 'n munisipaliteit geag word as nie regmatig aan daardie munisipaliteit verskuldig nie.
- 2.10 **Klousule 10** bepaal dat, onderhewig aan die WOFB, die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur, 2003 (Wet 56 van 2003), en die "Division of Revenue Act, 2022", enige voorwaardelike toekenning wat nie teen die einde van 'n munisipale finansiële jaar deur die munisipaliteit bestee is nie, terugval op die Provinciale Inkomstefonds, tensy die betrokke munisipale ontvangsbeampte tot die bevrediging van die Provinciale Tesourie en die oordraende provinsiale beampte kan bewys dat die onbestede toekenning vir identifiseerbare projekte bestem is.
- 2.11 **Klousule 11** bemagtig die Provinciale Minister verantwoordelik vir finansies om enige van die bevoegdhede of enige van die pligte wat ingevolge die Wetsontwerp aan die Provinciale Tesourie toevertrou is, aan die Departementshoof te deleer of op te dra. So 'n delegasie of opdrag kan die verdere delegasie of opdrag aan 'n ander werknemer in die Provinciale Tesourie of die houer van 'n spesifieke amp of posisie in die Provinciale Tesourie toelaat. Daarbenewens bemagtig klousule 11 'n oordraende provinsiale beampte om enige van die bevoegdhede of enige van die pligte wat ingevolge die Wetsontwerp by inwerkingtreding aan die oordraende provinsiale beampte toevertrou is, aan 'n amptenaar in dieselfde departement te deleer of op te dra.
- 2.12 **Klousule 12** maak voorsiening vir die kort titel.

3. OORLEGPLEGING

Die volgende rolspelers is geraadpleeg:

Departement van die Premier: Regsdienste
 Departement van die Premier
 Wes-Kaapse Provinciale Parlement
 Provinciale Tesourie
 Departement van Gemeenskapsveiligheid
 Wes-Kaapse Onderwysdepartement
 Departement van Gesondheid
 Departement van Maatskaplike Ontwikkeling
 Departement van Menslike Nedersettings
 Departement van Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning
 Departement van Vervoer en Openbare Werke
 Departement van Landbou
 Departement van Ekonomiese Ontwikkeling en Toerisme
 Departement van Kultuursake en Sport
 Departement van Plaaslike Regering
 Ouditeur-generaal.

4. FINANSIËLE IMPLIKASIES

R77 332 803 000 sal beskikbaar gestel word aan die onderskeie begrotingsposte uiteengesit in die Bylae by die Wetsontwerp, vanuit fondse opsy gesit in die 2022/23- finansiële jaar.

5. WETGEWENDE BEVOEGDHEID

Die Provinciale Minister verantwoordelik vir finansies is tevrede dat die bepalings van die Wetsontwerp binne die wetgewende bevoegdheid van die Provincie ressorteer.

UMTHETHO OSAYILWAYO

Ukunika ulwabiwo lwsixamali esiphuma kwiNgxowamali yeNgeniso yePhondo kusenzelwa iimfuno zephondo leNtshona Koloni kunyakamali ka-2022/23; kunye nokulungiselela ingxaki ezihangene noko.

K UWISWA UMTHETHO KE yiPalamente yePhondo leNtshona Koloni, ngolu hlobo lulandayo:—

Linkcazo-magama

1. Kulo Mthetho, ngaphandle kokuba le ntetha ithetha nto yimbi, igama okanye incaciso enika intsingiselo kwicandelo 1 loMthetho i*Public Finance Management Act, 1999* (uMthetho 1 ka-1999), liya kuba nentsingiselo emiselweyo kulaMthetho, kwaye—
 - “**ulwabiwo olunemiqathango**”, luthetha ukuthi ulwabiwo oluya kuMasipala njengoko kubonakalisiwe kwicandelo 36(2) loMthetho i*Local Government: Municipal Finance Management Act*;
 - “**intlawulo yangoku**” ithetha nayiphi na intlawulo eyenziwe lisebe lephondo ibonakala njengemfihlo yentlawulo yangoku ngokwesivumelwano sesikhokelo kunye nemiyalelo engengxelo elungiselelwe ezoqoqosho ekhutshwe nguNondyebo kaZwelonke ngokoMthetho i*Public Finance Management Act*;
 - “**I-Division of Revenue Act**” uthetha uMthetho i*Division of Revenue Act, 2022*;
 - “**ulwabiwo olubekelwe bucala**” luthetha ulwabiwo oluya kwisebe lephondo ngokubonakalisiwe kwicandelo 3(b) kunye no 4(1) lalo Mthetho;
 - “**isikhokelonkqubo**” sithetha imiqathango kunye nezinye iinkcukacha ezipapashwe liSebe lika Nondyebo wePhondo ngokuthobela ulwabiwo olunemiqathango ngokomthetho i*Division of Revenue Act* okanye okuthile okupapashwe nguMphathiswa wePhondo ngokubhekiselele kwicandelo lesi-36(2) loMthetho i*Local Government: Municipal Finance Management Act*;
 - “**Intloko yeSebe**” ithetha iNtloko yeSebe lephondo elinoxanduva lezimali kwiPhondo;
 - “**I-Local Government: Municipal Finance Management Act**” uthetha i*Local Government: Municipal Finance Management Act, 2003* (uMthetho 56 ka-2003);
 - “**unyakamali kamasipala**” uthetha unyaka ophela ngowama-30 kuJuni;
 - “**inkxasomali enemiqathango kuzwelonke**” ithetha ulwabiwo olunemiqathango kwiPhondo njengoko kunikezelwe kuMthetho i*Division of Revenue Act*;
 - “**intlawulo yee-asethi ezsisiseko**” ithetha nayiphi na intlawulo eyenziwe lisebe lePhondo ibonakala njengentlawulo kwii-asethi ezsisiseko ngokwesivumelwano sesikhokelo kunye nemiyalelo engengxelo elungiselelwe ezoqoqosho ekhutshwe nguNondyebo kaZwelonke ngokoMthetho i*Public Finance Management Act*;
 - “**intlawulo kwii-asethi eziyimali**” ithetha nayiphi na intlawulo eyenziwe lisebe lephondo ibonakala njengentlawulo kwii-asethi eziyimali ngokwesivumelwano sesikhokelo kunye nemiyalelo engengxelo elungiselelwe ezoqoqosho ekhutshwe nguNondyebo kaZwelonke ngokoMthetho woLawulo IweMali kaRhulumente;
 - “**iPhondo**” lithetha iPhondo leNtshona Koloni;
 - “**uMphathiswa wePhondo**” uthetha uNondyebo wePhondo leNtshona Koloni;
 - “**uNondyebo wePhondo**” uthetha uNondyebo wePhondo leNtshona Koloni;
 - “**I-Public Finance Management Act**” uthetha uMthetho i*Public Finance Management Act, 1999* (uMthetho 1 ka-1999);
 - “**igosa likamasipala elamkelayo**” ngokubhekiselele kulwabiwo olunemiqathango oludlulisewa kumasipala ngokwaloMthetho, lithetha igosa elinika ingxelo kumasipala;

“lo Mthetho” uquka iShedyuli ebhekiselele kwicandelo 2(1) kunye nawuphi na umgaqo okhutshwe ngokwelicandelo 4(2) lalo Mthetho;

“igosa lodluliselo lephondo” lithetha igosa lezobalomali lesebe lephondo elithi lidlulisele ulwabiwo olunemiqathango kumasipala;

“udluliselo nenkxasomali” luthetha ukuba nayiphina intlawulo eyenziwa lisebe lephonddo ibonakala njengemfihlo yentlawulo eyakuba ludluliselo okanye uncedisomali njengesivumelwano sesikhokelo kunye nemiyalelo engengxelo elungisele-lwe ezooqoqosho ekhutshwe nguNondyebo kaZwelonke ngokomthetho *iPublic Finance Management Act.*

Ulwabiwo Iwesixamali kulungiselelwa iimfuno zePhondo

10

2. (1) Ulwabiwo Iwesixamali yiPalamente yePhondo isuka kwiNgxowamali yeNgeniso yePhondo kulungiselelwa iimfuno zePhondo kunyakamali ka-2022/23, kwiivoti nakolona Iwahlulo kulovoti nesona sizathu sisiso solodweliso, ngokuba zibonakalisiwe kwiShedyuli.

(2) Inkcitho kulwabiwo lubonakaliswa kwicandelwana (1) yaye isengumba walo 15 Mthetho *iPublic Finance Management Act* kunye ne*Financial Management of Parliament and Provincial Legislatures Act, 2009* (uMthetho 10 ka-2009).

Ulwabiwo Iwesixa mali esichaziwego nesibekelwe injongo ethile ekhethekileyo

3. Isixamali esichazwe kwiShedyuli njengesibekelwe bucala isesenjongo ekhethekileyo sichaza ukuba— 20

(a) ulwabiwo Iwesibonelelo esinemiqathango kuZwelonke singanokuthi sisetenziselwe injongo ethile kuhela echaziwego kumthetho *iDivision of Revenue Act* yaye ngokubhekiselele kwisiseko esiqinisekiswe ngokwalo Mthetho; yaye

(b) ulwabiwo olubekelwe bucala, lunokuthi lusetyenziselwe kuhela injongo 25 echaziwego kwiShedyuli kwaye nangokomgaqo okhutshwa ngamaxesha athile ahambelana necandelo 4(2) lalo Mthetho.

Ulwabiwo olubekelwe bucala

4. (1) ULwabiwo olubekelwe bucala oluya kumasebe ephondo njengoko kuchaziwe kumhlathi 2 weShedyuli.

(2) UNondyebo wePhondo angathi ngamaxesha athile akhuphe umgaqo wolwabiwo olubekelwe bucala.

(3) Umgaqo—

(a) ungabekwa ngokubhalwa kwengxelo emazihlanganiswe ngamasebe ephondo ngokomsebenzi oxhaswe lulwabiwo ngalunye, ngaphandle kokuba ingxelo 35 egcweleyo iyafuneka ngokweminye imithetho yowisomthetho; kwaye

(b) ukubekwa ngokucacileyo komlinganiselo ngokokuhambelana nolwabiwo ukuqinisekisa ukuba konke kucacile, ngokoxanduva kunye nokulawula inkcitho.

Ukubanjwa okanye ukumiswa kolwabiwo olubekelwe bucala

40

5. (1) UNondyebo wePhondo angathi alubambe okanye alumise udluliselo ngokokuhambelana nolwabiwo olubekelwe bucala oluya kwisebe lephondo, ukuba elosebe okanye naye nabani na onelungelo kuxanduva kwelo sebe lingxamisekile ngokomlinganiselo obonakaliswe kwicandelo 4(3) ngokolwabiwo olubekelwe bucala.

(2) UNondyebo wePhondo makathi phambi kokubamba ulwabiwo olubekelwe bucala ngokomthetho wecelandwana (1), anike isebe lephondo elukufaneleyo oko—

(a) isaziso sakhe esibhaliwego esibonakalisa injongo yokubamba ulwabiwo olubekelwe bucala; kwaye

(b) nethuba lokufaka isimelo esibhaliwego, esicacisa ukuba, kutheni kufuneka ulwabiwo olubekelwe bucala lungabanjwa.

(3) UNondyebo wePhondo angathi xa lumisiwe ulwabiwo olubekelwe bucala ngokwelicandelo, emva kokuqhagamshelana nesebe lephondo ekuthethwa ngalo, olunika uhlahlomali elongezelelwego ukuba olulwabiwo lubekelwe bucala olungasetyenziswanga lungaphinde lwabelwe naliphi na isebe lephondo.

50

(4) UNondyebo wePhondo angathi aphi lumiswe khona ulwabiwo olubekelwe bucala ngokomthetho ukuba elicandelo liyasipapasha isaziso sokulumisa kwakunye ne memorandam ecacisiwego kwi*Gazethi yePhondo*.

Ukubanjwa kolwabiwo olunemiqathango

- 6.** (1) Igosa lephondo elidlulisayo lingalubamba udluliselo lolwabiwo olunemiqathango okanye isixa esithile sololwabiwo kangangentsuku ezingadlulanga kwezingama-30, ukuba—
- (a) umasipala akayithobel i miqathango olungayo ulwabiwo nangokweziseko ekujongwe kuzo; okanye
 - (b) inkcitha kudluliselo olugqithileyo ngexesha lonyakamali lubonakalisa inkci-tho engaphantsi noxa ingabalulekanga yaye ingenelisi ingcaciso enikwayo ngoko.
- (2) Igosa lephondo elidlulisayo kufuneka kwezintsuku ezisi-7 okanye kweloxeshana lifutshane ekuthe kwavunywa ngalo nguNondyebo wePhondo, phambi kokuba lubanjwe ulwabiwo ngokomthetho wecandelwana (1)—
- (a) ukunika oyena masipala ufanelekileyo—
 - (i) ukubhala isaziso sakhe esibonisa injongo yokubanjwa kolwabiwo; yaye
 - (ii) nethuba lokufaka imbalelwano echazayo, kwezonotsuku ezisi-7 okanye ngaphantsi ethi iphikise umbono wokubanjwa kolwabiwo; yaye
 - (b) yazisa uNondyebo wePhondo kunye nesebe lephondo ezinoxanduva kurhulumente wommandla malunga nenjongo zokubamba ulwabiwo.
- (3) Isaziso esibonakalisa kwelicandelwana (2) masiquke unobangela okanye isizathu sokubanjwa kolwabiwo kwakunye nexesha ekujongwe ukubanjwa lona.
- (4)(a) UNondyebo wePhondo angathi, xa lisenza udluliselo, igosa lephondo libambe ulwabiwo ngokomthetho okwicandelwana (1) liyalela igosa elo, okanye livumela isicelo esisuka kwigosa ukuba libambe ulwahlulo kangangentsuku ezingaphezu kwama-30, kodwa zingedluli kwezili-120, ukuba ukubanjwa kwalo—
- (i) kulungiswa isivumelwano nemigaqo aphi ulwabiwo luno;
 - (ii) kucutha umngcipheko wenkcitho encinci.
- (b) Igosa lePhondo elenza udluliselo kufuneka, xa lisenza isicelo sokubamba ulwabiwo njengokuba bekulungiselelwe kumhlathi (a) linike uNondyebo wePhondo isiqinisekiso esibonisa ukuthobela lomthetho ukwicandelo (2) kunye nekopi yayo nayiphi na imbalelwano esuka kumasipala engalo mba kuthethwa ngawo.
- (c) Igosa lephondo elenza udluliselo malithi kwakhona lithobele eli candelwana (2), xa uNondyebo wePhondo ethe wanika umyalelo okanye wavuma isicelo ngoko-mhlathi (a).

Ukumiswa kolwabiwo olunemiqathango

- 7.** (1) Nangona kwicandelo 6, uNondyebo wePhondo angathi ngobulumko okanye ngesicelo sodluliselo kwigosa lephondo limise udluliselo lolwabiwo olunemiqathango okanye nasiphi na isabelo kololwabiwo olyu kumasipala—
- (a) kwizizathu ezipmandunu okanye zokunyanzelisa nakwizinto zokungayithobel i miqathango aphi ulwabiwo, lunikwe ukulungiselela iziseko ezithile; okanye
 - (b) ukuba uNondyebo wePhondo ute wayiqwalasela kwangoko eyokuba lomasipala uyakuthi achithe ngaphantsi kulenkqubo okanye kolulwabiwo ibe yingxaki ke kulonyakamali sikuwo.
- (2) UNondyebo wePhondo makathi phambi kokulimisa ulwabiwo ngokwalo mthetho ukwelicandelo—
- (a) anike uMasipala ofaneleke ukuba afumane—
 - (i) iiitsuku ezingama-21 zesaziso esibhaliwego ngenjongo zokumisa olulwabiwo; yaye
 - (ii) ithuba lokufaka incwadi ebamelayo kwakwezintsuku zingama-21 echaza unobangela wokumiswa kodluliselo lolwabiwo okanye inxalenye yalo ingamiswa; yaye
 - (b) aqhagamshelana noMphathiswa wePhondo onoxanduva lamasebe ephondo adlulisa ulwabiwo olunemiqathango.
- (3) Naluphi na umiso lolwabiwo olubonakaliswe kwicandelwana (1) maludityaniswe nemorandam ecacisiwego, ze kupapashwe nesaziso licandelo likaNondyebo wePhondo kwi*Gazethi yePhondo*.

- (4) UMphathiswa wePhondo makenze ingxelo ngalo olo lwemiso lolwabiwo ku—
 (a) Mphicothizincwadi Jikelele; kуне
 (b) nePalamente yePhondo xa kusandlalwa ulwabiwo olulandelayo kwindlu yowisomthetho kwiPalamente yePhondo.

Ulwabiwo oluya koomasipala kwakhona emva kokumiswa

5

8. UNondyebo wePhondo angathi aphi belumiswe khona ulwabiwo ngokomthetho wecandelo 7 emva kokuqhakamshelana negosa lodluliselo lwephondo nokuhambelana noMthetho *iDivision of Revenue Act* echaza ukuba ulwabiwo okanye nasiphi na isabelo masabelwe kwakhona umasipala omnye okanye ngaphezulu ngokwemiqathango ethi malusetyenziswe ngayo ulwabiwo kulo nyakamali sikuwo okanye kunyakamali 10 kamasipala ozayo.

Udluliselo olwenziwe ngempazamo

9. (1) Nangaphandle kwantoni na enokuthi iphazamisane nawuphi na umthetho udluliselo oluya kumasipala ngempazamo lubonwa nje ngelingekho mthethweni 15 nelingafanelekanga ukuya kulo masipala.

(2) Udluliselo olubonakaliswe kwicandelwana (1) malifunyanwe ligosa lephondo elinoxanduva lodluliselo ngokukhawuleza.

(3) Ngaphandle kwecelandwana (2), uNondyebo wePhondo angayalela ukuba ulwabiwo olufunyenweyo olubonakaliswe kwicandelwana (2) lingaluncedo xa kuqalwa udluliselo oluzayo oluya kumasipala, eliyakuthi ke lihanjiswe ngokwentlawulo 20 elungiselelwе umasipala.

Ulwabiwo olunemiqathango olungasetyenziswanga

10. (1) Ngokomthetho *iPublic Finance Management Act, iLocal Government: Municipal Finance Management Act*, kуне nomthetho *iDivision of Revenue Act*, naluphi na ulwabiwo olunemiqathango oluthe alwasetyenziswe ngumasipala ekuphele-ni kwalo nyakamali, lungabuyiselwa kwiNgxowamali yePhondo, ngaphandle kokuba igosa lika masipala elamkelayo lingenza isiqinisekiso sokwaneliseka kuNoNdyebо wePhondo kуне negosa lodluliselo lephondo ukuba ulwabiwo olungasetyenziswanga lwakuthi lusetyenziswe kwiiprojekhthi ezithile.

(2) uNondyebo wePhondo angenza isicelo kwigosa lodluliselo lwephondo okanye 30 kumasipala,aqwalasele ngokwecandelwana (1), ukunka imvume yokuba ulwabiwo olunemiqathango lubuyiselwe kumasipala ukuze lusetyenziswe kunyakamali kamasi-pala olandelayo.

(3) Nayiphi na imali ekufuneke ibuyiselwe kwiNgxowa Mali yePhondo ngokwecande-lwana (1), yaye ibingavunywanga nguNondyebo wePhondo ukuba ibuyiselwe ngokwe-candelwana (2), mayihlawulwe ngulo masipala isiwe kwiNgxowamali yePhondo.

(4) UNondyebo wePhondo angathi ngokuhambelana necandelwana (5), alinganise nayiphi na imali emayihlawulwe kwiNgxowamali yePhondo ngokwamacandelwana (1) nele (3), angakhange ahlawulwe, kulwabiwo olunemiqathango olulandelayo oluya 40 kuMasipala.

(5) Phambi kokuba uNondyebo wePhondo aqalise ngezixamali zexesha elizayo kulwabiwo olunemiqathango oluya kumasipala ngokwecandelwana (4), uNondyebo wePhondo anganikezel a kwigosa lodluliselo lephondo, kуне negosa likamasipala elamkelayo—

- (a) isaziso salo esibhaliwego esichaza injongo yokulinganisa amaxabiso 45 kunalawo ahlawulwe kulwabiwo olunemiqathango; yaye
- (b) kwisithuba esifikelela kwiintsuku ezi-14 sifunyenwe isaziso ekuthethwa ngaso kumhlathi (a)—
 - (i) ukufaka isicelo esibhaliwego esisiqinisekiso sokwaneliseka kuka Nondyebo wePhondo ngolwabiwo olunemiqathango olungasetyenzi-swanga ukuba lungasetyenziswe ngokuhambelana nesiseko ekuthethwa ngaso, okanye luyakuthi lusetyenziswe kwiiprojekhthi ezichaziwego;
 - (ii) angathi anike ezinye iimbono ezivumelekileyo kuNondyebo wePhondo aphi ulwabiwo olunemiqathango lungasetyenziswanga luyakuhlawulwa kwiNgxowamali yePhondo; okanye 50

55

- (iii) anike iindlela ishedyuli yentlawulo ngokokuhambelana nolwabiwo olunemiqathango olungasetyenziswanga olunokuthi luhlawulwe ngayo kwiNgxowamali yePhondo.
- (6) Isaziso esilindeleke kwicandelwana (5) masiquke isixamali ekunqweneka ukuba silinganiswe nolwabiwo, nezizathu zokulinganiswa kwezi zixamali. 5
- Abathunywa nemisebenzi emiselweyo**
- 11.** (1) UMphathiswa wePhondo anganikezela ngegunya lolawulo okanye anikezele ngemisebenzi emiselweyo ayiphathiswe ngentembeko kuNondyebo wePhondo ngokwaloMthetho kwiNtloko yeSebe. 10
- (2) Abathunywa okanye abanikwe lomsebenzi kubhekiswa kuwo kwicandelwana (1)—
- (a) masibhalwe phantsi;
 - (b) masibephantsi kwemiqathango;
 - (c) singarhoxiswa okanye silungiswe ngokubhalwa phantsi nguMphathiswa wePhondo; 15
 - (d) ayiolhluthi uxanduva likaNondyebo wePhondo ngokubhekiselele kumsebenzi oligunya labathunywa okanye ukwenza umsebenzi abawunikiyevo omiselweyo;
 - (e) ayithinteli uNondyebo wePhondo ukuba enze ngokwegunya okanye asebenze lomsebenzi; yaye 20
 - (f) ingavumela, kwakhona abathunywa ngokwegunya ukunikezela lomsebenzi omiselweyo komnye umqeshwa kuNondyebo wePhondo okanye umnini weofisi ethile okanye kwisihlalo esithile kuNondyebo wePhondo, aphi kunokuba kwimihlathi (a) ukuya ku-(e) eyakuthi isebeennze ngokotshintsho olufunekayo. 25
- (3) UMphathiswa wePhondo angaqinisekisa, angavumi okanye azicime naziphi izigqibo ezithathwe yiNtloko yeSebe ngenxa yabathunywa okanye abanikwe imisebenzi emiselweyo ngokwecandelwana (1), okanye ngenxa yomnye umqeshwa kuNondyebo wePhondo okanye umnini weofisi ethile okanye isihlalo esithile kuNondyebo wePhondo ngenxa yolunye unikezelo lwabathunywa ngokwecandelwana (2)(f), okusaxhomekeke nakwawaphi amalungelo anokuthi agunyaziswe ngenxa yesiphumo sesiqqibo. 30
- (4) IGosa lePhondo elidluliselayo lingathumela nawaphi na amagunya okanye linikele umsebenzi ogunyazisiweyo kwigosa lodluliselo lephondo ngokwaloMthetho, kwigosa elikwisebe elifanayo. 35
- (5) Abathunywa okanye umsebenzi omiselwe kwigosa ngokwecandelwana (4)—
- (a) mabacebisane noNondyebo wePhondo;
 - (b) makube kokubhalwe phantsi yaye ikopi yoko kufuneka ingeniswe kuNondyebo wePhondo;
 - (c) kusaxhomekeke kunyino Kunye nemiqathango enokuthi ibekwe nguNondyebo wePhondo; 40
 - (d) kusaxhomekeke nakuliphi na unyino Kunye nemiqathango enokuthi ibekwe ligosa lephondo elenza udluliselo;
 - (e) kusenokuba kumntu othile okanye kumnini sihlalo esithile kwisebe elifanayo;
 - (f) lisenokurhoxiswa okanye lulungiswe ngokubhalwa phantsi ligosa lephondo elenza udluliselo; 45
 - (g) ayiolhluthi uxanduva lwegosa lephondo elenza udluliselo ngokubhekiselele kumsebenzi walo wokuthuma ogunyazisiweyo okanye imisebenzi emiselwe lona; yaye
 - (h) ayilinthinteli igosa lephondo elenza udluliselo ukuba lisebenze lenze ngokwe gunya umsebenzi lowo. 50
- (6) IGosa lephondo elenza udluliselo lingaqinisekisa, lingavumi okanye lisicime nasiphi isiqqibo esithathwe ligosa ngenxa yabathunwa okanye umsebenzi ngokwecandelwana (5), kusaxhomekeke nakuliphi na ilungelo elinokugunyaziswa ngenxa yesiqqibo sesiphumo. 55

Ibihloko esifutshane

12. Lo Mthetho ubizwa uMthetho woLwabiwomali weNtshona Koloni, 2022.

ISHEDYULI
(Njengesicelo sentlawulo kwiNgxowamali yePhondo)

Ivoti	Inkcazelot ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	Impahla neenkonzo	Ezinye				
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
1	ISebel eNkulumbuso	1 825 280	640 851	1 122 393		21 866	40 170		623 108
2	IPalamente yePhondo	176 502	91 186	27 158		53 711	4 447		
3	UNondyebo wePhondo	321 610	206 682	58 098		51 476	5 354		35 401
4	UKhuselo loLuntu	776 125	165 211	104 135		497 310	9 469		439 626
5	EzeMfundu	28 032 601	19 500 308	3 308 321		3 820 779	1 397 699	5 494	3 812 931
6	ezeMpilo	29 094 331	16 700 121	9 466 986		1 832 255	1 094 969		7 829 482
7	UPhuhliso loLuntu	2 285 335	994 173	210 800		1 030 536	49 826		201 725
8	ISebel lokuhlaliswa koLuntu	2 414 805	240 236	108 002		2 060 609	5 958		2 116 034
9	IMicimbi yokusiNgqongileyo neSicwangciso soPhuhliso	568 586	241 071	23 729		299 101	4 685		68 989
10	UThutho neMisebenzi yoLuntu	9 106 398	1 177 477	2 903 569		1 995 266	3 030 076	10	2 643 729
11	ULimo	969 218	443 638	235 043	135	266 781	23 621		307 386
12	UPhuhliso lwezoQoqosh noKhenketho	514 798	133 289	52 487		326 183	2 839		253 794
13	iMicimbi yezeNkcubeko nezeMidlalo	937 913	234 250	184 664		483 784	35 215		490 530
14	ISebel loRhulumente woMmandla	309 301	208 354	73 918		20 884	6 096	49	25 416
		77 332 803	40 976 847	17 879 303	135	12 760 541	5 710 424	5 553	18 848 151

Ivoti	Inkcazelotu Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluuya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imlali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	Impahla neenkonzo	Ezinye				
1	<p>ISebe leNkulumbuso Injond Ukwenza nokukhokela uRhulumente weNtshona Koloni okwaziyo ukwenza ngokubethelela inkcubekeko yokuzidalel' okutsha nokuba nentsebenziswano ukwenzela ukumikezelwa kweenkonzo eziphuculiweyo ebantwini baseNtshona Koloni.</p> <p>1 Ulawulo kunyenokudibanisa (yoLawulo) Kukubonelela ngeenkonzo zenkxaso yolawulo zesigqeba. Udluliselo nenkxaso <i>iiArhente nee-Akhawunti zeSebe</i> Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude) Amaziko angensi nzuso <i>Iziphlo neMinikelo: liprojekthi</i> ezahlukeneyo kwisicelo ngasinye</p> <p>2 Ukuhokela nokulungelelanisa ulawulo lweqhinga lokusebenza lephondo ngomgaqonqubo kunye nenkxaso yeqhingga lokusebenza, nokunik' amandla idatha kunye nobungqina ngokunjalo nokufak' iinkubo zeqhingga lokusebenza kumaziko kuye wonke uRhulumente weNtshona Koloni (i-WCG). Apho Ulwabiwo olubekelwe bucala: Ukuvelisa izinto ezintsha - Oku kuzu kughuba unikezelo lwenkonzo olugxile kubemi kunye nokuqinisekisa iindlela ezintsha ezijolise ekusombululen iingxaki ezintsonkothileyo. Ulwabiwo olubekelwe bucala: Umkhomishinala waBantwana Udluliselo nenkxaso <i>iiArhente nee- Akhawunti zeSebe</i> Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude) Amaziko angensi nzuso <i>Intlaninge yamaZiko eMfundu</i> ePhakamileyo aseKapa: Ukomeliza igalelo leMfundu ePhakamileyo kuqoqosho lwephondo</p> <p>3 Ulawulo IwaBasebenzi Kukubonelela ngenkonzo exananazileyo yolawulo lwabasebenzi, eyenziwa luphuhlisu lwesebe, uqequesho noxhotyiso, ngokunjalo nemisebenzi abantu. Apho Ulwabiwo olubekelwe bucala: Ukuvelisa izinto ezintsha - Oku kuzu kughuba unikezelo lwenkonzo olugxile kubemi kunye nokuqinisekisa iindlela ezintsha ezijolise ekusombululen iingxaki ezintsonkothileyo.</p>	R'000 1 825 280	R'000 640 851	R'000 1 122 393	R'000 21 866	R'000 40 170	R'000 623 108		
		103 000	82 112	18 978	309	1 601			
		86 288	47 944	37 792	502	50			
					9				
					300				
						13 343			
						10 413			
					2				
					500				
		209 920	179 095	29 464	21	1 340			
						6 950			

Ivoti	Inkcazelot Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo lwenkxasomali oluuya ku	lintlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	<p>Udluliselo nenkxaso <i>iiArhente nee-Akhawunti zeSebe</i> <i>Urhwebo: Amaphepha-mvume</i> <i>(Unomathotholo noMabona-kude)</i></p> <p>IZiko le-e-Innovation <i>Ukwenza lugwese unikezelonkonzo kubantu baseNtshona Koloni ngokusebeniza</i> <i>iithehnoloji zonxibelelwano lolwazi.</i></p> <p>Apho <i>Ulwabiwomali olubekelwe bucala:</i> <i>Iprojekthi yeBroadband</i> <i>Ulwabiwomali olubekelwe bucala:</i> <i>OoMasipala beBroadband</i> <i>Ulwabiwo olubekelwe bucala: Uhlaziyo</i> <i>IweZibonelelo neeNkonzo zokuLawula</i> <i>uKhuseleko kuBuqhetseba ngelntanethi</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso <i>iiArhente nee-Akhawunti zeSebe</i> <i>Urhwebo: Amaphepha-mvume</i> <i>(Unomathotholo noMabona-kude)</i></p> <p>Amaziko angenzi nzuzo <i>iiKona zoShishino lwamaThala</i> <i>eencwadi: Zisungula kwaye zigcina</i> <i>amaziko azii-e-centres</i></p> <p>INgqinisekiso kaRhulumente <i>Kukubonelela ngeenkonzo zophicoto-zincwadi</i> <i>lwangaphakathi, ulawulo lomngcipheko</i> <i>weshishini, iforenzikhi yephondo, ngezomthetho</i> <i>kunye nonxibelelwano lukarhulumente.</i></p> <p>Apho <i>Ulwabiwo olubekelwe bucala: INkxaso</i> <i>yezoMthetho, yolawulo neyezophando</i> <i>koomasipala</i> <i>Ulwabiwo olubekelwe bucala:</i> <i>UNxibelelwano lobuQhinga bokusebenza</i> <i>nonxibelelwano logonyelo IweCOVID-19</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso <i>iiArhente nee-Akhawunti zeSebe</i> <i>Urhwebo: Amaphepha-mvume</i> <i>(Unomathotholo noMabona-kude)</i></p> <p>6 liNkonzo zoMthetho <i>Ukubonelela ngenkonzo embhaxa yenkxaso</i> <i>yezomthetho kuRhulumente weNtshona Koloni</i></p> <p>Apho <i>Ulwabiwo olubekelwe bucala: INkxaso</i> <i>yezoMthetho, yolawulo neyezophando</i> <i>koomasipala</i> <i>Apho ke</i> <i>Udluliselo nenkxasomali</i> <i>iiArhente neeakhawunti zeSebe</i> <i>UNxibelelwno: liLayisenisi</i> <i>(unomathotholo nomabonakude)</i></p>	1 245 157	206 030	981 223	21 025	36 879			
		126 751	74 580	51 913	8	250			
		54 164	51 090	3 023	1	50			
					8				
					1	50			
					1				

Ivoti	Inkcazelotivo tamacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo lwenkxaso-mali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuhela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
2	IPalamente yePhondo Injongo: <i>Ulawulo lwe-WCPP luzibophelela ukukhonza, ukuxhasa nokuinisa i-WCPP ngokwenza oku: Ukuba nobu ngecali nokukwazi ukuyila kwiinkqubo zethu nokusebenza singenisa urhulumento Iwentsulungeko nolobulunga; Ukuixhobisa alMalungu nesitafu sethu ukuba basebenze kakuhle; Ukuququzelela isigunyaziso somgago-siseko solweziwo lomthetho, inathonxaxheba yoluntu nolongamelo kumda wabantu be-Ntshona Koloni; kunye Nokuthengisa i-WCPP kummandla, kuzwelonke nakumazwe ngamazwe.</i> 1 URhulumenento (uBunkokheli) noLawulo <i>Ukubonelela ubunkokheli beqhinga nobomkhombandela kwi-WCPP.</i> <i>Kujongwe</i> <i>Udluliselo nenkxaso</i> <i>liarhente zamasebe nee-akhawunti</i> <i>Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude)</i> <i>amakhaya</i> <i>Izipho neminikelo: Ulawulo lwemivuzo yenkuthazo</i> 2 liNkonzo zeNkxaso zePalamente <i>Ukubonelele ngekxaso esebezayeo yeenkqubo neyinxalenyen kwiNdlu, neeKomiti kwanokuquzelela intathonxaxheba yoluntu.</i> <i>Apho</i> <i>Ukhutshelo nezibonelelo</i> <i>lintsapho</i> <i>Izipho namalizo: Amabhaso angamacuba aBaphathi</i> 3 Ukubonisana noLuntu <i>Ukuqinisekisa uboniswano nolantu olusebenzayo nokuququzelela intathonxaxheba yoluntu kwiinkqubo zowiso-mthetho nezinye.</i> <i>Apho</i> <i>Ukhutshelo nezibonelelo</i> <i>lintsapho</i> <i>Izipho namalizo: Amabhaso angamacuba aBaphathi</i> 4 INkxaso yaMalungu <i>Ukunikezela ngezibonelelo zokuxhobisa neenzuso kuMalungu namaqela ezopolitiko.</i> <i>Apho</i> <i>Ukhutshelo nezibonelelo</i> <i>OoRhulumente bangaPhandle neMibutho yaMazwe ngamazwe</i> <i>Imirhumo yobulungu: UMbutho weePalamente zaMazwe ayengaMathanga</i> <i>Amaziko angajonganga nzozo</i> <i>AMaqela ezoPolitiko: Izibonelelo zikaNobhala nezabo bamelweyo</i> <i>linTsapho</i> <i>linzozo zezentlalo kubaqeshwa: linzozo zomhlalaphantsi zamalungu</i>	R'000 176 502	R'000 91 186	R'000 27 158	R'000 53 711	R'000 4 447	R'000	R'000	
		78 910	56 199	18 278	86	4 347			
		86 288	47 944	37 792	502	50			
		14 222	12 678	1 526	18				
		59 540	2 351	3 608	53 581				
					338				
					51 776				
					1 467				

Ivoti	Inkcazelot Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxaso-mali oluya ku	lintlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
3	UNondyebo wePhondo <i>Injongo: Ukunyusa ubumbano kanye nokusebenza kwabemi.</i> <i>Ukwakha amandla kwicandelo likarhulume ngokuguquguquka, ukuvelisa izinto ezintsha kanye nokuxhasa.</i> <i>Ulawulo oluDibeneyo kanye nentsebenziswano eyenza ukuhanjiswa kweenkonzo ezisemgangathwena ngendlela ezinzileyo.</i> 1 Ulawulo <i>Ukunika umkhombandlela nesicwangciso kwakunye nokunika ixabiso eliphezulu kwezemali nezinye iinkonzo zenkxaso kuMphathiswa kanye neNtloko yeSebe.</i> <i>Apho</i> <i>Udluliselos- mali nezbonelelo</i> <i>li-arhente zamasebe nee-akhawunti</i> <i>Unxibelelwano: ilayisenisi (zikonomathotholo nomabonakude)</i> <i>Ezangaphakathi</i> <i>Ibhasari ehlawulelwa abantu abangengobaqeshwa</i> 2 uLawulo iweZibonelelo olunoZinzo <i>Ukuqinisekisa ngolawulo olululo nolusebenzayo kwezezimali zePhondo, nakooMasipala.</i> <i>Apho</i> <i>Imali ebekelwe bucala:</i> <i>Inkxaso-Mali Yezakhono Zolawulo Lwemali Kwinthshona Koloni</i> <i>Inkqubo yoPhuculo loPhuculo IweziBonelelo</i> <i>Ukungenelela koomasipala</i> <i>Udluliselos - mali nezbonelelo</i> <i>amaPhondo noMasipala</i> <i>AmaPhondo nooMasipala: Ukuuxhasa oomaspala ukuba baphucule izakhono zabo zolawulo lwemali</i> <i>AmaPhondo nooMasipala: Ukuncedisa ooMasipala ekwenzeni imisebenzi yabo ngokufanelekileyo, kubandakanya ukulungelelaniswa nemisebenzi edityanisiweyo kanye nenkxaso enxulumene nokuphuculwa kolawulo lwemali ngokubanzu kanye nokuzinza kwezemali koomasipala xa kukho ungenelelo loomasipala</i> <i>AmaQumrhu eSebe neeAkhawunti</i> <i>Ibhodi yoNgcakazo neMidyarho yaMahashe eNtshona Koloni</i>	R'000 321 610	R'000 206 682	R'000 58 098	R'000 51 476	R'000 5 354	R'000 5 354	R'000 35 401	
		59 260	39 724	11 674	2 508				
		144 237	81 170	14 915	48 152				
					8				
					2 500				
					18 759				18 759
					2 393				2 735
									5 409
					27 000				

Ivoti	Inkcazelot Ivozi namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo lwenkxasomali oluuya ku	lintlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
3	<p>uLawulo lweeMpahla <i>Ukunika umkhombandlela ngemithetho kunya nokunyanzela nokunceda iPhondo kulawulo lwenkubo zemali oluypumpelelo nolucwangcisekileyo, nolawulo lwentengo yempahla kunya neempahla ezihambisekayo kwiPhondo nakooMasipala.</i></p> <p><i>Apho</i> <i>Imali ebekelwe bucala:</i> <i>Inkqubo yoPhuculo loPhuculo lweziBonelelo UHlaziyo loLawulo lweNtengo yeMpahla - ukumiselwa ukuquka nezikolo ledatha yokuthengwa kwempahla.</i> <i>UHlaziyo loLawulo lweNtengo yeMpahla- umgangatho onguwo wemali.</i> <i>uLawulo lweeMpahla</i></p> <p>4</p> <p>ULawulo lwezeZimali <i>Uphuculo ekusebenzeni nasekulawulen kakuhle inkqubo zeMali kuMasebe, kumaqumrhu nakooMasipala.</i></p> <p><i>Apho</i> <i>Udluliselo - mali nezibonelelo</i> <i>Ezangaphakathi</i> <i>Amalungelo abaSebenzi ezentlalo: Imali</i></p>	R'000 76 374	R'000 48 039	R'000 28 335	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
		41 739	37 749	3 174	816	816			2 500 3 000 1 500 1 498

Ivoti	Inkcazelot Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo	Iimpahla yabaqeshwa	neenkonzo Ezinye				
4	Ukhuselo loLuntu Injongo: Kukunyusa izinga lokhuseleko loluntu, iSebe liza kukhuthaza isipolisa esisezikweni ngokubeka iliso njengoko kumiselwe ngumthetho, liphucule intsebenziswano noluntu kunya namahlakani ezokhuseleko (uluntu lonke luphela); nokukhuthaza ukhuseleko kuzo zonke izakhiwo neendawo zoluntu. 1 Ulawulo Ukubonelela ngesikhokelo senkxaso kunya nenkxaso, ezolawulo, ezemali kunya neenkonzo zolawulo kwisebe nakwimibutho enxulumene noho. Injongo yale nkubo kukuxhasa ii-ofisi kaMphathiswa neyeNtloko yesebe, neye Ofisi kaNozikhalazo zezaMapolisa wePhondo leNtshona Koloni kwakunya neyeCandelo loGunnyaziso loTywala eNtshona Koloni kwakunya namaqumru esebe kwimisebeni yobunkokeli nokuqinisekisa ulawulo olusulungekileyo kuquka nolawulo lwemali. Apho <i>Imali ebekelwe bucala: Ukudala uluntu olukhuselekileyo: Isicwangciso soKhuseleko loNxibelewano-amaqela asekwe kwindawo.</i> Udluliselo nenkxaso - mali <i>AmaQumrhu eSebe ne Akhawunti</i> <i>UGunyaziso loTywala laseNtshona</i> <i>Koloni:Ukuhuxhasa iBhodi yezoTywala ukulawula eli candelo</i>	R'000 776 125	R'000 165 211	R'000 104 135	R'000 497 310	R'000 9 469	R'000 439 626		
	2 Ubeko-liso kuluntu Ukuhuka iliso kwindlela yokuziphatha, kumfaneleko nakwintsulungeko yee-arrhente zonyanzeliso-mthetho kwiPhondo Apho <i>Isibonelelo-mali esinemiQathango sikaZwelonke: iNkubo yeMisebenzi yoLuntu eyaNdisiweyo (EPWP) Isibonelelo-mali seNkuthazo samaPhondo</i> <i>Imali ebekelwe bucala:Ukudala uluntu olukhuselekileyo: Ukuhlaziya kwamaqela / amaqabane asekwe kwindawo</i> Udluliselo nenkxaso - mali <i>Amaphondo nomasipala</i> <i>Ukuphunyeza kokuQala koKhuseleko loluntu lonke osondeleyo (WoSA)</i> <i>AmaQumrhu eSebe ne Akhawunti</i> <i>INkubo yeMisebenzi yoLuntu eyaNdisiweyo - INgxowa-mali ye-Inshorensi yabaPhelelwenguMsebenzi</i> <i>Iseba elizimeleyo elingangensis Mali</i> <i>lINkubo zoKhuseleko- Ugado Iwabahlali Amakhaya</i> <i>liforam zasekuhlaleni zesipolisa Inkxaso-mali yeProjekthi</i>	105 188	46 621	11 467	45 688	1 412			
		83 941	51 165	23 570	7 670	1 536			3 821
					45 688				5 710
					6 000				
					170				
					1 000				
					500				

Ivoti	Inkcazelotivoi namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo lwenkxaso-mali oluya ku	lintlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo	limpahla yabaqeshwa	neenkonzo Ezinye				
	<p>3 Imisebenzi yesiPolisa yePhondo <i>Ukwenza ukuba amaphondo afezekise uMsebenzi wawo wephondo ngokoMgaqo-siseko njengoko uhambelana nokukhuthaza ubudlelane obuhle phakathi kwabahlali namapolisa rgendlela ebandakanya uluntu lonke nokuqinisekisa ukuba zonke izikhala Eziningohaniso lweenkonzo ezipathelene nesipolisa kuquityiswana nazo ngokuzimeleyo nangokufenzeleyo.</i></p> <p><i>Apho</i> <i>Imali ebekelwe bucala: Inkxaso-mali yokusekwa kunye nenkxaso yeyunithi ye-K9 kooMasipala</i> <i>Imali ebekelwe bucala: Isicwangciso sokunyanzelisa komthetho</i> <i>Imali ebekelwe bucala: ukudala imisebenzi yoLuntu eyandisiweyo (EPWP)</i> <i>Imali ebekelwe bucala: Ulwandiso lweChrysalis</i> <i>Ukusekwa kweYunithi yokuLawula ukuNyanzelisa koMthetho</i> <i>Udluliselo nenkxaso - mali</i> <i>Amaphondo Nomasipala</i> <i>Inkonzo yokuthotyelwa komthetho</i> <i>Isicwangciso sokunyanzelisa komthetho</i> <i>Ukusekwa kweYunithi yokuLawula ukuNyanzelisa koMthetho</i> <i>Inkxaso-mali yokusekwa kunye nenkxaso yeyunithi ye-K9 kooMasipala</i> <i>Amakhaya</i> <i>Inkxaso-mali eya kwi-Project Chrysalis yaseNtshona Koloni</i> <i>Iziphlo neMinikelo</i></p> <p>4 ULawulo loMngcipheko kwezoKhuseleko <i>Ukuseka inkqubo karhulumente wonke ekwakheni amaziko omelele ngakumbi.</i></p>	R'000 477 383	R'000 8 230	R'000 24 806	R'000 443 952	R'000 395	R'000	R'000	R'000

Ivoti	Inkcazelotu namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyinKunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
	<p><i>limali ezabelwe iinjongo ezithile: Iskim sokutysa abafundi samaziko azii-MOD centres. Esi sabelo sesokubonelela ngokutya kokutysa abafundi kumaziko azii-MOD centres kwizikolo ezizhaciweyo.</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso</p> <p><i>li-arhente nee-akhawunti zesebe</i></p> <p><i>Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude)</i></p> <p>Amaziko angensi ngeniso</p> <p><i>IMimiselo neMigangatho yoLwabiwo-mali phantsi kweSiqendu 21</i></p> <p><i>Izikolo eziphantsi kweSiqendu 21</i></p> <p><i>Izikolo ezingekho phantsi kweSiqendu 21: linkonzo zoomasipala nezoLondolozo</i></p> <p><i>ifizi zezikolo ezingekho phantsi kweSiqendu 21</i></p> <p><i>Imbuyiselo yezikolo ezixolele abazali ekuhlawulen iifizi</i></p> <p><i>Ukuncedisa izikolo ekwenzeni imisebenzi yazo yezikolo</i></p> <p><i>Izixhobo zokusebenza zekhitshi eliyimobhayili; Istayiphendi saMavolontiya/saBantu abaPhatha ukutya; Iprogram elingwayo yeziqhamo nemifuno</i></p> <p><i>Izikolo zentsebenziswano</i></p> <p><i>Ezothutho lwabafundi</i></p> <p><i>Inkxaso kwezelolawulo-kwizikolo ezincinane</i></p> <p><i>Izithuthi zabucala</i></p> <p><i>Inkxaso-mali yokubhoda</i></p> <p><i>Inkxaso yokubhoda kwizakhiwo zecawa</i></p> <p>Amaziko ezobugcisa nomculo</p> <p><i>Izifundo zobugcisa</i></p> <p><i>Ukongezelela inkxaso kwizikolo ekugxilwe kuzo (top-up focus schools)</i></p> <p>Amakhaya</p> <p><i>Izibonelelo zezeNtalontle zaBaqeshwa: Ikhefue lisipho</i></p> <p><i>libhasari eselete zabelwe imali (pre-set bursaries) zabangengobaqeshwa</i></p> <p>3 linkxaso-mali zeZikolo eziZimeleyo</p> <p><i>Ukunika inkxaso izikolo ezizimeleyo ngokungqinelana noMthetho weZikolo waseMzantsi Afrika.</i></p> <p><i>Apho</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso</p> <p>Amaziko angensi ngeniso</p> <p><i>Amaqumru alawulayo ezikolo ezizimeleyo ezibhalisiweyo</i></p>	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000 62 268
						2			
						534 988			
						163 117			
						112 418			
						46 007			
						75 856			
						157 170			
						91 626			
						157 980			
						102 118			
						13 911			
						4 739			
						58 004			
						503			
						2 812			
						4 212			
						1 081			
						102 765			
						1 224			
			144 989			144 989			
						144 989			

Ivoti	Inkcazelot Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxaso-mali oluya ku	lintlawulo ze Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekazo	limpahla yabaqeshwa	neenkonzo Ezinye				
	<p>4 Imfundu kwiZikolo zikarhulumente zeMfundu eneeMfuno eziZodwa</p> <p>Ukubonelela ngemfundu karhulumente enyanzelekileyo kwizikolo zemfundu eneemfuno ezizodwa ngokungqinelana noMthetho weZikolo waseMzantsi Afrika kanye nePhepha leNgcaciso yoMgago-nkqubo 6 ngeMfundu eBandakanya bonke aBafundi.</p> <p>Kubandakanya i-eLearning kanye nemfundu eBandakanyayo.</p> <p>Apho</p> <p><i>Isibonelelo-mali esineMihlabu kuZwelonke: Abafundi abakhubazekileyo abaziPhambili kwiPhondo</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso</p> <p><i>Amaziko angenzi ngeniso Amabhunga olawulo ezikolo zemfundu eneemfuno ezizodwa zikarhulumente</i></p> <p><i>Amakhaya Izibonelelo zezeNtalontle zaBaqeshwa: Ikhefu elisisipho</i></p> <p>5 IMfundu noPhuhliso IwaBantwana aBasaqalayo</p> <p>Ukubonelela ngeMfundu yoPhuhliso IwaBantwana aBasaqalayo (ECD) kwiBakala R naphambi kweBakala R ngokungqinelana ne-White Paper 5 emalunga neMfundu yaBantwana aBasaqalayo eHlangabezana noMngeni woPhuhliso lweMfundu yaBantwana aBasaqalayo eMzantsi Afrika (ekaCanzibe 2001).</p> <p>Kukwabandakanya ne-e-Learning.</p> <p>Apho</p> <p><i>ligranti ezikhutshwa phantsi kwemiqathango zikazwelonke: li-Social Sector EPWP - Incentive Grant for Provinces</i></p> <p><i>Isibonelelo sesizwe esinemiqathango: ISibonelelo soPhuhliso IwaBantwana aBasaqalayo.</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso</p> <p><i>Amaziko angenzi ngeniso Amabhunga olawulo ezikolo zikarhulumente namaziko eECD abahlali neeBhasari ezinikwa abafundi</i></p> <p><i>Amakhaya Izibonelelo zezeNtalontle zaBaqeshwa: Ikhefu elisisipho</i></p>	R'000 1 475 793	R'000 1 181 468	R'000 64 339	R'000 223 466	R'000 6 520	R'000	R'000	33 451
		1 068 940	110 485	38 104	919 654	697			7 393
					917 297				82 536
					2 357				

Ivoti	Inkcazelot ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxaso-mali oluya ku	Intlawulo ze Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	Impahla neenkonzo	Ezinye				
6	Uphuculo lweziseko zoPhuhliso Ukubonelela nolondolozo lweefasiliti zeziseko zophuhliso zezikolo namaziko angezozikolo. Apho <i>ligranti ezikhutshwa phantsi kwemiqathango zikazwelonke: i-Education Infrastructure Grant (EIG)</i> <i>ligranti ezikhutshwa phantsi kwemiqathango zikazwelonke: i-Expanded Public Works Programme (IPWP) eyi-Integrated Grant for Provinces</i> <i>Isibonelelo sesizwe esinemiqathango: Isibonelelo soPhuhliso IwaBantwana aBasaqalayo.</i> <i>Imali ezabelwe iirjongo ezithile: Izakhiwo Apho</i> <i>I-Education Infrastructure Grant (EIG)</i> <i>Imali ezabelwe iirjongo ezithile: Inkuthazo kwezemfundo (Izakhiwo). Ukwenzela ukwakhawa kweziseko zophuhliso ze-MOD ezinjengeeholo zezemidlalo, amabala ezemidlalo, ukuhlaziywa okanye ukulondolozwa kwamadami okuqubha, iindawo ezakhiweyo ezizi-hardstands, ingca engeyijo eyendalo, izixhobo zokubiya (fencing), iindawo ezizi-clubhouses, neefasiliti zokupaka (parking)</i> Udluliselo nenkxaso <i>Amaziko angenzi ngeniso</i> <i>Iprojekthi yebhunga lolawulo - Iprogram yeholo yesikolo</i>	R'000 2 553 194	R'000 35 757	R'000 1 029 059	R'000	R'000 150 000	R'000 1 338 378	R'000	R'000 1 236 077 1 941 13 330 2 539 864 1 236 077 53 878
7	limviwo neeNkonzo eziNxulumene nezeMfundu Ukubonelela amaziko emfundu ngokubanzi ngeemviwo neenkonzo ezinxulumene nemfundu. Apho <i>ligranti ezikhutshwa phantsi kwemiqathango zikazwelonke: i-HIV/AIDS (Imfundu ngezakhono zobomi)</i> <i>Uiwabiwo olubekelwe bucala: Inyathelo likaMongamel ikuQeshwa koLutsha. Ukwenzela ukuqeshwa kwaBancedisi bezeMfundu naBancedisi beZikolo Jikelele.</i> Udluliselo nenkxaso <i>li-arhente nee-akhawunti zesebe</i> <i>I-Sector Education and Training Authority (SETA)</i> <i>Amaziko angenzi ngeniso</i> <i>Imali ezibonelelweyo zokuqesha abancedisi bezemfundu kune nabancedisi bezikolo ngokubanzi</i> Amakhaya <i>Izibonelelo zezeNtlalontle zaBaqeshwa: Ikhefu elisisipho</i>	1 618 836	398 743	526 529	693 174	390	11 295 681 775 104	17 822 533 908	

Ivoti	Inkcabelo Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxaso-mali oluya ku	Intlawulo kwiiAsethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
6	ezeMpilo	R'000 29 094 331	R'000 16 700 121	R'000 9 466 986	R'000 1 832 255	R'000 1 094 969	R'000	R'000 7 829 482	
	Injongo: Sinikezela ngelungelo elilinganayo lokufikelela kwinkonzo zempilo eziphucukileyo ngokubambisene nabachaphazelekayo kwinkqubo yezempilo ezinzileyo nelawuleka ngokupheleleyo kuluntu lwase Ntshona koloni nangapheshey.								
1	Ulawulo	1 419 217	440 550	649 551	302 474	26 642			8 135
	Ukukhokela uLawulo lobuchule nalo lonke uLawulo kwi ofisi yeSebe lezeMpilo.								10 000
	Apho								
	Isibonelelo sika Zwelonke semeko ethile: linkonzo ezinkulu kuZwelonke								
	Jindawo eziphawulweyo nekuzakuqlawa ngazo:								
	Ukuthintela ubundlobongela								
	Udluliselo nenkxaso								
	Ji-arthente nee-Akhawunti zeSebe								
	Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude)								
	Amakhaya								
	Izibonelelo zoluntu kubasebenzi								
	Olunye ugithiselo-mali kumakhaya: Amabango afunwa kurhulumente								
2	linkonzo zeMpilo zeziThili	11 982 435	6 520 440	3 996 669	1 346 612	118 714			41 609
	Kukunikezela ngeenkonzo zempilo zesithili kumaziko (ezikliniki, kumaziko empilo oluntu nezibhedelellesesithili) neenkonzo ezijoliswe kumaziko empilo esithili zinikezelwe kuluntu iwePhondo leNtshona Koloni.								
	Apho								
	"I-Inshorensi yesiBonelelo seMpilo sikaZwelonke"								
	Apho								
	I-Inshorensi yesiBonelelo seMpilo sikaZwelonke: Izivimelwano neengcali zempilo								18 205
	ICandelo leMpilo ngokwaseNgqondweni								23 404
	Kuza kuba khona isibonelelo semeko sikaZwelonke: Granti yeeNkqubo zeMpilo zoMmandla								2 268 294
	Apho								
	ICandelo lezeMpilo loMmandla								415 431
	ICandelo elijongene nenkqubo eXandileyo yeHIV, AIDS								1 852 863
	Isibonelelo sikazwe lonke esinemiqathango: Ezabasebenzi noQeqesho								245 873
	Apho								
	ICandelo lezaBasebenzi leMithetho yoRhulumento								125 479
	ICandelo lezoQeqesho								120 394
	Jindawo eziphawulweyo nekuzakuqlawa ngazo:								
	UkuFakwa kweeNkonzo zeCoCT PPHC kwiphondo								18 094
	Udluliselo nenkxaso								
	Oomasipala namaPhondo								
	IShekoxo saseKapa: linkonzo zoNyango olusiSiseko								
								685 086	

Ivoti	Inkcazelot Ivozi namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	lintlawulo zeAsethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwenokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
	<p><i>AmaZiko angafumani Nzuzo</i> <i>linkonzo ezijoliswe ekuhaleni: Unonophelo olujoliswe emakhaya, impilo yasengqondweni, unonophelo lwezigulo ezingapheliyo nenkxaso kwabanesifo sephepha</i></p> <p><i>ISibhedlele iBooth Memorial: Iziko loNonophelo-mpilo lwabangabambekanga kakhulu- Abantu abadala</i></p> <p><i>Aquarius Healthcare: Iziko elinonelela abantu abadala</i></p> <p><i>St Joseph: Iziko elinonelela abantwaba</i> <i>liKlinikhi zeMpilo zoLuntu: UGonyo nokuNyangwa kweSifo sephepha</i></p> <p><i>Ulwawulo IweSithili: Iweprojekthi zophuhliso i-E-vision ne-ICT</i></p> <p><i>linkonzo zeHIV neAids ezijolise ekufikeleleni ekuhaleni- zinike iingcebiso, - unonophelo lwabadala neenkonzo zokubuyisela esiqhelwени, njalo-njalo</i></p> <p><i>ISondlo: INkubo yeZondlo</i> <i>Abasebenzi beziko-loChachiso abahlola ukuba iindlebe ziva kakuhle na kananjalo nabathi banike inkonzo yoncedo-lunyango lokuthetha nokuva ebantwaneni (Philani njalo njalo)</i></p> <p><i>Ukusiwa kwamayeza ezigulo ezingapheliyo emakhaya</i></p> <p><i>Inkubo yokuba sempilweni ijongene neendlela zokuphila abantu abazikhethela zona ukuzama ukukhusela nokulawula izifo ezingapheliyo, ukuze xa behkulelwе bakhuseleke babesempilweni nokukhula kwabantwana nokuncipha kwendlela yokuziphatha enobungozi</i></p> <p><i>ICandelo elijongene nokuHanjiwa kweeNkonzo eLuntwini</i></p> <p><i>ISibhedlele iLenteguer siyongezelele nangakumbi inkathalo kwizigulane ezimeko yazo inkenenkene kakhulu ukukhawulelana nesifo esingubhubhane iCOVID-19</i></p> <p><i>Amakhaya</i> <i>Izibonelelo zoluntu kubasebenzi</i> <i>Olunye ugqithiselo-mali kumakhaya</i></p> <p>3 linkonzo zonyango olungxamisekileyo <i>Ukunika uncedo lweenkonzo zonyango zexesha likaxakeka zangaphambi kokufumana uncedo lonyango lwasesibhedlele ukuquka utshintshelo lwangaphakathi esibhedlele, kwanescwangciso sezothutho lwezigulane; kuquka ulawulo loncedo lonyago nolungelwaniso lonyango olungxamisekileyo kwiSebe lezeMpilo kwiPhondo jikelele.</i></p> <p><i>Apho</i> <i>Udluliselo nenkxaso</i> <i>Oomasipala namaPhondo</i> <i>Amasebe ePhondo: lilayisensi zeZithuthi</i> <i>Amakhaya</i> <i>Izibonelelo zoluntu kubasebenzi</i></p>	R'000	R'000	R'000	R'000	108 494	R'000	R'000	R'000

Ivoti	Inkcabelo Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	lintlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
	<p>4 linkonzo zezibhedlele kwiPhondo Ukuhanjisa kweenkonzo zesibhedlele ezithi zifikelele, ngokufanelekileyo, ngokusebenzayo yaye zinike iinkonzo zengcali jikelele, ziquka iinkonzo ezizodwa zokubuyela esiqhelweni, inkonzo zamazinyo kune nezengqondo, kwakunye nokunika iqonga loqequesho kwiingcali zeMpilo nokuqhuba uphando.</p> <p>Apho <i>Isibonelelo sikazwe lonke esinemiqathango: Ezabasebenzi noQeqesho</i></p> <p>Apho <i>ICandelo lezaBasebenzi leMithetho yoRhulumento</i></p> <p><i>ICandelo lezoQeqesho</i> "I-Inshorensi yesiBonelelo seMpilo sikaZwelonke"</p> <p>Apho <i>ICandelo leMpilo ngokwaseNgqondweni</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso AmaZiko angafumani Nzuzo Eyokubonelela abahlali ngemali (<i>eOpen Circle naseHurdy Gurdy</i>) kabantu abane-autism/ukungathathi kakuhle ngengqondo nabangenxaki kwindlela yokuziphatha</p> <p>Amakhaya <i>Izibonelelo zoluntu kubasebenzi</i></p> <p>5 linkonzo zeZibhedlele ezikhulu Ukunikezela ngeenkonzo tempilo ezikumgangatho okwinganaba lokugqibela nokueqeshwa kwabasebenzi bezempilo nohlaziyo lwezfundo.</p> <p>Apho <i>Isibonelelo sikazwe lonke esinemiqathango: Ezabasebenzi noQeqesho</i></p> <p>Apho <i>ICandelo lezaBasebenzi leMithetho yoRhulumento</i></p> <p><i>ICandelo lezoQeqesho</i> <i>Isibonelelo sika Zwelonke semeko ethile: linkonzo ezinkulu kuZwelonke</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso AmaZiko angafumani Nzuzo <i>Maitland Cottage: Isibhedlele samathambo sabantwana</i></p> <p>Amakhaya <i>Izibonelelo zoluntu kubasebenzi</i></p>	R'000 4 461 350	R'000 3 149 483	R'000 1 248 633	R'000 21 454	R'000 41 780	R'000	R'000	
		7 773 200	5 191 684	2 482 532	3 850	17 604 37 426	61 558		306 944 114 267 192 677 1 996 1 996 346 625 117 217 229 408 3 392 922

Ivoti	Inkcazelot Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxaso-mali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
7	Uphuhliso loLuntu Injong UKuqinisekisa ngamalungiselelo eenkonzo zophuhliso loluntu ezibanzi ezithungelanayo ezibangela ukuba abantu abahluphekayo baxhotiyiswe, nababuthathaka nabo baneemfuno ezizodwa. 1 uLawulo Le nkubo inyathela kuLawulo olucwangcisiweyo neenkonzo zenkxaso kuwo onke amanqanaba esebe, umz. kumgangatho wephondo, wesiphaluka, isithili nowamaziko akhoyo. Apho Udluliselo noncediso-mali li-archente nee-akhawunti zeSebe Icandelo lezeMpilo nelezeNtlalontle lezeMfundu kunye neGunya loQeqesho Urxibelelwano: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude) Amakhaya linkxaso-mali Zokufunda (Abangasebenziyo)	R'000 2 285 335	R'000 994 173	R'000 210 800	R'000 1 030 536	R'000 49 826	R'000 R'000 3 389 13 169 2 911 15 463 396 829 28 219 16 514 57 020 10 911 21 915 4 236 362 154 500 5 963	R'000 238 085	180 974 40 553
	2 linkonzo zeNtlalo-ntle yoLuntu Ukubonelela ngeenkonzo ezihlangeneyo zophuhliso kwintlalo-ntle yoluntu kwabo bahlelekileyo nababuthathaka ngentsebenziswano nabachaphazelekileyo nemibutho yoluntu neyasekuhlaleni. Apho Ulwabiwo olubekelwe bucala: ISibonelelo seNgqesho seNtlalontle Ulwabiwo olubekelwe bucala: Abantu abakhubazekileyo Ulwabiwo olubekelwe bucala: Iprojekthi yesidima sezococeko Ulwabiwo olubekelwe bucala: Ukongezwa koNontlalontle Udluliselo noncediso-mali li-archente nee-akhawunti zeSebe Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude) Amaziko angensi ngeniso-mali linkonzo zabantu abadala linkonzo zabantu abakhubazekileyo Amakhaya Izibonelelo zoluntu kubasebenzi	1 040 140	529 437	85 655					

Ivoti	Inkcazelot Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxaso-mali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
	3 Abantwana neeNtsapho <i>Ukunika iinkonzo zononophelo nenkxaso kubantwana neentsapho kwiinginqi zokuhlala ngentsebenziswano namahlakani nemibutho yoluntu.</i> Apho <i>Izabelo ezibekelwe bucala: Ukonqezwa kwenkxaso kwiintsapho ngenxa yefuthe leCOVID-19</i> <i>Izabelo ezibekelwe bucala:linkqubo zokuthintela i-HIV</i> <i>Izabelo ezibekelwe bucala: Lindawo</i> Udluliselos noncediso-mali <i>Amaziko angenzi ngeniso-mali</i> <i>Unonophelo kune neenkonzo kwiintsapho</i> <i>Unonophelo nokhuselo lwabantwana</i> <i>Ukukhula kwasebuntwaneni kune nokhathalelo olungaphelelanga</i> <i>Amaziko okugcina abantwana nolutsha</i> Amakhaya <i>Ukubekwa kwabantwana</i> 4 linkonzo Zobuyiselo <i>Ukunika iinkonzo zophuhliso ezhilanganyelweyo nezokuthintela kolwaphulo-mthetho kuluntu kune nokusetyenziswa gwenxa kweziyobisi kwabona babuthathaka ngentsebenziswano namahlakani nemibutho yoluntu.</i> Apho <i>Izabelo ezibekelwe bucala: Ubundlobongela kuBantu Basetyhini</i> <i>Uiwabiwo olubekelwe bucala: UBundlobongela obusekelwe kwisini kune nosulelo ngokwabelana ngesondo</i> <i>Izabelo ezibekelwe bucala: Ukunyuka kwenkxaso kwiintsapho ngenxa yefuthe le-GBV</i> <i>li-arthente nee-akhawunti zeSebe</i> <i>Urxibelelwano: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude)</i> Amaziko angenzi ngeniso-mali <i>Ukusetyenziswa gwenxa kweziyobisi, ukuthintela nokubuyiselwa kwisimo esisiso</i> <i>Ukuthintela kolwaphulo-mthetho nenkxaso</i> <i>Ukuxhotiyiswa kwamaxhoba</i> Amakhaya <i>Izbonelelo zoluntu kubasebenzi</i>	R'000 448 346	R'000 18 573	R'000 1 135	R'000 428 119	R'000 519	R'000	R'000	
		468 779	246 228	82 272	132 360	7 919			3 750 6 150 3 000 18 723 14 728 3 750

Ivoti	Inkcazelot Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
	<p>5 Uphuhliso noPhando <i>Ukubonelela ngeenkubo zophuhliso eziluqilima ezijongana nokuxhotiwsa koluntu, ngokubhekiselele kuphando ngokwamava nangeenkukacha ngabantu abazelweyo nabaswelekileyo.</i></p> <p><i>Apho</i> <i>Isibonelelo-mali esinemiqathango sikaZwelonke: ICandelo lezeNtlalo Isibonelo seNkuthazo se-EPWP</i> <i>Ulwabiwo olubekelwe bucala:</i> <i>Ukunshintsha umsebenzi wokuncedisa ngokutya, amaziko okusasaza ukutya kanye nophuhliso lwasondlo kuluntu</i> <i>Ulwabiwo olubekelwe bucala: Ukitshintsha umsebenzi wokuncedisa ngokutya, amaziko okusasaza ukutya kanye nophuhliso lwasondlo kuluntu</i> <i>Ulwabiwo olubekelwe bucala: Uxinzelelo lwasentlalweni(Isibonelelo sokutya sethutyana/lsondlo)</i></p> <p><i>Udluliselo noncediso-mali</i> <i>Amaziko angenzi nzala</i> <i>Ukuncitshiswa kwentlupheko nokuphila ngokuzimela</i> <i>Uphuhliso lolutsha</i></p>	R'000 89 985	R'000 18 961	R'000 1 185	R'000 69 839	R'000	R'000	R'000	R'000 4 978 15 286 25 000

Ivoti	Inkcazelotu namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo iwenkxaso-mali oluya ku	lintlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlalwulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
8	Isebe lokuHlaliswa koLuntu Injongo Ukubonelelwu kwendawo zokuhlala ezinikezela ngeeenkonzo ezlungileyo nezingundoqo kanye noqoqosho Iwendlalo. Ukunika amathuba amaninzi kubaninizindlu kanye nabaqashi ngokwemfuno ezahlukeneyo zemivuzo yamakhaya; kanye Nokusoloko kuphuculwa ukuhlaliswa kwabantu ngokubambisana nabemi kanye nenzame zikaRhulumene ekuxhaseni ngeminikelo yamaziko abucala.	R'000 2 414 805	R'000 240 236	R'000 108 002	R'000 2 060 609	R'000 5 958	R'000	R'000 2 116 034	
1	uLawulo Ukunikezela ngolawulo jikelele kwisebe ngokuvumelana nemithetho nemigaqo esetyenziswayo. Apho lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku Imali ebekelwe bucala: Ukuphononongwa kweModeli yoNikezelotu lweeNkonzo IQumrhu loSasazo loMzantsi Afrika (SABC)	124 491	98 758	19 762	13	5 958			
2	Izidingo zeZindlu, uphando nocwangciso Ukuqhuba kanye nokwenza iimfuno zokuhambisa izindlu, uphando kanye nokucwangcisa.	25 379	24 897	482	13				
3	Uphuhliso lweZindlu Ukubonelela ngenxaso namathuba ezindlu kuukuka ukufumana iinkonzo ezingundoqo, kubaxhamli ngokuhambelana nenqubo yezindlu kazwelone, 2009. Apho Isibonelelo-mali esinemQathango sikaZwelone: Uphuhliso lokuHlaliswa koLuntu Isibonelelo-mali esinemQathango sikaZwelone: Amatyotyombe Ukuphucula ubuhlakani bamaPhondo Isibonelelo-mali esinemQathango sikaZwelone: Isibonelelo-mali esiManyanisiweyo seNqubo yeMisebenzi yoLuntu eyoNgezelelweyo Uweliselo-mali nezibonelelo IPhondo kanye nooMasipala Uncedo olugunyazisiweyo Uncedo lokuhlaliswa Amakhaya uPhuhliso lokuHlaliswa koLuntu Amatyotyombe Ukuphucula ubuhlakani bamaPhondo	2 213 920	91 287	75 366	2 047 267			1 628 418	
4	Ulawulo lweeMpahla zeZindlu Ukunika ulawulo nomkhombandela, onguwo nosebenzayo ekuniken i gunya lodluliselo lwe asethi ezizindlu Apho Udluliselo nenkxaso Oomasipala naMaphondo Isibonelelo sophuhliso lezokuhlaliswa koluntu Imirhumo kaMasipala neerhafu	51 015	25 294	12 392	13 329			484 638	
						17 818		2 978	
						1 500			
						1 543 311			
						484 638			
						13 329			
						11 129			
						2 200			

Iwoti	Inkcazel o ngevoti namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezimyo			Uweliselo-mali nezibonelelo	lintlawulo zee-asethi ezinkulu	Intlawulo zee-asethi eziyimali	Imali ezibekelwe bucala
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
9	<p>Imicimbi yokusingqongileyo nesicwangciso <i>Injongo: Uukhuthaza ulomelelo, uzinzo, izinga lomgangatho nemo-ntlalo ebandoakanya wonke ubani ukuxhasa impilo-ntle yolumtu.</i></p> <p>1 EzoLawulo <i>Injongo yale nkubo kukunikeza iimfuno zolawulo zecandelo, kwakunye nenkxaso yenkonzo zangaphakathi.</i></p> <p>Apho Uweliselo-mali nezibonelelo <i>ii-arhente zamasebe nee-akhawunti (neengxelo - neengacciso)</i> Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude)</p> <p>2 Umgaqo wezokusiNqongileyo; ucwangciso nolungelewaniso <i>Injongo yale nkubo kukuqinisekisa unxumelaliniso lwenjongo yezendalo yesizwe, yephondo nezicwangciso zorhulumente wesixeko, kwakunye nokwanda kwephondo nendlela yophuhliso, ngokunjalo nophuhliso locwangciso lobugcisa besixeko nohlanganiso twezicwangciso zophuhliso. Le nkubo ihlanganisa nonxulumelanamiso lwemisebenzi, olunjengophando, icandelo locwangciso kwakunye nolawulo lolwazi kwakunye notshintsho lwemo yezulu.</i></p> <p>3 Ukuthotyelwa nokuqinisekisa <i>Injongo yale nkubo kukuqinisekisa ukuba imigaqo-nkubo yokunonophela indalo iyasungulwa kwaye iyasetyenziswa, kuqinisekisa ukuba umthetho uyasetyenziswa kugunyaziswa nemvume, ukubek' esweni, ukuthotyelwa nokuqinisekisa ukuxhotyiswa ngokuthi kusungulwe, kufundiswe uluntu ngokuphatha kakuhle indalo, ukuphendula izikhala zo, nokuqaphela ukuphathwa kakuhle kwezendalo, nokuzama ukujongana nezikhalazo, nokuqinisekisa ukuba iyasetyenziswa imigaqo-nkubo yokunonophela indalo ngendlela efanelekileyo.</i></p> <p>Apho Uweliselo-mali nezibonelelo <i>ii-arhente zamasebe nee-akhawunti (neengxelo - neengacciso)</i> Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude)</p> <p>4 Uququzelelo lomgaqo-nkubo nesicwangciso sokusingqongilego <i>Injongo yale nkubo kukuphuhlisa imithetho, imigaqo, izithetho, nexabiso kwakunye nemigaqo-nkubo yendalo enegalelo kulawulo kwanononophelo lwendalo yomoya, ulawulo lotshintso lwemozulu nolawulo lwenkitho nongcoliseko kwiphondo nezithili zesixeko zikarhulumente.</i></p> <p>Apho Uweliselo-mali nezibonelelo <i>ii-arhente zamasebe nee-akhawunti (neengxelo - neengacciso)</i> Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude)</p>	R'000 568 586 70 064 20 942 30 580 85 250	R'000 241 071 59 826 20 092 25 871 75 690	R'000 23 729 6 295 750 4 553 9 093	R'000 299 101 8 8 1 1 2	R'000 4 685 3 935 100 155 1 2	R'000 68 989		

Ivit	Inkcazel o ngevoti namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezimiyo			Uweli selo- mali nezibonelelo	lintlawulo zee- asethi ezinkulu	Intlawulo zee- asethi eziyimali	limali ezbekelwe bucala
			Imbuye kezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
5	Ulawulo lomgangatho wokusingqongileyo <i>Injongo yale nkubo kukupuhlisa intsebenziswano eluqilimba yobutyebi bendalo ekuxhaseni upuhhliso lobugcisa/uqogosho, ukuphattha kwezinto ezahluka-hlukene yo zobomi, kwakunye namasebe, inkubo, izindlwana, udityaniso lwenqubo kwakunye nemisebenzi nasekuqinisekiseni ekuthobeni izinga lobungozi ngolawulo olulqilimba lwezinto ezahluka-hlukene yo zobomi nobutyebi bendalo.</i> Apho <i>Isibonelelo senkxaso kaZwelonke: Isibonelelo Senqubo yeMisebenzi yoLuntu eYandisiweyo kuMaphondo</i> <i>limali ezbekelwe bucala: iBhodi yoLondolozo IweNdalo yeNtshona Koloni - Uncedo lwenkxaso kazwelonke-Amalungiselelo othintelo Iweentleleko/ulawulo Iwemilllo yamadlelo, iimpumphuma nezinye izinto ezingumngcipheko</i> <i>limali ezbekelwe bucala: iBhodi yoLondolozo IweNdalo yeNtshona Koloni - Ulwabiwo olubekelwe bucala: ICapeNature-Uphuculo Iwezibonelelo olondolozo olucwangcisiweyo</i> Uweli selo-mali nezibonelelo <i>li-arhente zamasebe nee-akhawunti (neengxelo - neengcacciso)</i> <i>iBhodi yoLondolozo IweNdalo yeNtshona Koloni, Uncedo lwenkxaso kazwelonke (ICapeNature)</i> Amacandelo angensi nzuzo-mali <i>UVimba weBiosphere - Izinto ezithengwayo ukuqhuba noxanduva Iwesicwangciso sokubheka phambili ngokolawulo-nkqubo</i>	R'000 305 482	R'000 11 213	R'000 1 179	R'000	R'000 293 090	R'000	R'000	R'000
6	Inkonzo zokuxhobisa indalo <i>Ukumiliselwa nokukhuthazwa abachaphazelekayo nokuxhasa uluntu lubambane ngezandla norhulumente ukumiliselwa iinkubo zophuhliso lwezendalo nasekuhlaleni.</i>	825		825		292 090			
7	UCwangciso loPhuhliso <i>Ukuphumeza uwangciso Iwesizwe nocwangciso Iwephondo nomgaquo-nkubo wolawulo lokusetyenziswa komhlaba, imigaquo-nkubo, imimiselo nemigangatho kumanqanaba karhulumente wephondo noncedo nokuxhasa amarqanaba kamasipala karhulumente kwanokuphunyezwa kwawo. Inkubo iyaqhuba nokubonelela ngocwangciso lommendala nenkonzo yolawulo noququzelelo lophuhliso ukuqinisekisa imvano nengqiqo kwiphondo naoomasipala ngolungelewaniso Iwezicwangciso zamacandelo asebenzisanayo namasebe karhulumente, iinkubo neeprojekthi nokubonelewa kweenkonzo ezizodwa zoququzelelo Iweprojekthi nokubonelelw a</i> Apho <i>Ulwabiwo malo olubekelwe bucala: iliprojekthi i.e ii yoQoqosho IweNtlalo esekelwe kwiNgingqi</i> Uweli selo-mali nezibonelelo <i>IPhondo kune nooMasipala</i> <i>IProjekthi yoQoqosho IweNtlalo esekelwe kwiNgingqi - ooMasipala</i>	55 443	48 379	1 034	6 000	30			12 196

Ivoti	Inkcachelo Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo lwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Iimali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
10	UThutho neMisebenzi yoLuntu Injongo: <i>Ukulandela ngokungakhathali ukuhanjiswa kwezibonelelo kune neenkonzo: ezibandakanya, zikhuselekile kwaye zibubuchwepheshwa kwezobuchwepheshwa, zifuna ukuphilisa, ubuchule, ukudibanisa, uqhagamshelo, kwakunye nokuxhobisa wonke ummi waseNtshona Koloni, eqhutywa ngumdlanla, ngokuziphatha kune nokuzibophelala ngokuzinzileyo okusingqongileyo kune nabantu bethu njengelitye lembombo.</i>	R'000 9 106 398	R'000 1 177 477	R'000 2 903 569	R'000	R'000 1 995 266	R'000 3 030 076	R'000 10	R'000 2 643 729
1	Ezolawulo <i>Ukubonelela ngenkxaso yolawulo kwisebe. Apho Ulwabiwo olubekelwe bucala: Uphuhliso lwenkqubo esisiseko yokubeka iliso kune nokunika ingxelo ngefuthe lomxholo sasekuhlaleni kwithenda Udluliselno nenkxaso li-Arhente zeSebe kune nee-Akhawunti Uqhagamishelwano: amaphephavume (zonomathotholo noomabonakude)</i>	252 697	156 650	79 568	12 211	4 268			2 500
2	Ezemisebenzi yeziseko zoluntu <i>Ukunikezela ngesibonelelo esizinzileyo sezakhiwo neziseko zikarhulumente wephondo ezikhuthaza ukumanyana, ezifikeleleka lula, ezinokugcinakala, ubulungisa, indawo esinqongileyo, ukukhula kwezoqoqosho nokuxhobisa uluntu.</i> Apho <i>Igranti yeSizwe yeemeko ezizodwa: Igranti eManyanisiweyo yamaPhondo yeNkqubo yeMisebenzi yoLuntu eyaNdisiweyo</i> <i>Ulwabiwo-mali olubekwe bucala: Uvuselelo - Uvuselelo olungxamisekileyo (Icandelo 7)</i> <i>Ulwabiwo-mali olubekwe bucala: Ulwakhwiwo - Lweziseko (Ezinkulu) zokukhathalelwia kwabantwana nolutsha (Icandelo 7)</i> <i>Ulwabiwo olubekelwe bucala: Impilo noKhuseleko eMsebenzini ukuquka necomplayensi yomlilo.</i>	2 194 091	286 979	1 098 424	650 160	12 208	158 518	10	13 373 27 995 60 659 16 000

Ivoti	Inkcachelo Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Iimali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
4	<p>IMisebenzi yezoThutho <i>Ukucwangcisa, ukulawula nokuququzelela ubonelelo ngeenkonzo zothutho olumanyenyo ngokusebenzisana neziphathamandla zocwangciso zesiwe, Oomasipala nemibutho yasekuhlaleni nengekho phantsi korhulumente, namasebe abucala ukuze kwande iindlela zothutho kuzo zonke iindawo esihlala kuzo.</i></p> <p>Apho <i>Ulwabiwo-mali olubekwe bucala: Ukulingwa kwenqubo yenkuhazo yeeTeksi zeChaphaza eLiluhlaza (Blue Dot).</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso <i>Amaphondo noMasipala libhanki kamasipala: Izithuthi zikaWonke-wonke ezidityanisiweyo zaseGeorge Unxibelwano - Imisebenzi</i></p> <p><i>liAkhawunti zebhanki zikaMasipala: ukulungiselela abantu abanezidingo ezizodwa</i></p> <p><i>liArhente zaMasebe neeAkhawunti Ezoxnibelwano: Amaphephamvume (Unomathotholo noMabonakude)</i></p> <p><i>Amashishini amanyeneyo kawonke-wonke kanye namashishini asaqalayo abucala</i></p> <p><i>Igranti yeSizwe yeeMeko eziZodwa: Imisebenzi yoThutho loLuntu, linkonzo zeeBhasi zakwaGolden Arrow Pty (Ltd)</i></p>	R'000 1 700 634	R'000 28 261	R'000 375 012	R'000	R'000 1 292 682	R'000 4 679	R'000	R'000
5	<p>ULawulo lwezoThutho <i>Ukubeka imiqathango kwezothutho ngokubhalisa nokurhafela izithuthi, kumamqumrh u nabasebenzi, nakubaqhube. Ukuze kuhuthazwe ukhuseleko ngokusebenzisa imithetho yezothutho, ukuququzelela imfundiso ngokhuseleko lwezendlela, unxibelwano, ukuxhobisa nomsebenzi wokujonga ubunzima bomthwalo othwelelw e zizithuthi, nokunikeza uqequesho kuMagosa ezendlela.</i></p> <p>Apho Udluliselo nenkxaso <i>Amaphondo noMasipala Amaphondo: Amaphephamvume okuhuba imoto: Amaphephamvume ahlawulwe kuMasipala</i></p> <p><i>liArhente zaMasebe neeAkhawunti Ezoxnibelwano: Amaphephamvume (Unomathotholo noMabonakude)</i></p> <p><i>Amakhaya Izibonelelo zentlalo Zabasebenzi: Umhlala phantsi Ezekhaya: linkxaso nezipho</i></p>	937 952	366 746	531 306	138	39 762			70 000 1 127 813

Ivoti	Inkcazelot Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxaso-mali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Iimali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
6	Inkqubo exananazileyo yemisebenzi kaRhulumente <i>Ukulawula ukuphunyeza kweenkqubo nezicwangciso ezikhokelela kuphuhliso loluntu neekontraktha, kubandakanya nolawulo lwephondo nokulungelelaniswa kweNkqubo yeMisebenzi yoLuntu.</i> Apho Udluliselo nenkxaso <i>liArhente zaMasebe neeAkhawunti Ezonxibelelwano: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabonakude)</i>	R'000 67 904	R'000 40 743	R'000 25 898	R'000	R'000 1	R'000 1 262	R'000	R'000

Ivoti	Inkcazelot Ivti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
11	Ezolimo Injongo: <i>Ukuveza amandla akweZolimo ekuphuculen ubutyebi kwezogqosho, indalo nentlala-kahle kubo bonke abantu abase Ntshona Koloni ngoku:</i> <i>UkuKhuthaza uxibelelwano oluhle nabantu esisebenzisana nabo.</i> <i>Ukukhuthaza imveliso efikelelkayo yokutya, okunezondlo, okukhuselekileyo, i fibre nayo yonke imveliso efumanekayo kwezolimo.</i> <i>Ukuqinisekisa ukuba kulawulwa indyebo yendalo ngendlela eqhubekakayo.</i> <i>Ukwenza izifundo zophando lwamvanje noluyimfuneko kune nophuhliso lwetekhnoloji.</i> <i>Ukupuhhlisa,ukugcina kune nokutsala izakhono kune nabasebenzi abanezakhono.</i> <i>Ukunikela ngeenkonzo zenkxaso ezongezekileyo nezisemgangathweni nezizizo.</i> <i>Ukwenza ukuba imarike yonke kwezolimo ikwazi ukufikeleleka kubantu bonke.</i> <i>Ukwenza igalelo ukucutheni ubuhlwempu nendlala.</i> <i>Ukuqinisekisa ulawulo olululo nolucacileyo.</i> 1 uLawulo <i>Ukwenza imigaqo nokulawula nokuze kulandelelaniswe imisebenzi ngokubaluleka kwayo nokuqinisekisa ngeenkonzo ezizizo zenkxaso yomsebenzi kuzo zonke iinkqubo ngokumalunga nezimali, abasebenzi, ulwazi, uqhakamshelwano, kune nokuthengwa kwempahla nonikelko lweenkonzo.</i> <i>Apho</i> <i>Isabelo esibekelwe bucala: Ukhuseleko, Casidra neGumbi Lovavanyo-Machiza kwiMfuyo</i>	R'000 969 218	R'000 443 638	R'000 235 043	R'000 135	R'000 266 781	R'000 23 621	R'000 3 695	R'000 5 000
		140 926	85 726	45 697	135	5 673			

Ivoti	Inkcazelot Ivo ti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
	Udluliselo nenkxaso <i>AmaPhondo nooMasipala</i> <i>Oomasipala: llaysensi Zezithuthi</i> <i>Ookopolotyeni kunte namashishini abucala</i> <i>Ookopolotyeni: Casidra: Ishishini Elilawulwa nguRhulumente</i> <i>Izipho neminikelo kumaphulo ohlukaneyo naxhamlayo</i> <i>Uqoqosho ngolondolozo Iwendalo: Lower Olifants River Water Users Association (LORWUA)</i>	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
3	Uphuhliso Nokuxhaswa kwabaVelisi kweZolimo <i>Kukunika inkxaso kubavelisi ngokusebenza iinkubo zophuhliso kwezolimo. Sinceda nangokuxhasa inguqu kwicandelo leemveliso zezolimo ngelokwenza igalelo elibonakalayo kuhlumo lwezoqogosho, ukubandakanywa ngokulunganaya kunte npkudalwa kwemisebenzi ephucukileyo. Sandisa imveliso yokutya ngokuxhasa abavelisi ngokwamanyathelo ezophuhliso.</i> Apho <i>Isibonelelo sikazwelonek ngokweemeko: Inkubo ePheleyo yenkxaso kwezolimo Isibonelelo sikazwelonek ngokweemeko: llima/Letsema Amaphulo</i> <i>Isabelo esibekelwe bucala: Ukhuseleko, Casidra neGumbi Lovavanyo- Machiza kwiMfuyo</i> Udluliselo nenkxaso <i>I-arhente zeSebe kunte namatyalu Ihunga Lophando ngeZolimo (ARC)</i> <i>Amaziko eMfundu ePhakamileyo</i> <i>Ookopolotyeni kunte namashishini abucala</i> <i>Ookopolotyeni: Casidra: Ishishini Elilawulwa nguRhulumente</i> <i>Izipho neminikelo kumaphulo ohlukaneyo naxhamlayo</i> <i>iTrusti Yabavelisi Ziqhamo Ezinamanzi</i>	296 735	72 038	31 372	190 980	2 345			114 132 58 993 5 000
						1 000			85 252 104 728

Ivoti	Inkcazelot Ivo ti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
4	linkonzo zezilwanyana <i>Kukunikela ngeenkonzo zonyango lwemfuyo kubantu esisebenzisana nabo ukuze siqinisekise ngemfuyo ephilileyo, imveliso ezinzileyo yemfuyo kune nengenenoiso, urhwebo olukhuselekileyo ngemfuyo kune neemveliso eziphuma kwimfuyo kwakunye nentlalo-ntle yemfuyo neyoluntu.</i> Apho <i>Isabelo esibekelwe bucala: Ukhuseleko, Casidra neGumbi Lovavanyo- Machiza kwiMfuyo</i> Udluliselo nenkxaso <i>AmaPhondo nooMasipala</i> <i>Oomasipala: llaysensi Zezithuthi</i> Amakhaya <i>Ingenelo kuBasebenzi: lkhefu eliHlawulelweyo</i> <i>Intlawlulelo yezifundo: kwabangaqeshwanga</i>	R'000 97 347	R'000 79 983	R'000 14 410	R'000 62	R'000 2 892	R'000	R'000 5 000	
5	linkonzo zoPhuhliso lweZifundo zoPhando ne Tekhnologi <i>Ukunikela ngobungcali ekugxileni kuphando-nzulu kwiingxaki eziqondene nezolimo, upuhuliso ubuchule nonaniselwano oluphembelela imiphumela engophuhliso.</i> Apho Udluliselo nenkxaso <i>AmaPhondo nooMasipala</i> <i>OoMasipala: lhafu yemihlabu nezakhwiwo</i>	139 654	103 136	32 756	29	3 733			
6	linkonzo zoQoqoshko kweZolimo <i>Ukubonelela kwangexesa ngeenkonzo ezifanelekileyo zogqosho kwicandelo lezolimo ngelokujinisekisa intatho nxaxheba ngokulinganayo kuqoqoshko lwethu.</i> Apho Udluliselo nenkxaso <i>I-arhente zeSebe kune namatyala</i> <i>I-Arhente yokuKhuthaza uRhwebo noTyalo-mali yeNtshona Koloni (Wesgro)</i> <i>Urhwebo: Amaphepa-mvume (Unomathotholo noMabona-kude)</i> <i>Amaziko eMfundu ePhakamileyo</i> <i>Izipho neminikelo kumaphulo ohlukaneyo naxhamlayo</i> <i>Ookopolotyeni kune namashishini abucala</i> <i>Ookopolotyeni: Casidra: Ishishini Elilawulwa nguRhumumente</i>	41 045	19 529	6 310	14 325	881			
						2 000			
						3			
						190			
						5 168			

Ivoti	Inkcazelot Ivo ti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
	<p><i>Amaziko angenananzozo</i> <i>UMbutho woRhwebo oluFanelekileyo</i> <i>IweMveliso yeWayini (WIETA)</i> <i>neNyathelo eliZinzileyo loMzantsi Afrika</i> <i>(SIZA)</i></p> <p><i>Wines of South Africa (WOSA)</i></p> <p><i>Green Cape (lmisebenzi kuMnyango ngezolimo)</i></p> <p><i>Icandelo leemveliso ze 'Table Grape'</i> <i>kuMzantsi Afrika</i></p> <p>7 Imfundu noQeqesho Olulgiselelwego kweZolimo</p> <p><i>Kukulungiselela nokunikela ngemfundo</i> <i>noqequesho oluUheliwego kubizo lweZolimo kune</i> <i>nokumisela icandelo leemveliso eyokozela ulwazi,</i> <i>ikamva elihle nelimelana neemeko zonke.</i></p> <p><i>Apho</i> <i>Isibonelelo sikazwelonke ngokweemeko:</i> <i>Inkubo ePheleleyo kwinkxaso yezolimo</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso</p> <p><i>AmaPhondo noomasipala</i> <i>Oomasipala: llaysensi Zezithuthi</i> <i>I-arhente zeSebe kune namatyala</i> <i>Urhweto: Amaphepha-mvume</i> <i>(Unomathotholo noMabona-kude)</i></p> <p>8 Uququzelelo loLawulo</p> <p><i>Ukuququzelela iinkubo zophuhliso</i> <i>ngokusebenzia abathath'inxaxheba abanomdla</i> <i>kwiindawo ezisemaphandleni.</i></p> <p><i>Apho</i> Udluliselo nenkxaso <i>Amakhaya</i> <i>Ukhuphiswano lwabasebenzi ezifama</i></p>	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
						2 684			
						1 600			
						680			
						2 000			
		57 666	37 527	10 772		12	9 355		
									7 955
						5			
						7			
		19 421	11 642	6 559		900	320		
						900			

Ivoti	Inkcazelot Ivozi namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	Impahla neenkonzo	Ezinye				
12	UPhuhliso lwezoQoqosho noKhenketho Injongo: <i>Ukubonelela ngobunkokheli bezogqosho eNtshona Koloni ngokuqonda ugoqosho lwaMasebe; ukuba neliso lokuchonga amathuba ezoqoqosho nokunobakho; kwanegalelo layo kumalungelo aphambili ezogqosho kurhulumente.</i> <i>Eli Sebe liza kuphucula amandla kanye nemveliso yezogqosho kumaphondo</i>	R'000 514 798	R'000 133 289	R'000 52 487	R'000 326 183	R'000 2 839	R'000 253 794		
	1 uLawulo <i>Ukunika iSebe ukhokelo oluluqiliima olunemibono emitsha, nokuniqa iinkonzo zoshishino ezingenachaphaza, ezisebenza ngendlela eyiyo, ezingasebenzisi mali ininzi, ezibeka konke elubala nezihoye izidingo zoluntu.</i> <i>Apho</i> <i>Udluliselo noncediso</i> <i>liArhente neeAkhawunti zeSebe</i> <i>Urhwebo: Amaphepha-mvume (Unomathotholo noMabona-kude)</i>	59 252	42 196	14 212	5	2 839			
	2 linkonzo eziHlangeneyo zoPhuhliso loQoqosho <i>Ukukhuthaza nokuxhasa imeko yoshishino ekwaziyo ukuyila amathuba okukhula nawomsebenzi.</i> <i>Ngokuba</i> <i>Udluliselo kanye nenkxaso</i> <i>Utshintshelo kooMasipala</i> <i>umasipala waseLangeberg: Inkubo yokukhuthaza i-SMME ka-2022- Ukuxhasa amalinge oPhuhliso lwe-SMME yombutho, njengenxalenye yeMixholo esakhulayo kanye neSivuseleli sokuDala iMisebenzi.</i> <i>linkampani zoluntu kanye namashishini abucala</i> <i>Inkubo yoRhwebo lwasezilokishini - Ungenelelo luolise ekukhuseleni iivenkile ezikhoyo okanye umhlaba ongenamntu (oqhelekile ziivenkile zespaza okanye iivenkile zehardware) ezilokishini zibe ziivenkile ezizimeleyo ezizimeleyo.</i> <i>Inkubo yokukhuthaza i-SMME ka-2022- Ukuxhasa amalinge oPhuhliso lwe-SMME yombutho, njengenxalenye yeMixholo esakhulayo kanye neSivuseleli sokuDala iMisebenzi.</i>	56 187	20 666	14 950	20 571	5	2 221		
	3 UPhuhliso loRhwebo namaCandelo <i>Ukuvuselela ukukhula koqoqosho kumacandelo ekuujoliswe kuwo ngophuhliso loshishino, urhwebo notyalo-mali.</i> <i>Apho</i> <i>Ulwabiwo olubekelwe bucala:</i> <i>Udluliselo kanye nenkxaso</i> <i>li-arkhente zeSebe kanye nee-akhawunti</i>	72 221	9 758	350	62 113	1 750	16 600		

Ivoti	Inkcazelot Ivozi namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxaso-mali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
	Inkuthazo yoRhwebo noTyalo-mali: I-Arhente yeNtshona Koloni yokuKhuthaza uTyalo-mali noRhwebo (Wesgro): Ukubonelela ngenkxaso-mali yohlumo lokuthengisa kumazwe angaphandle: amanyathelo okukhuthaza urhwebo notyalo-mali. I-Arhente yeNtshona Koloni yokuKhuthaza uKhenketho, uTyalo-mali noRhwebo (Wesgro): Ukubonelela ngenkxaso-mali ekukhuthazeni nasekunyuseni amalinge okukhuthaza urhwebo notyalo-mali ukukhuthaza ukukhula koqogosho nokudalwa kwemisebenzi eNtshona Koloni. 4 ImiMiselo yoShishino noLawulo Ukuqinisekisa ukulingana, imeko yokuthatha uxanduva lwemisebenzi yoshishino eNtshona Koloni ngokusetyenziswa kwamaphulo esiqhelo kwimeko yorhwebo nangoku gunyazisa amaphulo aluhlobo olulodwa oMgaqo-siseko wesizwe kune nemimiselo yephondo ngokusemtethweni nangokwemigaqo-nkubo.	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000 32 246	R'000	R'000	R'000 32 246
	5 IsiCwangciso soQoqosho Ukubonelela ngenkxaso kubunkokeli bephondo kune nokwenza ukuba ukukhula kwezoqoqosho kudaleke kune nokudityaniswa kophando loqoqosho kune nokucwangosiswa, nangenkxaso esebezayo yabakhokeli abaziintloko kwezoqoqosho kune nabathengisi abazakukhuthaza ukukhula koqoqosho kulo lonke uqoqosho nakumacandelo oqoqosho. Apho Inkxaso-mali Uqoqosho lohlaza: Ukuphucula ukomelela kwamandla koomasipala kwiNtshona Koloni ipheha ngokuquzelela, ukuxhasa kune nokubeka endaweni yokuphunyeza kophuhliso lweziseko ezingundoqo zamandla ezixhasa ukukhula koqoqosho, uzinzo lwemali kamasipala, kune indlela yekhabhoni ephantsi. Amaphondo nakoomasipala Umasipala waseBitou: Masipala weNtshona Koloni yokuZinzisa amandla Umasipala waseWitzenberg: Masipala weNtshona Koloni yokuZinzisa amandla Umasipala waseStellenbosch: Masipala weNtshona Koloni yokuZinzisa amandla Umasipala waseCape Agulhas: Masipala weNtshona Koloni yokuZinzisa amandla	10 243 146 533	8 343 31 670	1 900 13 942		100 921			5 448 600 1 762 1 690 2 500
									29 867 29 867 600 1 762 1 690 2 500

Ivoti	Inkcazelot lvoi namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo Iwenkxasomali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	Impahla neenkonzo	Ezinye				
	<i>Udluliselo noncediso liArhente neeAkhwunti zeSebe Saldanha Bay IDZ yeeLayisenisi Inkampani (SB IDZ LiCo): ukupuhliswa nokusekwa kwe- Saldanha Bay Industrial Development Zone</i> <i>Umandla woQoqosh oKhethekileyo wase-Atlantis: Ukubonelela ngenkxaso yokusebenza kwiziko.</i> <i>AmaZiko angensi nzuso Western Cape Economic Development Partnership (WCEDP): ukuxhasa iWCEDP ukupuhlis uqoqoshon nentebenziswano kwiPhondo</i> 6 <i>Ukhenketho, ubuGcisa Nezonlonwabo Ukuququzelela ukusetyenziswa komkhombandela oluqilima wezokhenketho oyakuthi ukhokhele kukukhula okuzinzileyo nokudala amathuba emisebenzi kurhwebo lwezokhenketho.</i> <i>Apho</i> <i>Udluliselo noncediso liArhente neeAkhwunti zeSebe larhente yeNtshona Koloni yoKhuthazo loRhwebo noTyalo-mali (Wesgro): Ukonyusa amalinge otyalo-mali-ukuthengisa malunga nokutifika</i> <i>larhente yeNtshona Koloni yoKhuthazo loRhwebo noTyalo-mali (Wesgro): Ukukhuthaza nokunyusa umgangatho wentengiso yamalinge endawo</i> <i>larhente yeNtshona Koloni yoKhuthazo loRhwebo noTyalo-mali (Wesgro): limali eziza kusetyenziselwa ukuthengisa kanye namaphulo onxibelewano lotyalo-mali ukutsala abakhenkethi kanye nabatyal-mali.</i>	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	 <i>7 UkuPhuhliswa nokuPhuculwa kwezakhono Ukuququzelela nokunikezelwa koqequeso kuLuntu iZakhono zeNguqu ukuze kunikezelwe upuhuliso lwabantu kwizakhono zorhwebo ngokwemfuno zeNtshona Koloni.</i> <i>Apho</i> <i>Inkxaso-mali eBekelwe bucala</i> <i>Udluliselo noncediso</i> <i>Amakhaya</i> <i>Ukubonelela ngeentlawulo zonyusa amanyathelo okupuhlis izakhono kwiPhondo, ngokukodwa kwiCandelo loShishino lweNkqubo (iBPO) namacandelo obuchwephessa</i> <i>Olunye ugqithiselo kumakhaya:</i> <i>Ukubonelela gentlawulo yemirhumo yaBagqatswa beArtisanal ababekwe kwiinkampani zokubamba ngeli xesha lokufkwa emsebenzini</i> <i>Udluliselo noncediso</i> <i>Olunye ugqithiselo kumakhaya</i> <i>Ukubhatala imali ebambekayo</i>	74 125	7 670	882	65 573	21 605	21 605	36 793	36 793
		96 237	12 986	6 251	77 000	50 000	50 000	18 000	32 949
						9 000			

Ivoti	Inkcazelotu namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo iwenkxaso-mali oluya ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Iimali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
13	iMicimbi yezeNkcubeko neMidlalo <i>Injongo: Sikhuthaza ugqweso nobandakanyeko lomntu wonke kwezemidalo nenkcubeko ngokusebenzia izixhobo zethu ngemfezeko, ngokucikizeka nangengqiqo ekhuthaza ulondolozo nozinzo, nangobuhlakan obubhadlileyo, obunezipumo ezingqinekayo obukhuthaza uyilo Iwezinto. Ngokujinisekisa ugqweso nokuyenza ibe liziko ellilkomkhulu lezemidalo nenkcubeko loMzantsi Afrika iNtshona Koloni, siya kube similisela iimeko zofikeleleko nentathonxaxheba yesininzi, ukuphawulwa kweetalente nophuhliso Iwezakhono.</i>	R'000 937 913	R'000 234 250	R'000 184 664	R'000 483 784	R'000 35 215	R'000 490 530		
	1 ULawulo <i>Ukunikezela ulawulo Iwemali nenkxaso nokwenziva komsebenzi ngokuphangaleleyo nokunika inkxaso kwezolawulo IweSebe iMicimbi yeNkcubeko ne Midlalo.</i>	69 128	53 805	11 939	30	3 354			
	Apho Udluliseloso nenkxaso <i>li-arhente zeSebe kune nee-akhawunti li-Arhente zeSebe nee-Akhawunti: ilayisenisi zeTV yeSABC</i>				30				
	2 IMicimbi yeNkcubeko <i>Ukubonelela ngeenkonzo ezinxulumene nezobugcisa, ezenkcubeko, ezolondolozo Iwembali, ezelfa lemveli, nezeelwimi kubantu baseNtshona Koloni.</i>	130 431	69 418	20 437	37 698	2 878			
	Apho <i>Isibonelelo-mali esinemiqthango sesizwe: Isibonelelo-mali esiManyanisiweyo seNkubo yeMisebenzi yoLuntu eyaNdisiweyo (EPWP)</i>						3 099		
	<i>Ulwabiwo olumiselweyo: Ukudalwa kwebasebenzi (ukulingana kwexesha elipheleleyo) EPWP</i>						2 096		
	<i>Ulwabiwo olumiselweyo: Ukusuka kwi-PPF - kwiCango Caves PPP: Ufundu olunokwenzeka lolawulo Iwexesha elizayo IweCango Caves ngenjongo yokwandisa ukuveliswa kwengeniso ukujinisekisa uzinzo kwixesha elizayo.</i>						1 000		
	<i>Ulwabiwo olumiselweyo: Ukusuka kwi-PPF - kwiCango Caves PPP: Upphononongo Iweendleko zokulungiselela iprojekthi kufuneka Iwensiwe ukumisela isixa-mali esifunekayo kulondolozo Iwexesha elifutshane, eliphakathi nelide lolondolozo IweCango Caves kune neziseko zophuhliso ezingqongileyo.</i>						500		

Ivoti	Inkcazelot Iroti namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo lwenkxasomali oluya ku	lintlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
	<p><i>Ulwabiwo olumiselweyo: Ukusuka kwi-PPF - iZiko leNkcubeko: Uphononongo lokwenzeka kwePPP enokubakho ye-Melkbox Oppiese kurnye ne-Schoemanspoort ukuze kuguqulwe ezi zibonelelo zibe kwinqanaba eliya kuvumela ukusetyenziswa kwabucala ukongeza kuhlobo lwethu lwangoku losetyenziso loluntu.</i></p> <p>Udluliselo nenkxaso</p> <p><i>li-Arhente zeSebe nee-Akhawunti:</i></p> <p><i>IKomishini yeNkcubeko yeNtshona Koloni</i></p> <p><i>IKomiti yeeLwimi yeNtshona Koloni Artscape</i></p> <p><i>ILifa leMveli leNtshona Koloni</i></p> <p><i>INkonzo yeNgeniso-Mali yoMzantsi Afrika: Irhafu vezangaphakathi</i></p> <p><i>li-Arhente zeSebe nee-Akhawunti:</i></p> <p><i>lilayisenisi zeTV yeSABC</i></p> <p>Amaziko angensi-nzuko:</p> <p><i>Ukhenketho kwezeNkcubeko</i></p> <p><i>Imibutho yezoBugcisa neNkcubeko</i></p> <p><i>Amaziko olondolozo lwembali afumana inkxaso kwiphondo</i></p> <p><i>Amaziko olondolozo lwembali asekuhhlaleni</i></p> <p>3 liNkonzo zamaThala eeNcwadi neZiko loLondolozi lweenkukacha eziBalulekileyo</p> <p>Ukunikezela ngokubanzi ngeenkonzo zamathala eencwadi nezolondolozo lweenkukacha ezibalulekileyo eNtshona Koloni.</p> <p>Apho</p> <p><i>Isibonelelo-mali esinemiqathango sesizwe: Isibonelelo-mali kumaThala eeNcwadi oLuntu</i></p> <p><i>Uncedo-mali kooMasipala</i></p> <p><i>Uqhakamishelwano lweBroadband kumaThala eencwadi</i></p> <p><i>Ulwabiwo olumiselweyo: Ulwabiwo mali olubekelwe bucalo: Ulawulo lweQumruhloLawulo (ECM)</i></p> <p><i>Ulwabiwo olumiselweyo: Isuka kwi-FTSF-linkonzo zeVirtual & Digital kuVimba wePhondo leNtshona Koloni</i></p> <p><i>OoMasipala: Uncedo-mali lweenkonzo zamathala eencwadi zamathala kooMasipala abasemngciphekweni abaku-B3</i></p> <p><i>Uweliselo-mali kumathala eencwadi eSixeko seKapa ukulungiselela iziseko nokuvuselelwa</i></p> <p><i>Ukwenzela ukuba iSixeko saseKapa sithenge iimpheha-ncwadi namapheha-ndaba ukulungiselela amathala eencwadi oluntu</i></p>	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000 1 500
		445 887	75 641	65 391		281 123	23 732		

Ivoti	Inkcazelot Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	lintlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo lwenkxaso-mali oluya ku	lintlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	limali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
14	ISBebe loRhulumente woMmandla Injongo: <i>Ukubeka esweni, ukuhlanganisa nokuxhasa ooMasipal ukuze babenefuthe ekuphumezeni umyalelo wesebe, nokuncedisa kuniikezelo tweenkonzo kunye neentlekele ezinkulu ngokuncedisana namanqanaba karhulumente kunye namahlakan oluntu.</i> 1 uLawulo <i>Ukunikezelot ngobunkokeli obunobuchule nolawulo kwakunye nenkxaso yeenkonzo eziphumelayo kwiSebe ngokwemithetho esebezayeo kunye neenkqubo.</i> Udluliselo nenkxaso <i>liarhente zamasebe nee-akhawanti (neengxelo/neengcaciso)</i> <i>South African Broadcasting Corporation Limited</i> 2 Ulawulo loMmandla <i>Ukukhuthaza uphuhliso lolawulo oluzinzipleyo loomasipala ngendlela efanelekileyo, ucwangciso olumanyanisiweyo noluzinzipleyo, kwakunye nentathonxaxheba yoluntu kwiinkqubo zophuhliso.</i> Apho <i>ukwabiwa nophawulo: ukungelela kukaMasipala</i> <i>ukwabiwa nophawulo: Inkxaso yezomthetho, yolawulo kunye neyophando evela kyunulo looMasipala lowama2021 - ukuxhotyiswa koomasipala beDLG kunye nenkxaso</i> <i>ukwabiwa nophawulo: Inkxaso yolawulo Iweprojekthi yoPhuhliso IweZiseko zoPhuhliso oluZinzileyo kunye neZiko lezeMali (SIDAFF)</i> Udluliselo nenkxaso <i>OoMasipala naMaphondo</i> <i>ukwabiwa nophawulo: ukungelela kukaMasipala</i> <i>inkxaso kwiinkozo zikaMasipala (ukwenziwa luqlilima kolawulo Iwezimali)</i> <i>Isibonelelo seNkonzo zamaziko eThusong: Isibonelelo senkxaso esisebezayeo esinozinzo</i> <i>Uphuhliso Iwabasebenzi basekuhlaleni: Isibonelelo senkxaso esisebezayeo</i>	R'000 309 301	R'000 208 354	R'000 73 918	R'000 20 884	R'000 6 096	R'000 49	R'000 25 416	
		54 008	37 447	11 201	6	5 305	49		
		169 128	126 622	27 923	13 942	641			
									3 625
									5 000
									3 000
						5 409			5 409
						4 427			
						1 046			
						3 060			

Ivoti	Inkcachelo Ivoti namacandelo ephambili	Zizonke	Intlawulo ezisetyenzisiweyo zangoku			Utshintshelo lwenkxasomali oluva ku	Intlawulo ze-Asethi eziyiNkunzi	Intlawulo kwiiAsethi eziyiMali	Imlali ezibekelwe ngokukodwa imibandela ethile kuphela
			Imbuyekezo yabaqeshwa	limpahla neenkonzo	Ezinye				
3	<p>Uphuhliso nocwangciso <i>Ukubonelela nokuququzelela ukwenza ulawulo lwentlekele olusebenzayo; ukuqinisekisa iinkonzo ezisisiseko zikamasipala zigcinwa zisemgangathweni kwanokukhuthaza ucwangciso olumanyanisiweyo.</i></p> <p><i>Apho</i> <i>ukwabiwa nophawulo: Ukuphuculwa kanye nokutshintshwa kweZiko loLawulo lweNtlekele leZiseko zophuhliso zokubonakalayo nokuvakalayo</i></p> <p><i>ukwabiwa nophawulo: IQhinga loMilo kanye nokomeleza amandla kwiiNkonz zoMilo noHlangulo</i></p> <p><i>Udluliselo nenkxaso</i> <i>OoMasipala naMaphondo</i> <i>Inkxaso-mali yesicwangciso sombane koomaspala</i> <i>Inkxaso-mali yobuqilima bamanzi koomaspala</i> <i>Kamasipala inkxaso yenkonzo yomlilo Ulawulo lweNtlekele uncedo lukamasipala liarhente zamasebe nee-akhawunti (neengxelo/neengcaciso)</i> <i>National Sea Rescue Institute</i> <i>Amaziko angeninzala Lifesaving Western Province (WP)</i></p>	R'000 85 096	R'000 43 327	R'000 34 683	R'000	R'000 6 936	R'000 150	R'000	R'000 5 313
4	<p>Ulawulo lweziklo lomthonyama <i>Ulawulo lwamaziko obunkokheli bamasaki nezithethenokuphathelele kuwiso mthetho.</i></p> <p><i>Apho</i> <i>ukwabiwa nophawulo: Ukuphunyezwa koMthetho wobuNkokheli beMveli nobuKhoi-San (uNombole wesi-3 wowama-2019) kuphando, umgaqo-nkqubo nophuhliso lomthetho kanye neenkonzo zenkxaso kumabhunga emveli.</i></p>	1 069	958	111		1 600	2 000	2 466 118	376

IMEMORANDAM ENGEZINTO ZOMTHETHO OSAYILWAYO WOLWABIWOMALI WENTSHONA KOLONI

1. IMVELAPHI

- 1.1 UMthetho oSayilwayo unika ulwabiwo lwestixamali esisuka kwiNgxowamali yeNgeniso yePhondo kusenzelwa iimfuno zePhondo kunyakamali ka-2022/23.
- 1.2 Ukuba uMthetho oSayilwayo awenziwanga usebenze phambi kokuba kuqale unyakamali, ngokwecandelo 29 lomthetho *iPublic Finance Management Act, 1999* (uMthetho 1 ka-1999) (*iPFMA*), ufundwa kanye necandelo 3 lomthetho *iWestern Cape Direct Charges Act, 2000* (uMthetho 6 ka-2000), iyakuba yi-45% kuphela zesixamali esabiweyo kuhlahlomali oludlulileyo olutsaliweyo kwiNgxowamali yeNgeniso yePhondo njengendleko engqalileyo kwiNgxowamali kwisithuba seenyanga ezine zonyamakamali kanye ne-10% ngenyanga nganye kwiinyanga ezilandelayo, yaye isixamali sisonke esiyi sarhoxiswa singathi sidityanisiwe singedluli kwisixamali sisonke esasobiwe kuhlahlomali oludlulileyo.

2. IZIQULATHO ZALO MTHETHO OSAYILWAYO

- 2.1 Igatya 1 lihlanganisa iinkcazelو ezisetyenzisiweyo kwiPFMA ukuya kuMthetho oSayilwayo yaye langeze inani leenkcazelو.
- 2.2 Igatya 2 linika ulwabiwo lwezixamali yiPalamente yePhondo isuka kwiNgxowamali yeNgeniso yePhondo kusenzelwa iimfuno zePhondo kunyakamali ka-2022/23, kwiivoti nakolona Iwahlulo kwivoti nganye, kwakunye nokudweliswe ngokwenjongo eyodwa ecaciswe kwiShedyuli.
- 2.3 Igatya 3 limisela ukuba izixamali ezipidweliswe kwiShedyuli njengezikhetekileyo nezabiwe bucala yaye oko kubhekisa kwizibonelelo zikazwelonek ezinemiqathango ezingasetyenziselwa kuphela injongo echazwe kwi*Division of Revenue Act, 2022*, nangokuhambelana nesiseko esipapashwe ngokwaloMthetho. Ikwamisela ukuba ulwabiwo olubekelwe bucala lungasetyenziselwa kuphela injongo echazwe kwiShedyuli nangokuhambelana nezikhokelo ezikhutshwe ngamaxeha athile nguNondyebo wePhondo.
- 2.4 Igatya 4 linika ulwabiwo olubekelwe bucala kumasebe ephondo nokuxhobisa uNondyebo wePhondo ukuba akhuphe izikhokelo ngokwalomba.
- 2.5 Igatya 5 lixhobisa uNondyebo wePhondo ukuba alubambe okanye alumise udluliselo lwezixa mali ngokuthobela ulwabiwo olubekelwe bucala ukuya kwisabe lephondo ukuba elasebe, okanye iqumrhu likarhulumente elizakuzuza apho elosebe linoxanduva, likwimeko okanye lisoloko lisophula imiyalelo ebekiweyo kwizikhokelo ngokuthobela ulwabiwo olubekelwe bucala.
- 2.6 Igatya 6 lixhobisa igosa lephondo elenza udluliselo ukuba lilubambe udluliselo oluwa kumasipala olulwabiwo olunemiqathango naluphi ulwabiwo olunxulumene nelinemiqathango kangangexeha elingedlulanga kwiintsuku ezingama-30 ukuba umasipala akayithobeli imiqathango ephantsi kolwabiwo olo ngokubhekiselele kwisiseko ekujoliswe kuso, okanye ukuba inkcitho kudluliselo oludlulileyo kunyakamali odllulileyo lubonakalisa ubukhulu kwinkcitho engaphantsi ngomlinganiselo yaye kunganikwanga ngcaciso eyanelisayo ngalomba.
- 2.7 Igatya 7 ligxinisia ukuba uNondyebo wePhondo angathi, ngokubona kwakhe okanye ngokwesicelo segosa lephondo elenza udluliselo, lulumise udluliselo lolwabiwo olunemiqathango okanye indawana kololwabiwo oluwa

kumasipala ngokwezizathu ezibonakalisa ukuba mandundu okanye kusisiqhelo ukophula imithetho nemiqathango ephantsi kwalo ulwabiwo ngokwesiseko ekujoliswe kuso, okanye ukuba uNondyebo wePhondo uthengexa elingaphambili wabona ukuba umasipala uyakwenza inkcitho engaphantsi kwinkqubo okanye kulwabiwo ekujoliswe kulo kunyaka mali kamasipala wangoku.

- 2.8 Igatya 8 limisel ukuba uNondyebo wePhondo angathi, apho athe walumisa ulwabiwo, emva kokuba ecebisene negosa lephondo elenza udluliselo, amisele ukuba ulwabiwo okanye nayiphi na indawana kulwabiwo ingaphinde yabelwe omnye okanye abanye oomasipala kwakhona ngokomqathango wokuba lusetyenziswe kunyaka mali ka masipala wangoku okanye kunyaka mali ozayo.
- 2.9 Igatya 9 linika ukuba udluliselo lolwabiwo olwensiwe ngempazamo kumasipala lubonakala njengolunganikezelwanga ngokusemthethweni kumasipala.
- 2.10 Igatya 10 lichaza ukuba, kuxhomekeke kwiPFMA, *iLocal Government: Municipal Finance Management Act, 2003* (uMthetho 56 ka-2003), kunye neDivision of Revenue Act, 2022, naluphi na ulwabiwo olunemiqathango olungasetyenziswanga ngumasipala kude kuphele unyaka mali kamasipala lowo lubuyela kwiNgxowamali yeNgeniso yePhondo, ngaphandle kokuba igosa likamasipala elamkelayo lingaqinisekisa ngokwanelisayo kuNondyebo wePhndo nakwigosa elenza udluliselo ukuba ulwabiwo olungasetyenziswanga luyakusetyenziswa kwiprojekhthi ezichongiweyo.
- 2.11 Igatya 11 lixhobisa uMphathiswa wePhondo onoxanduva lwezimali ukuba athumele naliphi na iganu lomsebenzi omiselweyo nawuphi na umsebenzi othembakeleyo kuNondyebo wePhondo ngokoMthetho oSayilwayo, ukuya kwiNtloko yeSebe. Njengokuthumela okanye ukunika umsebenzi omiselweyo komnye umqeshwa okuNondyebo wePhondo okanye ummini sihlalo esithile okanye okwi ofisi ethile kuNondyebo wePhondo. Ukwengeza, kwigatya 11 lixhobisa igosa lephondo elenza udluliselo ukuba lithumele nawaphi amagunya okanye nayiphi na imisebenzi egunyazisiweyo kwigosa lephondo elenza udluliselo ngokoMthetho oSayilwayo xa sele usebenza ukuya kwigosa elikwisebe elifanayo.
- 2.12 Igatya 12 linika isihloko esifutshane.

3. UKUCEBISANA

Aba bathathinxaxheba balandelayo kucetyisenwe nabo:

ISebe leNkulumbuso: IINkonzo zoMthetho
 ISebe leNkulumbuso
 IPalamente yePhondo leNtshona Koloni
 UNondyebo wePhondo
 ISebe loKhuseleko loLuntu
 ISebe lezeMfundu leNtshona Koloni
 ISebe lezeMpilo
 ISebe loPhuhliso loLuntu
 ISebe lokuHlaliswa koLuntu
 ISebe leMicimbi yokuSingqongileyo neSicwangciso soPhuhliso
 ISebe lezoThutho neMisebenzi yoLuntu
 ISebe lezoLimo
 ISebe loPhuhliso loQoqosho nezoKhenketho
 ISebe leMicimbi yeNkcubeko neMidlalo
 ISebe loRhulumente woMmandla
 UMphicothi ziNcwadi-Jikelele.

4. UCHAPHAZELEKO KWEZEZIMALI

R77 332 803 000 zeerandi iyakufumaneka kwiivoti ezahlukenenyo ezidweliswe kwiShedyuli yoMthetho oSayilwayo isuka kwisixamali esibekelwe bucala kunyakamali ka-2022/23.

5. ISAKHONO SOWISO MTHETHO

UMphathiswa wePhondo onoxanduva IweziMali kwiPhondo wanelisekile ukuba ulungiselelo loMthetho oSayilwayo lumphantsi kwasakhono somthetho wePhondo.

Printed by CTP Printers Cape Town • (021) 929 6200
ISBN 978-1-928393-84-9